The University of Jer[illegible]
THE LIBRARY

הצופה

עתון התנועה העולמית של המזרחי והפועה"מ
מייסד ועורך ראשון: הרב מאיר בר־אילן ז"ל

ב"ה, יום רביעי, כ"ז תשרי תשל"ו (1.10.1975)
שנה ל"ח — גליון 12035 — המחיר 1.20 ל"י

[נ]שיא ארה"ב נתבע לגלות לועדת הסנט כל ההתחייבויות לישראל ולמצרים

[ב]נאי לשיגור הטכנאים — קיסינג'ר נתבקש להופיע היום בועדת החוץ; פורד מזהיר מסחבת

[ושינ]גטון, 30 (ע"ר, ע"צ ע). — ועדת החוץ של [הסנט] קראה היום לנשיא ל[ה]ת לה שכל פרטי ההסכם [...] הפרדת הכוחות הי[...] בחצי האי סיני הובאו [לידיעת] הקונגרס. [...]עדה אישרה תחלטה, הי[...] לנשיא לגלות לה כל [...]חות וההתחייבויות של [...] על עצמה ארה"ב ושי[...] התמכו ישראל ומצ[רים] כאשר חתמו על ההסכם [...]ים. עוד נאמר בהחלטה [...] הנשיא להצהיר, כי לא [...]ת הבטחות או התחייבו[יות ...]רות.

[...] התוך הרי קיסינג'ר נת[בקש] להופיע מחר (היום) ב[ישיבה] של הועדה שתיערך [...]יום סגורות לדיון בהס[כם].

[...] מקיים גם ישיבה פומבית [...] לפי התכנית ציבורים להצ[...] יום ר' על הצעת החלטה, ה[...]ת שיגור טכנאים אמריקאים [לחצי] האי סיני.

[...] נמסר כי הנשיא פורד הזהיר [...] הקונגרס, כי כל עיכוב [...]

נוסף באישור הסכם הביניים המצרי־ישראלי „ימנע הפשרת סיכויי ה[מ]לחמה".

יהנהיג סיעת המיעוט הרפובליק־אית בסינט יו סקוט הראה לעתונ־אים מכתב מהנשיא פורד, שנשלח אמש, בו נאמר כי ה־3 באוקטובר חייב להיות מועד אחרון לנקיטת פעולה מטעם הקונגרס לשם ביצוע הצעד הראשון של ההסכם — הצב־תם של 200 טכנאים אזרחיים אמ־ריקאיים בסיני לאיוש תחנות ה־התרעה.

במכתבו של פורד נאמר „הצעד הראשון ביישום ההסכם הבסיסי על פי לוח הזמנים שעליו הסכימו מצ־רים וישראל בג'נבה ב־22 בספטמ־בר. אמור להינקט ב־5 באוקטובר.

עיכובים ביישום ההסכם

„אולם, תהליך זה לא יתחיל עד אשר הקונגרס יחליט על התפקיד האמריקאי המוצע במערכת ההת־ראה המוקדמת. עיכובים בנקיטת פעולה מטעם הקונגרס יגרמו, אי־פוא, לעיכובים ביישום ההסכם ה־בסיסי.

„דבר זה יגרום לכך שיהיה צורך לפתוח מחדש את המו"מ הממושך והקשה על כל לוח הזמנים בן חמשת השלבים ליישום ההסכם. דבר זה ימנע הפשרת סיכויי המל־חמה. אם יתמוטט ההסכם מסיבה כלשהי, אכן תהיה זו אחריות כב־דה". באיגרתו גם ציין פורד, כי

גוער לפני מספר שבועות עם מנ־היגי הקונגרס כדי לתאר את ה־הסכם ולבקש פעולה מהירה.

„כל המסמכים הרלוונטיים וכל ההתחייבויות האמריקאיות הקשו־רות בהסכם הוגשו לועדות המתא־מות של הקונגרס", הוסיף פורד במכתבו. „אם לא תושלם הפעולה בשבוע הבא, תעכב למעשה ארה"ב ביצוע של הסכם אשר שתי ארצות־

מפתח המזה"ת התמו עליו, בתור צעד משמעותי לקראת שלום".

דורשים כל פרטי ההסכם

הסנטור קליפורד קייס אמר אמש, כי הקונגרס אינו יכול לאשר הצבת טכנאים אמריקאיים בסיני, עד אשר יידע את כל יתר ההבטחות שניתנו במסגרת ההסכם.

„איך אנו יכולים לאשר חלק של עיסקה התבילה בלי לראות את כלוא התוכן של התבילה כולה", אמר קייס, חבר בכיר בועדת החוץ של הסינט.

מנהיג הדמוקרטים בסינט מייק [...]

(סוף בעמוד 2)

קבוצת מטיילים מחפץ חיים נלכדה בשטפון במדבר יהודה; צעירה נהרגה ו־8 נעדרים

מאת סופרנו בירושלים

לקבוצה מטיילים מקבוץ חפץ חיים שהיו בטיול במדבר יהודה נלכדה מחמת השטפונות באזורי דרגה ליד מצפה שלם. נמסר על מטיילת אחת שנמשתה ללא רוח חיים ושבעה טרם פורטבו.

סמכה משטרת נפת יהודה נמסר, כי עד לשעת כתיבת שורות אלו נעדרים עדיין שמונה מטיילים.

חיילי צה"ל ושוטרים בסיוע חב־רים מקבוץ חפץ חיים עוסקים ב־חפושים נרחבים אחריהם.

קבוצת המטיילים מנתה 20 צעי־רים בגיל 20־18, הקבוצה יצאה אתמ־מול בבקר לטיול בן יום אחד.

שפי גבאי, כתב עתיים בגזה מד־סר כי הקבוצה שמנתה 20 מטיילים נשטפה בגל מים אדיר שהגיע מ־מרומי הרי יהודה.

מסוקי צה"ל משו עד כה מטיילת ללא רוח חיים. חולצו 7, 4 אחרים ניצלו כאשר הספיקו לטפס על צוק סלע גבוה.

כתב עתיים בגזה, שפי גבאי, מד־סר, כי קבוצת המטיילים יצאה מ־קיבוץ חפץ־חיים לטיול במדבר־יהודה. בין היתר, באזור דראגיה, המצטיין בקרבת שפכו לים המלח, בקירות סלע גבוהים, בהם מצויות מעריות לוחמי בר־כוכבא. הנחל שר־שה הדכו לכיוון ים־המלח מאיזור בית לחם.

גר מים אדיר

קבוצת המטיילים שהיותה לא הר־חק ממצפה־שלם נתפסה בגרב ל־פתע במלכודת של גד־מים אדיר. חלקם של הטיילים מיפסו על סלע וניצלו, וכנראה הם שהזעיקו את ה־עזרה מהיאחזות הסמוכה. מיד יצאו למקום מסוקים של חיל האויר, כו־חות של חיילים מקייזר ושוטרים מנפת משטרת יהודה. בגלל קירות הסלע הגבוהים קשה היה להגיע אל המטיילים. המסוקים שריחפו בין קירות הסלע משו מטיילת ללא רוח חיים ששמה טרם נמסר לפרסום הא־חריה חולצו 7 אחרים באמצעות חב־לים במבצע מסובך ביותר.

על צוק סלע

הארבעה שנלכדו על צוק סלעי, על פני התהום, נשארו ללא אפשרות חילוץ. הם שילחו לאויר זקוקות, כי הם סובלים מקור עז. לעברם הושלכו שמיכות ובגדים להחלפה.

מפקד משטרת נפת יהודה, סגן נ־צב אברהם ששואל, אמר לכתב עתיים הלילה, כי בעת מסירת הי־ידיעה מפעלים כחות צה"ל ומש־טרה אמצעים שונים לגילוי הנעד־רים ולהצלת הארבעה שנלכדו על סף התהום.

בינתיים ירדו המים באפיק הכנראה ויצרכו פריקות רגליות.

יותר מאוחר נמסר כי לאור נר־קורים ובר־עוצמה הולך קרוב לשעה 11 בלילה ממוק של חיל האויר שני מטיילים מתוך הארבעה שישבו על צוק־סלע בקיר נחל דראגיה במדבר יהודה.

40 איש מקיבוץ חפץ חיים יצאו אחרי חצות בסיוע צה"ל לנחל דר־גות במדבר יהודה כדי להשתתף בחיפושים אחרי המטיילים הנעדרים.

מזכיר הקיבוץ, מר שלמה קליינר, אמר אחרי חצות לכתב עתיים בגזה, [...]

(סוף בעמוד 2)

ברגע האחרון

בשעה 1 אחר חצות מוסר כתב עתיים, כי השנים האחרים מהארבעה שעמדו על הצוק בקיר נחל דרגות בעת השטפון חולצו אחר חצות.

תחילה חולצו שניים ועתה נמסר על חילוצם של השניים האחרים.

כפי שנמסר בשעה זו לכתב עתיים אין יודעים אם מספר של הנעדרים הוא 7 או 8.

אלון בעצרת: ישראל מוכנה למו"מ עם סוריה ללא תנאים

מרכז האו"ם, 30, (עטסו"א) — שר החוץ יגאל אלון הכריז היום מעל בכות האו"ם כי ממשלת ישראל מו־כנה לפתוח במו"מ על השכנה שלום עם סוריה, ללא תנאים מוקדמים, ב־התאם להחלטה מס' 338 של מועצת הבטחון.

מר אלון ציין כי ישראל תהיה מוכנה לפתוח במו"מ בכל מקום ו־בכל שעה על אף העובדה שסוריה השמיעה לעתים קרובות הצהרות, ה־דוחות את „התפיסה של חוזה שלום אמיתי עם ישראל בכללה". (נאומו המלא של י. אלון — עמוד 3).

נתחדשה האש בביירות

ביירות, (ע"צ צ"ר ויופ"ע) — רדיו לבנון מסר הערב כי בעקבות התקרית ברובע שיהה שם נהרגו שלושה אנשים „הוקמו שוב מח־סומים והודעו מעשי החטיפה".

כתבים מוסרים, כי בשעות הערב נשמעו יריות התפוצצויות פרוב־עים שונים של ביירות הזאת לאחר רגיעה שהורגשה במשך שלושת ה־לילות האחרונים.

סוכנות הידיעות הצרפתית מוסרת כי הכביש המחבר את ביירות עם שדה התעופה הבינלאומי השוכן דרומית מהבירה נותק.

בינתיים נמסר מקהיר כי הנשיא סאדאת שלח שתי איגרות דחופות — האחת לנשיא פרנג'יה והשניה לראש הממשלה ראשיד כראמה.

עם סגירת הגליון

מוסקבה מציגה שני תנאים לחידוש היחסים הדיפלומטיים

מוסקבה, 30 (ע"צ) — בריה"מ הס־כים לחדש את היחסים הדיפלומטיים עם ישראל לאחר שיתמלאו „תנאים מסויימים — על כך מסרה משלחת ישראלית שסיימה היום ביקור ב־בריה"מ.

ואלה התנאים לחידוש היחסים הד־יפלומטיים, כפי שנמסרו למשלחת:

— על ישראל להתחייב רשמית לחתור לפתרון גלובאלי של הסכסוך המזרח התיכוני בועידת ג'נבה.

— עליה להכיר בזכויות הפלשתי־נאים להקים מדינה משלהם.

[...]ע גלוי בין קהיר לדמשק

נציג מצרים תקף דברי חאדם

[...] האו"ם, 30 (עטסו"א) — [...]בין קהיר לדמשק על רקע [...] ההפרדה עם מצרים, בא לידי [...]שלם בעצרת הכללית היום, [...]נציג מצרים תקף בחריפות [...] שר החוץ הסורי, שמתח [...]ת על ההסכם.

[...]יר מצרים באו"ם עבמת מגיד [...] נאום שהשמיע שר החוץ [...]עבד חאלים חדאם, שב־[...] מקף את ההסכם כ„שביתה [...]שנית, המאיימת על המזה"ת [...] להביא להתפוצצות חדשה. [...] את עמדות שלנו בנבות [...] ולא את אלה של ממשלה [...]

מיד לאחר נאומו של שר החוץ הסורי, משקיפים אמרו כי לא זכור להם שאי פעם השמיע דובר של מדינה ערבית אחת בקורת בפר־הסיה מעל בכת האו"ם על נאום בציג מדינה ערבית אחרת בקשר עם הסכסוך המזרח תיכוני. (דברי חאדם ראה עמוד 2).

[...] ביקש את רשות הדיבור

נפטר בנימין זאב באואר

בנימין זאב באואר, סגן מנהל כללי והמזכיר הכללי של בנק המזרחי המאוחד נפ־טר אתמול בבוקר ליד שלחן עבודתו במשרדי הבנק ברחוב לילנבלום בת"א. בן 49 היה במותו.

נולד בהמבורג בגרמניה, ומנעו־רותיו ועד יומו האחרון היה מראשי חוג הנוער הדתי בתל אביב. היה מפעיל בחייה התרבותיים־תורניים ב־תל־אביב, הוטל חלק בכל מפעל של עזרה וסיוע לזולת, בעל רוח נדיבה ואצילות רוח ונפש. פעל ב־שליחות מרכז ההצלה והיה מפעילי עליה ב' בשנים שלאחר מלחמת העולם. עשה רבות להצלת שרידי המחנות והעלאתם ארצה. בשנת 1959 הצטרף להנהלת בנק „המזרחי" והיה לו חלק רב בשנים האחרונות בהתפתחות הבנק, בו עמד ועבד בתפקידו במסירות רבה. היה יו"ר ועד ההורים וחבר הועד המנהל של מדרשיית „נועם" בפרדס חנה וחבר הנהלת „הצופה".

הלווייתו תצא היום בשעה 2 אחה"צ מבית הכנסת של חוג הנוער הדתי ברחוב בן יהודה 86 לבית העלמין בקריה שאול. הניח אם, אשה שני בנים ושתי בנות, אחים ואחיות.

תחזית מזג האוויר

מזג האויר יהיה מעונן חלקית ו־לפרקים מעונן עם מטרים מקומיים. אפיק מעל תורכיה גורם לירידה אויר קר ובלתי יציב לאזורנו.

ואלה הטמפרטורות הצפויות למ־חר:

ירושלים עד 19 מעלות, תל־אביב 25, חיפה 26, רמת הגולן — עד 22, נהריה 25, צפת 20, טבריה 28, נצרת 22, עפולה 26, השומרון 20, יריחו 27, עזה 27, אילת 32, באר שבע 26, מפרץ שלמה 30.

מזועזעים מפטירתו הפתאומית של

ר' בנימין זאב באואר

ב"ר חיים צבי נפתלי ז"ל

אשר נקרא לישיבה של מעלה

הלויה תצא היום, יום רביעי כ"ז בתשרי תשל"ו 1.10.75 בשעה 2 אחה"צ מבית הכנסת של „חוג הנוער הדתי" רח' בן־יהודה 86 תל־אביב, לבית העלמין בקרית שאול.

אמו: טובה (לבית יקובסון)
אשתו: לאה
בניו: חנניה ויחזקאל
בנותיו: נעמי ואביטל
אחיו: משה ויעקב ומשפחותיהם
אחיותיו: שרה קלוגמן ומשפ'
מרים בלומנקרנץ ומשפ'
משפחת הרב ד"ר צבי בספרוינר, פ"ת

השבעה: רחוב הדיזאנגוף 6 תל־אביב

חוג הנוער הדתי

מבכים מרה את פטירתו ללא עת של חברנו הדגול

בנימין זאב באואר

ראש וראשון לעוסקים בצרכי הצבור שלנו באמונה

הלויה תצא היום, יום רביעי, כ"ז תשרי תשל"ו 1.10.75 בשעה 2 אחה"צ מבית הכנסת שלנו ברחוב בן־יהודה 86 תל־אביב, לבית העלמין בקרית־שאול.

הועד וצבור המתפללים

מועצת המנהלים של
בנק המזרחי המאוחד בע"מ
וצבור הפקידים והעובדים

מודיעים בצער רב וביגון קודר על פטירתו ללא עת של חברם הוותיק, המסור, היקר והישר באדם

ר' בנימין זאב באואר

ב"ר חיים צבי נפתלי ז"ל

סגן מנהל כללי ומזכיר הבנק

ומשתתפים בצערה הכבד של המשפחה

הלויה תצא היום, יום רביעי, כ"ז בתשרי תשל"ו 1.10.75 בשעה 2 אחה"צ מבית הכנסת של „חוג הנוער הדתי" רחוב בן־יהודה 86 תל־אביב, לבית העלמין בקרית שאול.

משרדי הבנק וסניפיו בכל הארץ ייסגרו לקהל משעה 12.00 ועד לאחר הלויה.

המומים ומזועזעים על פטירתו הפתאומית
של חברנו בעבודה, איש צבור רב פעלים ונעים הליכות
סמנכ"ל ומזכיר מוסדנו

ר' בנימין זאב באואר

ב"ר חיים צבי נפתלי ז"ל

חבל על דאבדין ולא משתכחין

צבור העובדים מתבקש לחלוק לו את הכבוד האחרון

ועד העובדים הארצי של
עובדי בנק המזרחי המאוחד בע"מ
המועצה המזכירות צבור העובדים

אוניברסיטת בר אילן

משתתפת באבלם של

כבי מרן הגאון הרב איסר יהודה אונטרמן
זקן הרבנים לארץ ישראל

ושל מר ברוך אונטרמן
סגן המנהל הכללי באוניברסיטה

במות הכלה — האחות

מרת אסתר פרנד ז"ל

ומביעה תנחומים כנים למשפחה

ההסתדרות הציונית העולמית — הסוכנות היהודית

ערב התייחדות עם זכרו של

פנחס ספיר ז"ל

יתקיים הערב כ"ו בתשרי תשל"ו, 1 באוקטובר 1975 בשעה 8.00 בערב

בתיאטרון ירושלים.

דברים:

נשיא המדינה פרופ' אפרים קציר
יו"ר: מר אריה דולצין
מר מאקס פישר
ד"ר נחום גולדמן

פרקי קריאה ונגינה

מוקירי זכרו מוזמנים

במלאת שנה לפטירת אמנו וסבתנו היקרה

מרת טייבלה קנובלד (ספוקויני) ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה באזכרה וגילוי המצבה מחר יום חמישי כ"ז תשרי תשל"ו (2.10.75) בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול.

מוקירי זכרה נפגשים ליד שער בית העלמין

תחבורה מיוחדת תעמוד בשעה 3.00 אחה"צ ליד בית המנוחה ברח' אליפלט 14 רמת גן ומשם לפרדס כץ רח' אברבנאל 38 בשעה 3.15 אחה"צ.

בנה יהודה ספוקויני ומש'
בתה שרה חיות
הנכדים

האקדמיה הירושלמית ללימודי היהדות (ישיבת דבר ירושלים)

טלפון 02—284748

מקדמת בברכת ברוכים הבאים את פני ידידיה

ר' אשר הוברט

ורעיתו מרת שרה הוברט

יצחק אליהו הוברט

ורעיתו מרת רבקה הוברט

שיבוא מחמן לטקס קריאת בנין ישיבת הכותל לשעבר (שכונת אולת), בשם „בית הוברט", ביום שלישי ב' חשון תשל"ו (7.10.75), בשעה 4.00 אחה"צ.

סעודת הגיגית במלאות חמש שנים ליסוד ישיבתנו, תתקיים ביום זה בשעה 7.30 באולם מלון המרכז, ירושלים.

— המשתתפים להשתתף מתבקשים להודיע טלפונית על בואם —

להברנו

חנוך אחיכון ורעיתו

חבר הנהלת המפד"ל

ברכת מזל טוב לבבית להולדת הנכד

יזכו ביחד עם ההורים לגדלו ולחנכו לתורה לחופה ולמעשים טובים מתוך אושר וכבוד

המפלגה הדתית לאומית — ההנהלה
הסתדרות הפוהמ"ז — הועד הפועל

[י]שיבת הועד הפועל של הפועל המזרחי וסיעת התנועה בכנסת

תתקיים אי"ה ביום ראשון ל' תשרי תשל"ו (5.10.75) בשעה 3.30 אחה"צ בבית התנועה בתל־אביב רחוב אבן גבירול 166.

סדר היום: המדיניות הכלכלית של הממשלה.

חברי הועד הפועל והסגנים, חברי הסיעה בכנסת וחברי המחלקה לאיגוד המקצועי — מוזמנים בזה.

הזמנות מיוחדות לא נשלחו

המזכירות

במלאת 5 שנים לפטירתו של ראש משפחתנו

הרב משה רוזיה ז"ל

נעלה לקברו בבית הקברות בפתח־תקוה, מחר יום חמישי כ"ז תשרי תשל"ו (2.10.75) בשעה 3.00 אחה"צ.

המשפחה

במוצאי שבת בראשית כ"ט תשרי תשל"ו (4.10.75)
בשעה 8.00 יתקיים במשקנו
ערב לזכרו של בננו־חברנו היקר

גרשון ברוך ברקוביץ ז"ל

ידידינו ומכרינו מוזמנים

משפחת ברקוביץ
ומשק ניר גלים

במלאת שנתיים לנפילתו של חברנו

יגאל פלג הי"ד

במלחמת יום הכיפורים

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו בבית הקברות בכפר הרא"ה ביום חמישי כ"ז תשרי תשל"ו (2.10.1975) בשעה 16.00 אחה"צ.

בית מחולה

ישיבת חברון „כנסת ישראל" ירושלים

היום - בשעה 3.30

חגיגת חנוכת פתיחת משכן הישיבה בגבעת מרדכי

הציבור מוזמן

של המצפה

לא בחופזה

שר־החוץ של ארצות־הברית, ד"ר הנרי קיסינג'ר, מגלה בימים האחרונים פעילות אינטנסיבית המכוונת להשיג את הסכמתן של ירושלים ודמשק ל„מסע־דילוגים", כדי להביא גם ל„הסדר־ביניים" ברמת־הגולן. להצדקת דחיפות העניין הוא מצביע כדרכו, גם הפעם, על „תאריכים קריטיים" המחייבים — לדעתו — החשת המשא־ומתן בין הצדדים.

ד"ר קיסינג'ר מרוב להיטותו להמשיך במה שהוא מכנה „המשך התנופה המדינית" במזרח־התיכון, למעשה מאותת לשליטי דמשק, כי כדאי להם לנצל את המועד בו יפוג המאנדאט של כוח־החירום של או"ם בגולן כקלף־מיקוח עם הישראלים על הסדר נוסף. אחרת קשה להבין את הצהרותיו, כי נובמבר יהיה חודש קריטי, אם לא יושג הסדר בין ישראל לסוריה.

ההסכם להפרדת הכוחות בגולן אינו מוגבל בזמן. הוא מחייב את הסורים, אפילו אם כוח־החירום לא יימצא במקום. חידוש המאנדאט של כוח־החירום הוא יותר עניין טכני־תקציבי של מועצת־הביטחון ואין לקשור משא־ומתן על הסדר נוסף בגולן בתאריך המחייב חידוש המאנדאט של כוח־החירום.

משא־ומתן להשגת הסדר בגולן צריך להתנהל באווירה רגועה ולא תחת לחץ הזמן, מה גם שהנתונים בגבול הצפוני שונים לחלוטין מהנתונים בסיני. ברמת־הגולן, הבהיר ראש־הממשלה, לא קיימת אפשרות ל„הסדר־ביניים". שם יש לנהל משא־ומתן על הסדר כולל. אולם אם הסורים מעוניינים בכל זאת בהסדר נוסף, אפשר אולי להגיע להסכמה על „תיקונים קוסמטיים" בלבד. זאת דומה אף הבהירה ממשלת ישראל לארצות־הברית באמצעותו של ד"ר קיסינג'ר, בעת מסע־הדילוגים באיזור, בראשית ספטמבר ש. ז.

מכאן שכל מי שמבקש ליצור אווירה של בהלה, כדי להביא למשא־ומתן על הסדר עם סוריה — מחטיא מראש את המטרה.

בנסיבות הקיימות אין איפוא להיחפז לשיחות עם סוריה, בלא שאלה יוכנו כראוי ותושג הבנה מוקדמת על מהותן, היקפן וכיוונ"ן. למעשה, על סוריה להבהיר אם היא מעוניינת במשא־ומתן ל„הסדר" נוסף, או לא? אם נקבל את דבריו של שר־החוץ הסורי, חאדם, כמבטאים את מדיניותה של דמשק, היא אינה מעוניינת בכך, חרף הפצרותיו של ד"ר קיסינג'ר.

בשלב זה מנהל קיסינג'ר מה שמכנים „שיחות־הבהרה" בלבד, בלא לנקוט עמדה ובלא ללחוץ על אחד הצדדים, אולם אם לשפוט לפי נסיון העבר, מבקש עתה קיסינג'ר להשיג הסכמת סוריה לבוא ל„מסע־דילוגים". אחרי שישיג הסכמה זו עתידים אנו להרגיש את מעורבותו ו„עצותיו הטובות" מהיום עלולות ליהפך לדרישות תקיפות מחר־מחרתיים.

כדי לקדם את פני המצבים הבלתי־רצויים שעלולים להתפתח, על ישראל לנקוט מדיניות יותר מגובשת ואף יותר ברורה בכל הקשור להסדר עם סוריה. יש להבהיר לארצות־הברית שבגולן יתכנו „תיקונים קוסמטיים" בלבד במסגרת „הסדר חלקי" ולא תיקוני קו משמעיים. לא זו בלבד, אלא שכל משא־ומתן כזה לא ייתכן שיתנהל בלחץ הזמן ובזיקה בהלות מסביב ל„תאריכים קריטיים".

סחטני הנפט

החלטת הארצות המפיקות דלק להעלות את המחירים בעשרה אחוזים הינה חלק של מדיניות הסחטנות הערבית שהחלה בימי מלחמת־יום־הכיפורים. האוחזים בארווה „הזהב השחור" מבקשים בדרך זו להטיל חיתתם על העולם החופשי ולהפגין את עליונותם עליו.

במשך השנתיים האחרונות עלה מחיר הדלק פי ארבע. לא היתה כל הצדקה להעלאה זו, גם אם ניקח בחשבון את ההתייקרויות שחלו באותה תקופה.

העיתוי של קבלת החלטה אף הוא מצביע על הכוונות של מדינות אופ"ק. הם קיבלו החלטתם זו בסתיו, כדי להמחיש לכל אורח בעולם הזקוק לאנרגיה שהן מפיקות, את תלותו בהם ומידת פגיעותו.

ייקור הדלק תהיה לו השפעה די קשה על ארצות אירופה שהן לפי כל הסימנים יצטרכו לשאת בחלק העיקרי של ההתייקרות, אם כי גם ארצות־הברית ויפאן ירגישו היטב את הסחטנות.

השאלה היא: מדוע נכנע העולם החופשי לסחטנים ויותר מכל, מדוע לא נקט בצעדים ממשיים כדי להשתחרר בכל האפשר מהר יותר מהתלות בהם?

ארצות־הברית שבכוחה לתרום תרומה חשובה ליצירת מקורות אנרגיה אלטרנטיביים — קובע דו"ח — לא עשתה למעשה דבר, במשך השנתיים שחלפו מאז הטלת אמברגו הנפט על־ידי מדינות־ערב. המומחים לענייני אנרגיה בארצות־הברית אף אינם מוציאים מכלל אפשרות חידוש האמברגו. לפי התחזיות, אם יופעל „אמבארגו" כזה פגיעתו תהא הפעם חמורה פי כמה מכל מה שהיה במשך השנתיים האחרונות.

עם זאת ראוי לציין שאם אחרי מלחמת־יום־הכיפורים חרם־הנפט שהוטל על־ידי הערבים היווה גורם משפיע בדעת־הקהל, כאמצעי לחץ נגד ישראל, הפעם להחלטת מדינות אופ"ק אין קשר למצב המדיני באיזור. ובכך אולי החיוב שבהחלטת מדינות אופ"ק שבאמצעותו ניתן להוכיח, כי אם העולם סובל ממחסור בדלק, או שנאלץ לשאת בהוצאות גדולות לשם השגתו, הרי זה בשל כניעתו לשייכים ולסוחרי־עבדים לסוגיהם השולטים על מקורות האנרגיה ובאמצעותם מנסים לסחוט כספים, להתעשר, תוך כדי גרימת מצוקה למחצית האנושות הנזקקת לדלק, ולא באשמת ישראל.

בדין שהחלטת מדינות אופ"ק תדליק אור אדום בעולם החופשי, כדי להתגונן כראוי בפני התעלולים של בעלי „הזהב השחור", אחרת יימצא את עצמו משועבד להם.

אחרי פגישה ממושכת עם קיסינג'ר

שר החוץ הסורי: הסכם הביניים „נעל כל הדלתות" בפני שלום

ניו יורק, 30 (יופי"ע, עי"צ) — שר החוץ הסורי הכריז היום כי הסכם השלום המצרי־ישראלי ש־הושג בתיווכו של קיסינג'ר, „נעל את כל הדלתות" בפני מאמצי ה־שלום במזה"ת.

עבד אל־חלים חאדם נועד במשך יותר משעתיים עם קיסינג'ר ואמר לאחר מכן לעתונאים, בלי לפרט, כי „הסכם סיני נעל את כל הדלתות".

קיסינג'ר סירב להגיב על הצהרה זו.

בתשובה על שאלה אם סוריה תסכים להאריך את מנדט כוח ה־או"ם ברמת הגולן כאשר יפוג ב־סוף נובמבר, אמר חאדם „עדיין מוקדם להשיב על שאלה זו".

קיסינג'ר אמר אמש, כי הצעד הבא של הדיפלומטיה האמריקאית היא להביא לשיחות בין ישראל וסוריה על הסכם ביניהן. אולם הצהרתו של חאדם מצביעה על כך, כי אין ב־אופק שיחות מיידיות. פקיד סורי בכיר אמר, כי שיחות כאלה לא יתנהלו לפני חלוף מספר חודשים לפחות.

הפקיד הסורי הבכיר אמר, כי ב־סוריה יש התנגדות נרחבת להסכם סיני.

קיסינג'ר גם אמר אמש, כי ארה"ב „תחזר את חשיבתה לגבי השאלה איך לדאוג לאינטרסים הלגיטימיים של העם הפלשתינאי במסגרת הסכם כולל".

אולם היום אמרו פקידי רשות אמ־ריקאיים כי הצהרתו של קיסינג'ר אינה מהווה שינוי במדיניות ארה"ב. וושינגטון לא הכירה באש"ף ואין לה לפי שעה תכניות כאלה.

סעיד גובאש, שר החוץ של איחוד נסיכויות המפרץ, השיב על נאום קיסינג'ר בשם הליגה הערבית, והודה לקיסינג'ר ולנשיא פורד „על דאגתם והתעניינותם במצב החמור במזה"ת".

כ־20 מפגינים פרו־ישראליים צעדו ברחוב מול בנין המשלחת האמרי־קאית והשמיעו קריאות נגד קיסינג'ר ונגד הערבים. לא היו התנגשויות.

חאדם: סוריה מתנגדת למדיניות של צעד אחר צעד

ניו יורק, 30 (עי"צ) — שר ה־חוץ הסורי עבדל חלים חאדם דוחה היום מעל במת האו"ם את ה־מדיניות של „צעד אחר צעד" במס־גרת המאמצים ליישב את הסכסוך הישראלי־ערבי.

חאדם הצהיר כי סוריה לא תנהל מו"מ על השטחים הסורים הכבושים במסגרת המדיניות של „צעדים ק־טנים".

סוריה, הצהיר חאדם מעוניינת בשלום צודק ובר קיימא, אך שלום כזה לא יכון אלא תוך הבטחת שני העקרונות הבאים:

1) נסיגה של כוחות ישראל ללא כל תנאים מכל השטחים שנכבשו במהלך „התוקפנות מיוני 1967".

2) על ישראל לקבל על עצמה התח־חיבות שתקיים את החלטות האו"ם בעניין הפלשתינאים, ובמיוחד את ההחלטות מספר 3236 ו־3237 מ־1974. החלטות אלה מכירות בזכות הפלשתינאים לקיום לאומי.

חאדם אמר כי לדעת סוריה הס־כם המצרי־ישראלי „מרחיק אותנו מדרך השלום".

מגנה נאום של שר החוץ היוגוסלבי

שגריר ישראל באו"ם חיים הרצוג, גינה היום את הנאום שהשמיע שר החוץ היוגוסלבי מילוס מיניץ מעל במת עצרת האו"ם ותאר אותו כנאום האנטי ישראלי העויין ביותר ש־הושמע עד כה על ידי מדינה כלשהי המשתייכת לעולם השלישי.

שלושים נהרגו ב־התנגשות רכבות בארגנטינה

בואנוס איירס, 30 (יופי"ע) — לפחות שלושים אנשים נהרגו ה־יום, כאשר התנגשו שתי רכבות במרחק כ־56 ק"מ צפונית מבואנוס איירס.

צוותות הצלה הוחשו למקום, כדי לחלץ את הגוויות מבין ההריסות. פקידים אמרו כי זה אחד מבין אסונות הרכבת הקשים ביותר בתול־דות ארגנטינה. נמסר גם על 16 פצועים.

הנהלת המועצה הדתית בתל־אביב מגנה מסע ההסתה בענין הרשימות

„יש הכרח בהמשך ניהול רשימת טעוני בירור"

הנהלת המועצה הדתית בתל־אביב החליטה שיש להמשיך ב־ניהול רשימות טעוני בירור וגינ־תה את מסע ההסתה בנידון.

בדיון מיוחד שקויים בענין רשי־מת טעוני בירור בעניני אישות, שמעה הנהלת המועצה דו"ח מפורט מראש המועצה הדתית, פינחס שי־נמן ומנהל מחלקת הנשואין הרב יהודה לנדאו על ניהול הרשימה ועל חיוניותה למניעת תקלות. הנהלת ה־מועצה הדתית, המורכבת מכל ה־סיעות, פה־אחד, החליטה את ההח־לטות הבאות:

● הנהלת המועצה הדתית רואה חשיבות רבה בהמשך ניהול רשימת טעוני הבירור בעניני אישות המעו־גנה בפסקי דין של בתי הדין ה־רבניים ושל בתי המשפט והמבוססת על דברי המגרשים ועדיהם.

● הנהלת המועצה הדתית רואה מחובתם של רושמי הנשואין להמ־שיך ולשקוד על שמירת החוק ב־עניני נשואין כדין תורה, שביצועו הופקד בידיהם. מעבר לכך יש ב־ניהול רשימת טעוני הבירור כדי למ־נוע טרגדיות רבות, כעולה מן ה־עובדות שהועלו בפניה על ידי מנהל מחלקת הנשואין, כגון נשואי אח ו־אחות, ביגמיה, נשואי אשת איש ו־נשואי תערובת.

● שבסולה של רשימת טעוני ה־בירור, תימנע עריכת הנשואין על פי דין תורה ותעשה את רצון המחוקק, ואת פסקי הדין של בתי המשפט ו־בתי הדין פלסתר.

● הנהלת המועצה הדתית מגנה את השיבוש שנעשה על ידי כלי ה־תקשורת הממלכתיים ברשימה שנג־נבה, תוך פרסום פרטים אינטימיים הסויים שהצניעה יפה להם. היא מו־קיעה את מסע ההסתה חסר הרסן מצד גורמים ומפלגות שמטבעם מ־ניעים פוליטיים מובהקים, הם מתכוו־נים לעקר את חוק הנשואין וה־גרושין ולהנהיג בישראל נשואים אזרחיים, שיביאו לנשואי תערובת ואשת איש ולהפקרות בחיי המשפחה בישראל, ואשר יביאו לפירוד ולפגי־עה בשלמות העם.

פ. שיינמן מוקיע דברי הרב מנחם הכהן

בהתייחסו לדברים שהשמיע ח"כ הרב מנחם הכהן בנושא זה, הגיב ח"כ פינחס שיינמן, ראש המועצה הדתית לתל־אביב־יפו בחריפות רבה על דבריו ודיעותיו.

מר שיינמן דחה את הצעתו של ה־רב הכהן לבטל את רשימת טעוני הבירור והביע פליאה כיצד אדם ה־נושא בתואר רב מעלה הצעה שיש בה כדי לפגוע בעניין יסודי ביהדות, שחיוניותו רבה כדי להבטיח קיום נשואין כדת משה וישראל.

מר שיינמן הוסיף, כי דבריו הבר־טיים של ח"כ הכהן, כאילו הרבנות מעריכה קשיים ובכניסה נוהגים ה־זרים למסורת ולהלכה היהודית ו־מתערבת בחיים הפרטיים של אנשים שונים, יש בהם משום עלילה והו־צאת לעז על בתי הדין הרבניים ו־הרבנים רושמי הנשואין העושים מ־לאכתם באמונה ובמסירות, ותוך ר־צון עז וכן להיות לעזור לכל אדם, כדי לפתור את בעיותיו האישיות.

ועדת הכספים אישרה תוספת של 650 מיליון ל"י בתקציב השוטף

עיכבה לבירור נוסף 200 מיליון לירות

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

ועדת הכספים של הכנסת אישרה בימים אלה בקשות שהוגשו ע"י ה־אוצר להגדלת התקציב השוטף בשש מאות חמישים מיליון ל"י ועיכבה ל־בירור נוסף בקשות להגדלת התקציב במאתיים מיליון ל"י נוספות. סכומים אלה יבואו מהרזרבות ב־תקציב.

בקשות אלו הוגשו בעת ובעונה אחת עם החלטת הממשלה לקצץ כ־400 מיליון ל"י בתקציב ע"י ספיגת ההתייקרויות בעקבות הפיחות בסך 400 מיליון ל"י.

מהתקציב הנוסף נועדו: להשק־עות בתעשיה ולהשקעות בחברות חשמל 360 מיליון ל"י, להוצאות הת־גוננות אזרחיות, מקלטים, חדרי בטחון וכו' 240 מיליון ל"י, לבניית בתי־חולים ולהשלמת תקנים במשרד ה־בריאות 70 מיליון ל"י, לעיריות ו־לרשויות מקומיות 110 מיליון ל"י, למוסדות דת ולישיבות 45 מיליון ל"י.

למעלה מ־60 מיליארד ל"י

האוצר טרם הגיש את התקציב הנוסף המחוייב משינוי שערי הלירה ולתוספת לתקציב הסובסידיות. ביחד עם סכומים אלה יעבור התקציב ה־שנתי את 60 המיליארד ל"י לעומת התקציב המקורי שאושר בכנסת ב־סכום של 56 מיליארד ל"י.

135 צל"שים נוספים יוענקו בסוף החודש

135 צל"שים נוספים של מפקדי פיקודים חילות, מפקדי אוגדות ו־חטיבות, יוענקו בסוף אוקטובר. זאת מוסר השבוע „במחנה", בגל־יונו החדש.

הועדה להענקת עיטורים עומדת להגיש לרמטכ"ל את המלצותיה ל־הענקת צל"שים נוספים ואחר־כך תתפנה לדון בכמה עשרות המלצות להענקת עיטורים וצל"שים העומדות בפניה.

הצל"שים שיוענקו בסוף החודש נחלקים כדלהלן: 80 צל"שים מאת אלופי הפיקודים; 30 צל"שים של מפקדי אוגדות ו־25 צל"שים של מפקדי חטיבות. צל"שים אלה יוענ־קו בטקסים פנימיים בלבד, במיפק־דים ובמיפקדות האוגדות והחטיבות. נמסר כי בין מקבלי הצל"שים גם שלוש קצינות אשר הצטיינו בטיפול בפצועי צה"ל ובמשפחות שכולות.

ההענקה הבאה של עיטורים ו־צל"שים מאת הרמטכ"ל תיערך, כ־כל הנראה, ביום העצמאות תשל"ו.

שכר החיילים בשרות חובה הועלה ב־35 ל"י לחודש

שכר החיילים בשירות חובה הוע־לה ב־35 ל"י לחודש, החל מחודש יולי 75. זאת מוסר השבוע „במחנה".

התוספת מורכבת משני סכומים: 25 ל"י באו במקום הזיכוי כספי שהועמד להורי החייל על־פי הרפור־מה. 10 ל"י נוספות בשל עליית תוספת היוקר הכללית. מחודש נו־במבר ישולמו עוד חמש ל"י על חשבון תוספת היוקר.

כן הועלו בהקביל התוספות השו־נות לשכרו של החייל, כמו תוספות שדה, צניחה, טיסה, צלילה וכדומה. מעתה יהיה שכרו של טוראי 152 ל"י בחודש. שכרו של סרן בשירות חובה יהיה מעתה 164 ל"י. משכו־רת חודש ספטמבר תכלול הפרשי התוספות לחודשי יולי ואוגוסט.

צ'רצ'יל: בריה"מ תפלוש ליוגוסלביה אחרי מות טיטו

טאקומה, וושינגטון, (יופי"ע) — וינסטון צ'רצ'יל הביע כאן אתמול את דעתו, כי בריה"מ תפלוש ליו־גוסלביה לאחר מותו של הנשיא טי־טו.

המרצה, נכדו של סר וינסטון צ'רצ'יל המשמש ציר בבית הנבחרים הבריטי מטעם המפלגה השמ־רנית, קרא לארה"ב ולבריטניה ל־ספק ליוגוסלביה נשק להגנתה.

לדבריו יש להניח שלאחר מותו של טיטו בן ה־84, תתחולל ביוגוס־לביה הפיכה צבאית בתמיכת ברי־ה"מ ולאחר מכן יפלוש למדינה ה־צבא הסובייטי.

וילסון מזהיר מפני „חורף קשה"

בלקפול, אנגליה, 20 (יופי"ע) — ראש הממשלה הרולד וילסון אמר היום לבריטים כי הם צפויים ל„חורף קשה" במאבק באינפלציה ה־דוהרת.

הוא הודיע לאיגודים המקצועיים האקטיביסטיים הדורשים פעולה מ־הירה כדי לצמצם את מספרם של המובטלים — המגיע עתה לשיא של 1,25 מיליון איש — כי יהיה עליהם לחכות עד אשר תודבר האינפלציה.

שר האוצר דניס הילי הוסיף אז־הרה משלו. באמרו, כי „אם ננסה עתה להביא לרפלציה, עלול הדבר להוביל להתמוטטות הכלכלה ולש־נים עד שלושה מליון מובטלים תוך שנה".

וילסון והילי השמיעו את אזהרו־תיהם התקיפות בועידה השנתית של מפלגת ה„לייבור", שנפתחה כאן.

קבוצת מטיילים

(סוף מעמוד ראשון)

כי הקיבוץ קיבל הודעה על 8 נעד־רים ועל מטיילת הרוגה שטרם זהו־תה. אודות ההרוגה קיבל המשק 3 שמות שונים ולא ברורים בגלל לי־קויי תקשורת.

על הטיול סיפר המזכיר, שזהו טיול של בית הספר התיכון המקומי שתוכנן לפני זמן רב ונדחה מפעם לפעם. ביום ב' יצאו 20 המטיילים, רובם נערים בני 16—18 ואליהם הצטרפו מבוגרים כשהם מצויידים בתחזית על מזג אוויר טוב שישרור במדבר יהודה.

כל הגברים שנותרו במשק התכנסו בחצות בבית־הכנסת לאמירת תהלים.

בירושלים ירד היורה במפתיע

היורה ירד אתמול על ירושלים ב־פתאומיות. רחובות העיר הוצפו מים, כאשר גשמים עזים ירדו במשך שעה ארוכה, מלווים סופות רעמים וברקים.

ברכת הגרצ"י קוק לישיבת חברון

ב"ה, כ"ה — תברכו — תשרי ה' תשל"ו.

עטרת השלום והברכה לישיבת חברון „כנסת ישראל".

„בהיותי כעת במצב־ביתי, הנני בזה בהבעת נפשי ורוחי כפי כתבי דנא, השתייכותי ה־נאמנה בברכה אמת ויר־כבות בניינה של תורה, להגדילה ו־להאדירה ולהרבות קדוש שם ישראל האורייתא וקודשא־בריך־הוא, בתפארת זו מתנה, בהופעת חנוכת הבית המחודשת.

יהי נא נועם ד' עליכם, כ־הגדרה והדרכת חז"ל בדברי־קדשם על מעלת וחמדת תלמידי חכמים שבארץ־ישראל, וטוהר־קודש־חכמתה, הנאדרת במשגב ירושלים, עיר קדשנו ותפארתנו ובירת נצחנו, ירבה ויוסיף להש־רות שכינתו עליכם במלא ויבור ויקרבן פעליכם לתורה בכל תו־קף לימודם של חז"ל בסוף מסכת ברכות ובסוף מסכת „נגינה".

אתכם בציפיית ראיית הישועה השלמה.

צבי יהודה הכהן קוק

קיסר יפן פתח בביקורו בארה"ב

וויליאמסבורג, וירג'יניה, 30 (יופי"ע) — קיסר יפן הירוהיטו והקיסרית נאג־גאקו פתחו היום בביקורם בארה"ב תוך נקיטת אמצעי בטחון קפדניים.

הקיסר בן ה־74, ששלטונו נמשך זה 50 שנה, נתקבל לצלילי להקת חליליים ומתופפים לבושים בלבוש מימי המהפכה האמריקאית.

סודן ותימן תומכות בהסכם הביניים

צנעא, 30 (עי"צ) — סודן וצפון תימן הכריזו אמש כי ההסכמים הדיפלו־מטיים האחרונים במזה"ת, „מהווים צעד גדול קדימה בדרך לנסיגה ישראלית מלאה מהשטחים הכבושים."

נשיא ארה"ב נתבע

(סוף מעמוד ראשון)

מאנספילד אמר מכיוון, כי יש „להני־ח על שולחנך את כל פרטי ה־הסכם לעיונו של הסינט. הוא אף ציטט בהצעה שועדת החוץ תדפיס את ההסכמים והמבוה אותם לעיון האנשים המוסמכים.

סאדאת: הקיבוצים בקונגרס אינם מסכנים את הסכם הביניים

וושינגטון, 30 (עי"ר) — הנשיא סאדאת דחה כאן אמש בראיון ב־טלוויזיה את החששות שהתעוררו ב־קונגרס לגבי אישור שיגור טכנאים אמריקאים לסיני, מעמידה בסכנה את הסכם הביניים המצרי־ישראלי.

בראיון שנערך בקהיר עם כתבי סי. בי. אס. אמר סאדאת כי אין הוא מודאג כתוצר הפעולה מצד הקונגרס. „מדוע עלי להיות מודאג?" הוא שאל. „הסכמנו לגבי העקרו־נות... איני סביר, כי הקונגרס ינקוט פעולה כלשהי נגד השלום במזה"ת.

סאדאת גם אמר, כי הוא דן ב־אפשרות של רכישת נשק אמריקאים עם צירי קונגרס שביקרו במצרים מספר חודשים לפני חתימת הסכם הביניים.

הוא אמר כי הודיע לפוליטיקאים האמריקאיים „יהיה עלי לקנות נשק מארה"ב".

מחירי הטיסות יועלו ב־3 עד 5 אחוז

ג'נבה, 30 (עי"ר ויופי"ע) — מחירי הטיסות באירופה, המזרח התיכון ו־באפריקה יועלו בשלושה עד חמישה אחוז בערך החל ב־1 באפריל 1976 — על כך הודיע היום הארגון הבינ־לאומי לתובלה אווירית „יאטא".

על העלאת המחירים הוחלט ב־ועידה של חברות התעופה הבינ־לאומיות, המקיימת דיונים בג'נבה מאז ה־2 בספטמבר.

ההשהיה בקונגרס עלולה לשבש לוח הזמנים לביצוע הסכם הביניים

מאת סופרנו המדיני בירושלים

בירושלים מקווים שהשהיית אי־שור הקונגרס להצבת הטכנאים ה־אמריקנים בסיני, לא תפגע בלוח הזמנים של הסכם הביניים. אך אם היא תמשך מעבר למקובל, יהיה צורך לשנות את לוח הזמנים.

ביצוע ההסכם לפי לוח הזמנים צריך להתחיל ב־5 באוקטובר. ב־תאריך זה יכנסו טכנאים מצרים ל־שדות הנפט בראס סודאר. גם אם לא יבוא אישור עד אז מטעם בית המחוקקים בארה"ב, יש להניח, ש־סעיף זה יבוצע. אך באשר ליתר הסעיפים, אם הדיונים ימשכו הרבה זמן, יהיה צורך לשנות את לוח ה־זמנים וזה יעשה בפגישה נוספת בין הצדדים

אניית המטען בסואץ תעבור אחרי החתימה הסופית על הסכם הבי־ניים.

גאמסי: צה"ל לא הצליח להשמיד מערך הטילים המצרי

בגדה המערבית של הסואץ

קהיר, 30 (עי"צ) — רמטכ"ל צבא מצרים, הגנרל מוחמד עלי גאמסי, שכיהן במלחמת אוקטובר כמפקד ה־מערך האנטי־אוירי המצרי, הכחיש בראיון שפורסם היום בעתון המצרי „אל אחבאר" את הטענות הישרא־ליות, לפיהן השמידו הכוחות היש־ראליים שצלחו במלחמת אוקטובר לגדה המערבית של תעלת סואץ את חלקו הגדול של מערך הטילים קר־קע־אויר המצריים.

לטענת הגנרל, שדבריו מתפרסמים בעתון לרגל חגיגות יום השנה השני למלחמת אוקטובר, התפרסה „חומת" הטילים המצריים מחדש בחצי־מעגל מסביב לעמדות הישראליות, חולשו לחלוטין על התחום האוירי של ה־מובלעת הישראלית. בכך מנעו ה־טילים סיוע אוירי מן הטנקים היש־ראליים שפשטו לגדה המערבית וה־סבו אבידות ניכרות לחיל האויר הישראלי. הלה, הוסיף הגנרל, נאלץ להפעיל מטוסים ללא טייסים כדי לצמצם את הנזקים.

השמידו טילי דמה

הגנרל המצרי הוסיף וטען, שאם כי הצבא הישראלי הצליח להשמיד מספר מוגבל של טילים, הרי 90 אחוז של הטילים שהושמדו היו טי־לי־דמי.

בהזכירו את בעיית רכישת הנשק של מצרים, אמר הרמטכ"ל המצרי כי בהעדר סיוע צבאי סובייטי, מב־קשת מצרים לגוון את מקורות הרכש שלה ולפתח תעשיה צבאית משלה.

בהקשר זה רמז הרמטכ"ל, כי ה־טילים שסיפקה בריה"מ למצרים, שופרו, כדי שיוכלו להגיע אל יע־דיהם למרות שיטות הטעייה אלק־טרוניות של המטוסים הישראליים.

שר הדתות ברומניה

מאת סופרנו בירושלים

שר הדתות, ד"ר יצחק רפאל הגיע אמש לבוקרשט במסגרת ביקורו כי־דיד הרב הראשי ליהדות רומניה הרב מ. רוזן, שר הדתות הרומני והפטריארך הרומני יוסטיניאן מירונה.

במסגרת ביקורו ברומניה יבקר שר הדתות במוסדות הקהילה היהודית בבוקרשט ובערי השדה.

לכתבנו נודע, כי שר הדתות ינסה לבדוק את האפשרות להעביר ספרי תורה וספרי קודש אחרים שנותרו עדיין ברומניה.

לפני צאתו את הארץ נתבקש שר הדתות ע"י עולי רומניה שבני משפ־חותיהם עדיין שם להעלות בפני מארחיו את בעיית עליית יהודי רומ־ניה במסגרת איחוד משפחות.

60 נהרגו בהתרסק מטוס „טופולוב" הונגרי ליד ביירות

ביירות, 30 (יופי"ע, עי"ר ועי"צ) — מטוס נוסעים סילוני של חברת ה־תעופה ההונגרית „מאלב" ובו 60 איש התרסק היום לפנות בוקר בים ה־תיכון בהתקרבו לנמל התעופה של ביירות, בבואו מבודפשט. לא היו ניצולים.

השלטונות מסרו כי המטוס טופו־לוב טו־154 מתוצרת בריה"מ צלל לים סוער במרחק של כ־8 ק"מ מן החוף, בשעה 3 לפנות בוקר. זמן קצר לפני כן נותק הקשר האלחוטי בין המטוס לבין מגדל הפיקוח של נמל התעופה ביירות.

מרבית 50 הנוסעים במטוס היו ער־בים. 10 חברי הצוות ואחד הנוסעים היו הונגרים, אמר דובר של חברת התעופה.

סיבת האסון לא נודעה מיד. אולם מצילים שבדקו את שברי המטוס ה־צפים על פני המים אמרו, כי יתכן שהתפוצצות במטוס גרמה לנפילתו לים, מגובה של 5,000 רגל.

מקורות של חברת התעופה אמרו כי יתכן שהסיבה המדוייקת לעולם לא תיוודע, משום שהקופסה השחורה של המטוס אבדה יחד עם רוב ה־שברים, במים שעומקם 400 מטר.

שלוש סירות של משמר החופים ה־לבנוני וחצי תריסר סירות פרטיות סיירו במקום האסון, כדי למשות את הגופות באמצעות חכות וקרסים.

היתה זו ההתרסקות השלישית של מטוס נוסעים מתוצרת בריה"מ בשישה שבועות.

ההסתדרות ובהלת הקניות

(ש. א.) החלטת הממשלה על הצעדים הכלכליים החדשים ה־ביאה, כמצופה, לגל של תסי־סה בקרב צבור העובדים. הפגנות נעשות ומוצהרות, נערכות אסיפות מחאה ובמספר מקומות אף השביתו העובדים את ה־עבודה.

הכל מתמקד עתה בתגובתה של ההסתדרות. שהתכנסה אתמול לדון בנושא זה, אולם לפי תוכן הנאומים וההצהרות שהוש־מעו, מסתבר, כי גם הפעם לא תגיב ההסתדרות בצעדים נמרצים כפי שהכל היו מצפים ממנה.

הרגשה זו נותנת אותותיה ב־קרב צבור הצרכנים. אלו עטים על חנויות המזון כדי לרכוש מצ־רכים, כולל מצרכי יסוד חרף ההבטחות שמחיריהן לא יעלו.

אלו המבקרים בשופרסלים מס־תכלים בחרדה במוצרים המסב־עים על הסחורות את המחירים החדשים — ועוד היד החזקה נטויה.

תצפית

לאן נעלמו ועדי העובדים?

(ח"פ־ן) במליאת הועד הפועל של ההסתדרות, שהתכנסה אתמול בתל־אביב כדי לדון בתכנית ה־כלכלית החדשה של הממשלה, התנהלה התנצחות מילולית סוע־רת לגבי מתן ההיתר להשתת־פותם בישיבה של נציגי ועדי העובדים שבאו להפגין ליד בנין הועד הפועל. סיעות האופוזי־ציה...

צמודי $ דולר 40%-60%
צמודי מדד 30%-50%
אג"ח ניתנות להמרה 5%-10%
* כל הרווחים פטורים ממס
* אפשרות למימוש ההשקעה והרווחים בכל עת
* התעודות למוכ"ז
הנאמן
בנק המזרחי המאוחד בע"מ
המנהל
חברת השקעות של בנק המזרחי המאוחד בע"מ
שחם

מדרשיית נעם — פרדס־חנה, כפר־סבא

חוג ידידי המדרשייה בישראל ובתפוצות
ועד ההורים המשותף של מוסדות המדרשייה

מתאבלים מרה
על פטירתו הפתאומית של היקר האציל כאח
ר' בנימין זאב באואר
חבר הנהלת המדרשייה והועד הארצי של חוג ידידי המדרשייה,
אשר כיהן שנים רבות כיו"ר אהוב ונערץ של ועד ההורים של מוסדותינו
ה' ינחמנו ויחזקנו. בנחמת ציון וירושלים ננוחם
— בוגרי המדרשייה והאולפנה מתבקשים לחלוק למנוח את הכבוד האחרון —
הלוויה תצא היום מבית־הכנסת של „חוג הנוער הדתי" רחוב בן־יהודה 86 ת"א
לבית העלמין בקרית שאול, בשעה 2.00 אחה"צ

קרית נוער ירושלים
מכללה טכנולוגית תורנית
ישיבה תיכונית * ישיבה מקצועית
* ביה"ס להנדסאים וטכנאים *

בס"ד
אזכרה
לבוגרים שנפלו במערכות ישראל
וסיום לימוד משניות לעילוי נשמתם
יתקיימו אי"ה ביום חמישי כ"ז תשרי תשל"ו (2.10.75)
בשעה 17.00, בבית המדרש
בהשתתפות הראשון לציון הגאון
רבי עובדיה יוסף שליט"א
נשיא כבוד של קרית נוער
בוגרים ומכבדי זכרם מוזמנים
ביום זה בשעה 15.00, יתקיים כנס בוגרים
העובדים בהוראה, באולם האודיטוריום של הקריה

שר החוץ יגאל אלון בנאומו בעצרת או"ם:

ממשלת ישראל מוכנה ומעונינת להכנס למו"מ לשלום עם סוריה

הדיונות השנתי בעצרת הכללית מעניק הזדמנות לסקירת פעילותה של המערכת הבינלאומית בשנה החולפת ולביטוי מובהק של התקוות והחששות והציפיות של הממשלות החברות, המייצגות כמעט את כל אוכלוסיית העולם.

נראה לי כי הדיון הנוכחי מעורר הזדמנות באותה להרהור הפעם יותר: לחקור את שלושים שנות פעולתו של האו"ם ולנסות ולהעריך את הישגיו בהשוואה לעקרונות ולשאיפות שהנחו את מייסדי הארגון שעה שחתמו את מגילתו בסן־פרנסיסקו ב־26 ביוני 1945.

הולדתו של האו"ם היתה בתוך הדרבות ההרס של המלחמה האיומה ביותר בתולדות אנושות, שואה שבה קיפחו את חייהם עשרות מיליוני גברים נשים וטף. בהם שליש מן העם היהודי. מטרתו העיקרית היתה, איפוא, להציל את הדורות הבאים מאסונות דומים ולבנות חברה טובה יותר בה תובטחנה באופן אוניברסלי זכויות האדם הבסיסיות, השיוויון בפני החוק וההזדמנות לקידום חברתי וכלכלי. כצפוי במעשי אנוש אין התמונה אחידה. ההישג המרשים ביותר של התקופה הוא ללא ספק היעלמה המוחלט כמעט של השיטה הקולוניאלית הקלאסית. למעלה ממחצית החברות הנוכחיות של האו"ם, כולל ישראל, היו מושבות לפני 1945. ארבע מהן — כף ורדה, מוזמביק, סן־תומה ופרינציפה ופאפואה, גיניאה החדשה, השיגו עצמאות ב־1975 וחברותן אושרה בעצרת זו, או עומדת בשלבי אישור. בשם העם בישראל וממשלת ישראל הנני שמח לאחל להן כל טוב.

מערכת האו"ם, באמצעות תכנית הפיתוח ומקדמיה ובאמצעות סוכנויותיה המיוחדות רשמה הישגים משמעותיים בתחומים רבים של פיתוח כלכלי, חקלאות, בריאות, עבודה, החברה ושטחים מעשיים אחרים.

הזרוז החדש בהתפתחות ובקודיפיקציה של המשפט הבינלאומי לא היה אפשרי כמעט מחוץ למסגרת האו"ם. בעוד שהכלים הכלכליים של קהילית האו"ם המסו להיות מכשיר חיוני לניהול תקין בינלאומי. כל אלה הן תרומות חיוניות לרווחתו של המין האנושי, אם כי ברור כי עדיין ארוכה הדרך.

למרבה הצער שונים פני הדברים בתחומים אחרים. האו"ם לא הציל דור זה מקללת המלחמה. קורבנותיה של מליוני החללים שנפלו בסכסוכים המזויינים שהתחוללו באפריקה, במזרח התיכון ואף באירופה, מהווים עדות לואבת לכשלון כבד זה. לרגשות ולהודעות הנמלצות שבוטאו בכינוסים, בהצהרות ובהחלטות רבות, היתה השפעה מועטת בלבד על הפגיעות החמורות בזכויות האדם ובחרויותיו הבסיסיות באיזורים נרחבים בעולם.

מקובל לטעון שהכשלון אינו טמון בשיטת האו"ם אלא בחברותיו: כי הארגון העולמי משקף רק את התרשלות, הפגמים והאנוכיות של העולם עצמו. זה, כמובן נכון, אבל נכון לא פחות כי השיטה המעודדת יריבות וללא פשרה, קיצוניות ולא סובלנות, עימות ולא משא ומתן איננה מתאימה לעולם בעל מגוון של מיעוטים, דתות, מסורות, תנאים גיאוגרפיים ומנהגים פוליטיים וחברתיים כבעולמנו.

נסיונה של ישראל מהווה דוגמה ברת־הוקע לענין זה. אין אנו משתייכים לשום גוש או ברית. אנו יכולים לסמוך על תמיכה מועטת בלבד בעצרת זו — לא מכיוון שעניננו אינו צודק ואף לא משום העדר אהדה להשקפותנו, אלא בגלל שיקולים של גושות נוטלת עקרונות.

אנו מותקפים מדי שנה בשפה ארסית ומכוערת הסותרת כל כלל של התנהגות תרבותית. בעצרת אחר עצרת, ובכינוס אחר כינוס מתקבלות בשנים האחרונות ע"י רוב אוטומטי החלטות התובעות את כניעתנו לרודנות משתוללת זו, ודורשות למעשה, כי נפרק את מדינתנו ונבצע התאבדות לאומית. אין כל יחס בין האמת, או המציאות לבין החלטות שרירותיות אלה:

ישראל היא מדינה דמוקרטית בה ברוח מסורתנו העתיקה נהנים כל פרט וכל עדה משיוויון בפני החוק ומכלול זכויות האדם. אולם החלטת גוף של האו"ם תקבע „כעובדה בלתי מעורערת" את ההיפך המוחלט ותגנה את ישראל על בסיס סילוף זה.

אם מומחה ארגון הבריאות העולמי מוצא כי שירותי הרפואה המוענקים לאוכלוסיה בשטחים המוחזקים מאז 1967 שווים לאלה הניתנים ע"י כל מדינה תרבותית אחרת וכי התושבים נהנים מרמת בריאות טובה, באה הועידה של ארגון זה ומצהירה כי האוכלוסיה בשטחים מוכת מחלות ומשוללת טיפול רפואי.

כאשר מטורף מובהק, זר ולא־יהודי, מצית חלק ממסגד בירושלים מוזעקת מועצת הבטחון לגנות את ישראל על חילול מכוון של מקום מקודש זה.

כאשר מומחים בכירים של אונסקו קובעים כי המחקר הארכיאולוגי הישראלי בירושלים מהווה תרומה נכבדה למורשת התרבותית של האנושות — כולל תקופה רבת־ערך בהיסטוריה של האיסלם — וכי אין הוא מפר את החוק הבינלאומי ואינו מסכן אתרים ומבנים אחרים, מתקבלות ע"י אונסקו החלטות המתעלמות ממצאים אלה ומוצאות לנכון להטיל סנקציות לגינוי הגברתי. וכאשר ישראל מסרבת — כמו שכל מדינה אחרת במקומה היתה עושה — להתחשב בהחלטות היות אלו, מגנים אותה בשנית על היותה עיקשת ותרבנית בגיבול, ועל התעלמה שוב ושוב מרצונה של הקהילה הבינלאומית.

חייב להיות מגע רציני במערכת האו"ם. אם ניתן בקלות כזאת להשחיתה בסחטנות מדינית, אם במקום להיות מרכז לאיחוד פעילויותם של האומות למען השגת מטרות המגילה, היא הפכה לשדה קרב תעמולתי שבו הגידוף ולא ההגיון השתלט על לשון הדיונים.

לבטח אין זה מעל לכוחה לעצור מגמה צבועה ומסוכנת זו בטרם יהיה מאוחר מדי.

הסכם עם מצרים

בנאומי בפני העצרת הכללית בשנה שעברה הצבעתי על הצדדים החיוביים בהסכמי הפרדת הכוחות, אשר נחתמו אותה שנה בין ישראל ומצרים ובין ישראל לסוריה בעקבות מלחמת יום הכיפורים, באוקטובר 1973.

ציינתי כי שני הסכמים אלה ייצגו צעדים ראשונים קדימה — צעדים קטנים הסכמים כאשר יותר — מהחלטות שלושת הלאוים של ועידת הפסגה הערבית בחרטום, ב־1 לספטמבר 1967: לא שלום עם ישראל, לא הכרה בה ולא מו"מ עמה. אלה השואפים בכנות לשלום במזרח ימצאו בודאי סיפוק בהסכם החדש בין מצרים לישראל — שהושג באמצעות שירותיהם הטובים של נשיא ארצות הברית ומזכיר המדינה שלה — אשר נחתם בשבוע שעבר בג'ניבה.

הסכם זה מסמן צעד חשוב קדימה. יש לו משמעות מדינית גדולה הרבה יותר מאשר לקודמו. ברצוני להסב את תשומת לב העצרת בהסכם

שר החוץ יגאל אלון

זה (דו"ח המזכיר הכללי של האומות המאוחדות (11818):

ממשלת הרפובליקה הערבית של מצרים וממשלת ישראל הסכימו כי:

„הסכסוך ביניהן ובמזרח התיכון לא ייפתר בכח צבאי אלא בדרכי שלום".

„הצדדים מתחייבים בזה שלא לנקוט באיום משימוש בכח, או בשימוש בכח או במצור צבאי האחד נגד זולתו".

„הצדדים רואים הסכם זה כצעד משמעותי לקראת שלום צודק ובר קיימא. אין הוא הסכם שלום סופי.

הצדדים ימשיכו במאמציהם לשאת ולתת במסגרת הסכם שלום סופי במסגרת ועידת השלום של ג'ניבה, בהתאם להחלטת מועצת הבטחון 338".

„הסכם זה יכנס לתוקף עם החתימה על פרוטוקול ויישאר בתוקף עד אשר יבוא ותחליף הסכם החדש".

חשיבות ההסכם אינה טמונה רק בהתחייבות הצדדים להמשיך ולשמור על הפסקת האש ולהמנע מכל פעילות צבאית או מעין צבאית, או בהתחייבותם לא להזדקק לאיום בשימוש או לשימוש בכח, או להסגר צבאי. גם לא בהכרתם את התפקיד החיוני של כח החירום של האומות המאוחדות ובהכרה שימשיך במילוי תפקידיו. גם לא לסעיף המתייחס למעבר מטענים לא צבאיים דרך תעלת סואץ אל ישראל. ואפילו לא ביותר צל בלומה כאמצעי ליישוב חילוקי הדעות בין הצדדים — אלא בחשיבות באמונה שהסכם פותח פרק חדש ביחסים שבין שתי המדינות.

ישראל מצידה תעשה את כל אשר ביכולתה להבטיח שפרק חדש זה אכן יהיה פרק של שלום. יותר על כן, אנו מקוים שהסכם זה יסלול את הדרך לשיפור יחסים ולשלום עם כל שכנינו. ראוי לציין כאן שהסכם זה, בכל פרטיו, נתמם על פי רצונם החופשי של שתי מדינות ריבוניות. אם מצרים וישראל רואות בהסכם יתרון לעצמן — ואם יותר על כן ההסכם איננו מהווה צעד מכוון כנגד גורם אחר — אין לאיש בעצרת זו זכות לבקר אותו, או לשים עצמו שופט לאינטרסים של הצדדים המעורבים בו ישירות.

כפי שכבר ציינתי שני הצדדים להסכם הכירו בתפקיד החיוני שכוח החירום של האומות המאוחדות מילא. ברצוני, בהזדמנות זו, להביע הכרת תודה לקציני וחיילי כח החירום של האו"ם הממלאים משימה קשה ועדינה באופן ראוי לשבח.

תודתנו שלוחה לממשלות המדינות שתרמו יחידות לכח, לגנרל אנסיו סילסואו המנהיג את מאמצי שמירת השלום של האו"ם במזרח התיכון מזה שנים רבות ואשר זכה להערכת כל הצדדים, ולמזכיר הכללי של האומות המאוחדות האחראי, בסופו של דבר, למבצע מוצלח זה של האומות המאוחדות. ואם כי אין זה בהקשר ישיר ברצוני לכלול בהבעת תודה זו את המפקדים, הקצינים והחיילים של מנגנון הפיקוח של האומות המאוחדות, וכן כח המשקיפים על הפרדת הכוחות אשר גם הם ממלאים תפקיד חשוב באיזור.

ככל שהדבר נוגע בנו הסכם אינו סוף הדרך אלא תחילתו של תהליך השלום. אין אנו משלים את עצמנו כי תהיה זו משימה קלה. לאחר שנים כה רבות של עוינות וחשדנות יתבעו עשיית השלום תכונות של אומץ מוסרי הבנה ודבקות במשימה במידה גדולה יותר מאילו הדרושות במלחמה. אך, ההתחלה חייבת להעשות, למען דור זה ולמען ילדי ישראל וערב אשר נולדו לחיים וליצירה ולא למות בשדה הקרב. החלטת מועצת הבטחון 338 קוראת „למשא ומתן... בין הצדדים הנוגעים בדבר... במגמה לכונן שלום צודק ובר קיימא במזרח התיכון.

מעל במה זו אני מודיע כי ישראל מוכנה להכנס למשא ומתן כזה עם כל אחת משכנותיה. אני מציין בצער הודעותיהם החוזרות של מנהיגי סוריה אשר דחו את עצם הרעיון של הסכם שלום אמיתי עם ישראל. לאור זאת הייתי רוצה לקוות שאין זו מילתם האחרונה. כצידנו בכל מקום, אני שב ואומר כי ממשלת ישראל מוכנה ומעונינת להכנס למשא ומתן לשלום עם סוריה, ללא תנאים מוקדמים, על פי החלטת מועצת הבטחון 338 בכל זמן ובכל מקום.

בהקשר זה ברצוני להדגיש שככל שהדבר נוגע לישראל, ניתן לכנס את ועידת השלום בג'ניבה בכל עת בה יהיו הצדדים מוכנים לכך, לאחר הכנות מתאימות. יתר על כן, ישראל מצדדת עקרונית בכל מכניזם שיקדם את תהליך המשא ומתן בין הצדדים לסכסוך.

לפיכך, תבחן ישראל ותשקול ברצינות רבה את הרעיון שהעלה מזכיר המדינה ד"ר קיסינג'ר בדבר התייעצות בלתי רשמית.

פלשתינאים, אשף, לבנון

כפי שהסברתי בנאומי בעצרת הכללית אשתקד, מובן מאליו ששלום אמת במזרח התיכון חייב לכלול פתרון צודק וקונסטרוקטיבי לבעיית הערבים הפלשתינאים. ישראל ערה מאד לבעיה זו — קרוב לודאי ערה יותר מאשר רוב מבריה החברות בנושא זה — משום שאין אנו זקוקים לשכנות בצורך לפתור אותה בדרכי שלום וכבוד. אנו עומדים על כך, יותר מדי זמן היו הערבים הפלשתינאים כלי משחק על לוח השחמט של המדיניות הבינערבית.

במשך השנים הם שימשו קורבנות לקיצוניות הערבית. הפתרון לבעייתם תובע, על כן, שינוי בגישתו של העולם הערבי לנושא. הבעיה צריכה ויכולה להיפתר במסגרת הסכם שלום בין ישראל לבין ירדן. המהווה את החלק האחד של שטח ארץ ישראל ההסטורית משני עברי נהר הירדן ובית־לאומי לערבים הפלשתינאים.

ככל שהמדבר בפתרון הוגן וקונסטרוקטיבי לבעיית בסוף והמהם העצמית של הערבים הפלשתינאים, תשובתה של ישראל, איפוא, היא חיובית בהחלט.

אך תשובתנו שלילית קטגורית ליומרות האבסורדיות של הגוף המתקרא הארגון לשחרור פלשתין, לדבר בשם של הפלשתינאים. כנופיה זו של חבורות מרצחים, אשר קרבנותיה העיקריים הם הערבים הפלשתינאים עצמם ואשר מטרתם הראשית היא חיסול מדינת ישראל והשמדת עמה, איננה מייצגת את הקהילה הפלשתינאית ואין היא מהווה בר־שיח לישראל.

אין זה מקרה כלל שדוקא אשף מהווה את חוד החנית במאמצים הקדחתניים של המשטרים הקיצוניים בעולם הערבי שמטרתם למנוע את פתרון הסכסוך הערבי־ישראלי בדרכי שלום ולחבל בהסכם שהושג לאחרונה בין מצרים וישראל.

אין דבר מוזיד יותר מאשר המזימה של אשף לכונן — על חורבנותיה של מדינת ישראל, כמובן, — מדינה דמוקרטית, חילונית, כביכול, בה יחיו מוסלמים, נוצרים ויהודים באחוה ובשיוויון. סיסמה ראוותנית זו, הצלול התעמולתי שקוף זה, מצא לו, משום מה, תמיכה בקרב אנשים תמימים בעלי כוונות טובות.

מה הדגם שמלווידיה של רעיון זה ותומכיו מציעים להגשמתו?

בהיעדר משהו מבטח יותר, הם עצמם הציגו לפנינו את דוגמת לבנון, אשר מאז אפריל שנה זו שסועה לגזרים כתוצאה ממלחמת אזרחים עדתית חזית בין הקהילה המוסלמית והנוצרית שבמדינה. ההערכה האחרונה של מספר הקרבנות אשר נספו בששת החודשים האחרונים מגיעה ליותר מחמשת אלפים הרוגים וקרוב לשמונה עשר אלף פצועים. הנזק החומרי שנגרם כתוצאה ממלחמת אחים זו מוערך בשווי של שנים וחצי בליון דולרים. אשף יודע למה הוא מתכוון כשהוא מדבר על מדינה דמוקרטית חילונית פלשתינאית, גם אנחנו יודעים.

די להתבונן במה שהיותה מנת חלקם של יותר משמונה מאות אלף היהודים שעזבו את המדינות הערביות במזרח והצפון אפריקה, או גורשו מהן, מאז שנת 1948, או אף קיומם רצוף העינויים של ארבעת אלפי בני הערובה היהודים שנותרו בסוריה היום, כדי לדעת מה הגורל הצפוי ליהודי ישראל אם חלום הבלהות של אשף יתגשם. אבל אנו יודעים מה הם יודעים כי הדבר לא יקום ולא יהיה.

ביקורת נשק, איזור חפשי מנשק גרעיני

אחת התופעות המדיניות של זמננו היא העובדה שישראל, אמנות מאיזור המזרח התיכון בכל המבנה למסגרות האזוריות של האומות המאוחדות ושל הסוכנויות השונות של הארגון — כגון בריאות, קיבוץ, מטאורולוגיה מסחר ותעשה אזרחית — מוחזקת כחלק מן המזרח התיכון ברגע שהדיון נסב על נושאים צבאיים, כולל אספקת נשק. לכאורה הדברים נוגדים, אך למעשה מכוונים שניהם למטרה אחת: להחליש את ישראל. במקרה הראשון על ידי חרם ובמקרה השני על ידי מניעת אמצעי התגוננות ממנה. יהיה הדבר כאשר יהיה בעית הפיקוח על החימוש במזרח התיכון היא ממשית ודחופה. האיזור מוצף בזרם של נשק חדיש ומתוחכם, אשר לא ידע כמותו כל ההיסטוריה הארוכה שלו.

כל חודש ואלף מעלה את רמת הטכנולוגיה הצבאית ואת מחירה. עשרות ביליוני דולרים שניתן היה להשקיעם בפיתוח כלכלי וחברתי

(סוף בעמ' 5)

ועידת ברית יוצאי מרוקו, הנערכת עתה, היא בסימן 30 שנה לעליית היהודים משם.

בתמונה: נערה והוריה ממרוקו עוסקים בהפקת שמן

בריה"מ לא שינתה עמדתה כלפי חידוש היחסים עם ישראל

מאת יעקב אדלשטיין

פגישת אלון—גרומיקו בניו־יורק לא חידשה דבר. היתה זו פגישה לשם שמירת קשר, ולא כדי לפתור בעיות מדיניות. הרוסים היו מעונינים בפגישה משום שרצו להוכיח לערבים שיש להם אפשרות מגע עם ישראל, אך הם מוותרים עליה מתוך התחשבות באינטרסים שלהם. אלון היה מעוניין בפגישה, כדי להוכיח לאמריקאים, שיש לו קשר עם הרוסים באופן ישיר. אבל מכאן ועד חידוש יחסים דיפלומטיים הדרך רחוקה.

תולדות היחסים בין ברית המועצות לישראל, הנן דוגמא למדיניות של אינטרסים מצד ברית המועצות. ברית המועצות תמכה בהקמת המדינה מתוך אינטרסים מדיניים והיא העבירה אחר כך את תמיכתה לערבים, מתוך אינטרסים מדיניים קרים. שום סנטימנטים לא פעלו כאן. אילו היו היום האינטרסים של ברית המועצות לתמוך בישראל היתה עושה זאת ללא כל נקיפת לב. אבל האינטרסים היום, מכתיבים להם שמירה על עמדת של שנאה לישראל, מתוך ההזדהות עם הקיצוניים, בעולם הערבי. ישראל היא הקלף היחיד שבידי ברית המועצות כדי לרכוש אהדת העולם הערבי. שנאה לישראל היא הדגל שברית המועצות מנפנפת בו, כדי להתחרות עם ארה"ב על השפעה במזרח התיכון. אם היא תוותר עליו, אין לה יותר במה לבוא אל מדינות ערב. משום כך היא זקוקה לישראל. עמדתה היא שישראל צריכה להתקיים, אבל בגבולות מצומצמים. זאת כדי לשמש לברית המועצות כקלף של התחרות בינה לבין ארה"ב על עמדות השפעה. יותר מזה אין לברית המועצות צורך בישראל.

אשליה לחידוש היחסים

במצב זה יש בכך יותר מאשליה, להניח שברית המועצות תחדש כיום את יחסיה הדיפלומטיים, בכך היתה מאבדת את הקלף האחרון שלה באיזור. התמיכה הסובייטית בהקמת המדינה באה משיקולים פנימיים. בריטניה וארה"ב שלטו בשנות הארבעים באיזור, בריטניה התנגדה להקמת המדינה מתוך הזדהות עם הערבים. לברית המועצות לא היתה שום עמדת השפעה באיזור. היא קיוותה שמדינת ישראל, כמדינה חפשית, וכיריבה של בריטניה תהיה זקוקה לה, כדי לשמור על מעמדה נגד „האימפריאליזם". אין להניח שהיא תכננה מדיניות לטווח ארוך, היינו, שעצם הקמת המדינה, תגרום לכך, שברית המועצות תבצר את מעמדה במדינות ערב, בעזר מדינה התומכת בהתנגדות לישראל. זה היה תכנון דמיוני, אך הזמן עשה את שלו.

גרומיקו

חשבון קר

באמצע שנות החמישים חל המפנה, כאשר נאצר החליט לפנות לברית המועצות ולבקש נשק. ניתן לומר בעצם שהיוזמה לכך באה מצד נאצר, ולא מצד ברית המועצות. מוסקבה נגלה על המציאה של קשירת מצרים לעגלה הסובייטית על ידי אספקת נשק. במבט לאחור ניתן לומר כיום שברית המועצות „הרומנה" על ידי נאצר לרכוש עמדת השפעה במצרים, תמורת אספקת נשק. בעקבות נאצר הלכה גם סוריה ויותר מדינות האיזור, כגון עיראק. שהיא נספחה לברית המועצות בשלב מאוחר יותר, או מדינה כמו לוב שקשרה קשר עם ברית המועצות כדי להרגיז את סאדאת.

הרוסים ניצלו את התפר

במובן שהמפנה יכול היה לבוא בשל העובדה שבריטניה איבדה את מעמדה כמעצמה, וארה"ב טרם נכנסה לאיזור בתקופה. הרוסים ניצלו את „התפר" שבין שתי התקופות, וחדרו למצרים ודרכה ליתר מדינות ערב. מעמדה של בריטניה באיזור התערער בשל שני טעמים: ראשית משום שמעמדה התערער בכל העולם כאשר איבדה את מושבותיה, ומצרים היתה אחת המושבות הללו, שכן צבא בריטי חנה על אדמת מצרים. הסיבה השניה נפילת משטר פארוק, שנשען על בריטניה, ועליית משטרו של נאצר. כיום ניתן לומר, שעם ראשית המהפכה הנאצרית במצרים, לא תפסו הבריטים, שהיו להם עמדות השפעה במצרים, כי למעשה מהפכה זו פירושה דחיקת עמדותיה של בריטניה ממצרים אילו תפסו זאת בהתחלה, יתכן ואפשר היה למנוע את מהפכת הקצינים החפשים במצרים. תוך זמן קצר התברר שנאצר מתכוון לגרש את הבריטים ממצרים, אבל אז כבר היה מאוחר לדחוק את נאצר ממקומו. הבהרה זו הביאה לנסיון של בריטניה לתפוס את תעלת סואץ, יחד עם צרפת במלחמת סיני, בשנת 1956, תוך תיאום עם ישראל. נסיון שנכשל כשל מוטית, וגרם לביצור מעמדו של נאצר, למרבה האירוניה, בתמיכת ארה"ב, שלחצה על בריטניה וצרפת ועל ישראל לפנות את הסואץ ואת סיני. כל זאת מבלי לדרוש ממצרים שום תמורה מדינית עבור פינוי זה. נאצר היה אז במצב, שהיה מוכן לשלם מחיר יקר עבור נסיגה זו. מחיר של הבטחה לא להתרחק מן המערב. אבל ארה"ב לא דרשה ממנו כל השלום. בסיכומו של דבר נאצר הוא שהביא את הרוסים למצרים, כאשר נוכח כי המערב נוטר לו איבה ואינו מעוניין לעזור למשטרו, ואילו ישראל מהווה איום על משטרו.

המפנה שחל במצרים

מאותו זמן שהרוסים החלו לרכוש השפעה במצרים, תחת המשטר הנאצרי, שינו את טעמם והפנו את גבם לישראל. זו היתה תוצאה מן המפנה שחל במצרים. נאצר הוא שפתח לפני הרוסים את שערי המזרח התיכון, הוא שהביא את הרוסים לסוריה לתימן, ובשלב האחרון גם לעיראק. בתקופות מסויימות, נשמעה הטענה במערב, כי הקמתה של ישראל גרמה להתערערות מעמד המערב במזרח התיכון, ולהפיכות שסילקו את המשטרים המסורתיים במדינות ערב. לאמיתו של דבר, אך אין טענה מופרכת מזו: המשטרים המסורתיים במצרים בעיראק, היו בנויים על כרעי תרנגולת. אלה היו משטרים מושחתים וההפיכה שבאצר היתה באה גם ללא קיומה של ישראל, משום שהיא היתה מכוונת נגד פארוק ולא נגד ישראל. המהפכנים השתמשו רק בשמה של ישראל, לצורך סיסמאותיהם, כגון ההאשמות שמשטר פארוק אשם במפלה של מצרים במלחמת השחרור של שנת 1948, משום שלא סיפק נשק לצבא המצרי. ה הפיכה היתה מתחייבת המציאות, משום שהמערב לא דאג שהמשטר במדינות ערב יהיה משטר הוגן. וההגיה למערב לתמוך במשטר המלכותי הרקוב של פארוק, מקום שמשטר זה היווה בשביל המערב עמדת השפעה. אך בנפול פארוק לא עשה המערב דבר, כדי להחזירו, כשם שבריטניה לא התערבה בעיראק בשעת ההפיכה ובנפול המשטר המלכותי הפרו־בריטי. כל זה הביא לכך, שהמשטרים הצבאיים במצרים ובעיראק, פנו לברית המועצות משום שראו בבריטניה ובארה"ב אויבי משטרם. ללא קשר עם קיומה של ישראל.

הזדהות מלאה עם הערבים

הסובייטים השתמשו בקלף הישראלי לצורך החדירה למצרים, אך הרקע לחדירה זו באה בשל התערערות מעמדה של בריטניה שהיתה בעלת ההשפעה באיזור. ומבלי שארה"ב תבוא במקומה במועד הנכון כמעצמה שמבקשת לרכוש את ההשפעה באיזור במקום בריטניה. ההזדהות הרוסית עם המדינות הערבית, הלכה וגברה, ככל שגברה השפעתה במצרים. נאצר שהתכוון בתחילה לנהל משחק מדיני של „רקוד על שתי החתונות" של המערב והמזרח גם יחד, הדרו במשך הזמן ופנה רק למזרח משום שמכאן מצא את התמיכה לשאיפותיו הלאומניות להתקבל כמנהיג פאן איסלמי, דבר שהמערב לא היה מעוניין להכתיר אותו בכתר זה. כאשר חוקרים לכן את דרכי חדירתה של ברית המועצות לאיזור, אנו מבינים כיום שברית המועצות, לא עשתה מאמצים גדולים כדי להחדר לאזורנו. היא כמעט הוזמנה לכך ומילאה את החלל הריק שנוצר כתוצאה מהזדרדות במעמדה של בריטניה כמעצמה ששלטה באיזור

ההזדהות הרוסית עם המדיניות הערבית, ששיקוליה היו ציניים בתחילתה, הפכה במשך הזמן להזדהות פוליטית מובהקת. עד כדי מלחמה אידיאולוגית בציונות ובמדינת ישראל? התשובה לכך היא, שמאבק זה היה דרוש לברית המועצות, לצורכי התעמולה הפנימית. ההמון הרוסי לא הבין בדיוק לשם מה יש צורך להזרים נשק למדינות ערב כנגד ישראל. היה צורך לפתוח במערכה אידיאולוגית, כדי להאר את ישראל כמפלצת, כדי להצדיק את המדיניות הרוסית במזרח התיכון. ללא תעמולה זו קשה היה להסביר להמון מה יש לה לברית המועצות, להוציא את כספה כדי לתמוך במשטר של נאצר שהכליא קומוניסטים לכלא. התעמולה האויבת נגד ישראל הותאמה לכן לצרכי פנים וחוץ של ברית המועצות.

ניתוק היחסים מפריע לבריה"מ

ניתוק היחסים עם מדינת ישראל מפריע לה לברית המועצות, בתמרונה. אילו היו לה יחסים עם ישראל, היא היתה מסוגלת לטרפד במקצת את תמרוניו של קיסינג'ר. אולם היא נאלצת לשלם מחיר יקר זה, משום שניתוק יחסים זה הוא קלף חשוב בידיה. אם תחדש את היחסים, יתקבל הדבר כאילו גם היא הולכת בכיוון המדיני של ארה"ב. אם כי יש לומר שסאדאת בגד בברית המועצות. היא אשר הצילה אותו במלחמת יום הכיפורים מהתמוטטות, הן על ידי הרכבת האוירית והן על ידי האיום להפעיל כח אם ישראל תמשיך לבצע נצחון סופי. איום זה שהמריץ את ארה"ב לדרוש מישראל לספק מזון לארמיה השלישית הבודדה, שנפילתה, פירושו של דבר, נפילת משטר סאדאת במצרים. ברגע הנבון יהיה סאדאת מוכן לבגוד גם בארה"ב שהצילה אותו על ידי הסכם הביניים והסכם ההפרדה. משום שמדיניותו אינה פרו מערבית או פרו סובייטית, אלא פרו מצרית בלבד. הוא מוכן לקבל נשק מברית המועצות וארה"ב גם יחד. הוא מנהל בכיוון זה ויתכן שיצליח. אם זה נכון שהרוסים הפסיקו לספק נשק למצרים, הם ממשיכו לספק כמויות גדולות, אלא לא בקצב שרצה סאדאת. לאור מצב זה, אין סיבה לחידוש יחסים דיפלומטיים בין ישראל לברית המועצות.

צוות חשיבה של אקדמאים יסייע להסתדרות בוועדה המשותפת עם הממשלה

על הקמת צוות חשיבה של האיגודים המקצועיים והאקדמאים שיגבש הצעות ויסייע לנציגי ההסתדרות בועדה המשותפת עם הממשלה לתיכנון כלכלי וחברתי, החליטה בהסתדרות, על פי הצעת היו"ר, גרשון בן ישראל.

הועדה התייצבה מאחורי החלטות הועדה המרכזית ביחס לצעדים הכלכליים של הממשלה. הועדה הביעה תמיכה בעיקרון של חלוקת הנטל השכבות השונות בציבור וספיגת בצורה צודקת, בהתאם, לאפשרויות אמצעים מבעלי היכולת והרחבת מעגל משלמי המס הישיר — על חוגים שטרם אותרו ע"י מערכת הגביה. בלי אמצעים כאלה תהיה המדיניות עגומה מבחינה סוציאלית וספק אם תוכל להשיג את מטרותה.

במהלך הדיון הועלו הצעות שונות. בהתאם להצעה אחת, יש להפסיק הנפקת איגרות חוב למוכרין ולהפוך איגרות כאלו לשמירות. הצעה אחרת שהועלתה היא לאפשר הקמת יחידה מיוחדת של בעלי מקצוע מעולים במסגרת אגף מס־הכנסה, שעובדיה יעסקו לתקופות קצובה של שלוש שנים, על פי חוזים מיוחדים, שלא בתנאי השכר המקובלים בשירות המדינה, כדי ליעל את מערכת הגביה ולאתר את מעלימי המס.

סוכם כי הצעות אלה ואחרות ידונו על ידי צוות החשיבה שתקים הועדה לעניני אקדמאים, כאמור לעיל, כבר בימים הקרובים.

הועדה לעניני אקדמאים תומכת בדרישה למינוי בורר מכריע בסיכסוך הספרנים

מליאת הועדה לעניני אקדמאים בהסתדרות החליטה אתמול לאמץ את תביעת הסתדרות האקדמאים במדעי החברה והרוח בדבר מינוי בורר שלישי מכריע שיהיה עליו להצטרף לעמדת אחד משני הבוררים שעסקו בסיכסוך העבודה בין הנהלות המוסדות להשכלה גבוהה לבין הספרנים האקדמאים.

הוחלט כי אם עד יום א' הקרוב לא תתקבל הסכמתו של שר החינוך והתרבות א. ידלין (שהיה אחד הבוררים) למינוי בורר מכריע, תאשר הועדה לעניני אקדמאים חידוש האמצעים האירגוניים של הספרנים.

מזכיר המחוז מ. גני מסר כי המזכירות הארצית של האקדמאים במדעי החברה הרוח אישרה את בקשתם של הספרנים האקדמאים באוניברסיטאות לחדש את הסיכסוך, בהחלטת המזכירות נאמר:

„ביום 25.5.75 נחתם הסכם בענין תיפקוד ודירוג הספרנים האקדמאים באוניברסיטאות, בין באי כוח המוסדות להשכלה ובין נציגי ההסתדרות והספרנים האקדמאים. ההסכם הנ"ל נחתם במסגרת מו"מ תוך, בראשותו של הממונה הראשי על יחסי העבודה, לאחר שהספרנים הכריזו על סיכסוך עבודה.

ימים ספורים לאחר חתימת ההסכם נעשה נסיון של ראשי המוסדות להשכלה גבוהה להתכחש לתוכן ההסכם. בתגובה על־כך פרצה שביתה כללית של הספרנים האקדמאים במוסדות להשכלה גבוהה באישור ההסתדרות, מיום 19.6.75 עד 22.6.75.

במהלך השביתה קיבלו על עצמם י. משל — מזכ"ל ההסתדרות וא. ידלין — שר החינוך והתרבות להחליט בתוך 3 שבועות על תקפותו של ההסכם הנ"ל.

הספרנים האקדמאים הפסיקו את השביתה בראותם בצעד זה מוצא מכובד ליישוב הסיכסוך.

לאחר ישיבה משותפת של י. משל וא. ידלין עם נציגי הצדדים, פירסם י. משל את החלטתו ביום 25.7.75 בו הוא קבע, כי ההסכם שנחתם ביום 25.5.75 בין באי כוח המוסדות להשכלה גבוהה לבין נציגי ההסתדרות והספרנים הנו הסכם תקף ומחייב את הצדדים.

לעומתו גימגם א. ידלין מלהחליט והודיע, שלפי דעתו יש להעביר את ההכרעה בענין זה לבית הדין לעבודה.

המזכירות מציינת לעמדה זו של שר החינוך והתרבות בתמיהה רבה, הואיל והזכות לפנות לבית־הדין לעבודה עמדה לצדדים עוד בראשית הסיכסוך, אך במקום זה קיבלו על עצמם י. משל וא. ידלין את התפקיד להכריע בענין, לא יכול אחד מהם בשלב מסויים להתחמק מהתפקיד שהוא קיבל על עצמו ולחייב את הצדדים לפנות לבית־הדין.

לאור השתלשלות עניינים זו קובעת המזכירות, כי לאחר שי. משל המציא לא. ידלין את עמדתו המנומקת, חובתו של א. ידלין להצטרף לעמדתו של י. משל, או לחילופין — להמציא בכתב פסקנות שונות מנומקת באותו ענין.

אם יתברר שאין הסכמה בין שני האישים הנ"ל בשאלה שנמסרה להכרעתם, הם ייקבעו ביניהם בשלב שני מי יהיה הבורר המכריע והוא בתפקידו זה חייב יהיה להצטרף לדעתו המנומקת של י. משל או לדעתו המנומקת של א. ידלין ולא יהיה רשאי לפסוק באופן עצמאי באותו ענין.

כאחר ששר החינוך והתרבות לא קיבל על כה את העמדה של ההסתדרות לגבי צורת הטיפול בנושא, רואה אותו המזכירות הארצית כאחראי באופן אישי לחידוש הסיכסוך באוניברסיטאות ולכל התוצאות והנזקים שייגרמו ע"י הסנקציות שינקטו הספרנים".

30 שנה לעליית יהודי מרוקו

יהדות של כיסופים וכמיהה לציון

ראשית התישבות היהודים בצפון אפריקה לוטה בערפל האגדה. מסורות שונות בעל־פה ובכתב מספרות על עמים שונים מכנען שהגיעו לחופי אפריקה, ולפי אגדות עממיות נקברו כמה מאישי התנ"ך בצפון אפריקה. בין יהודי הרי האטלס רווחת מסורת שאבותיהם הגיעו מארץ ישראל לפני חורבן בית ראשון, ובבית כנסת עתיק של יהודי ג'רבה בטוניס מצויה אבן שלפי המסורת היא מאבני מקדש שלמה, והובאה עם הגולים מירושלים. המסורת על עתיקות הישוב היהודי באפריקה נרמזת גם בתלמוד: לאן הגלה אותם? „מר זוטרא אמר: לאפריקה" (סנהדרין צד, א).

הישוב היהודי בצפון אפריקה הלך וגדל. בעתות מצוקה בארץ ישראל, כבימי שלטון היוונים (מאה 2 לפני הספירה) הגיעו פליטים מהארץ גם לצפון אפריקה. אחרי חורבן בית שני (70 לספירה) הגיעו לאפריקה יהודים הן כפליטים הן כשבויים שהוגלו לשם בידי הרומאים. תחת שלטון הנציבים הרומיים גדלו ופרחו קהילות יהודיות בעריה הראשיות, ושרידים מהן נתגלו בימינו. הישוב היהודי הוסיף להתפתח גם בימי הוונדלים, יורשיהם של הרומאים. הביזנטים, יורשי הוונדלים (המאה השישית) הצרו את צעדי היהודים: רבים הוכרחו להתנצר, נאסרה הקמת בתי־כנסת ונערכו פרעות.

בסוף המאה השביעית הגיעו רבים מיהודי ספרד לצפון אפריקה בשל רדיפות המלכים הויזיגוטים שבספרד. גלים נוספים של יהודים מספרד עתידים היו להגיע במיוחד אחר הגירוש הגדול בסוף המאה ה־15.

בד בבד עם הקמת קהילות מסודרות חיו יהודים בצפון אפריקה גם במסגרת שבטית ונודדית, שלא קיבלה עליה את מרות השלטון המעיק. יהודים אלה באו במגע עם שבטי הברברים ואף הכניסו רבים מהם תחת כנפי היהדות.

בעקבות הכיבוש הערבי (סוף המאה השביעית) גדלו שבטים רבים ממזרח אפריקה לצפונה. בתוכם היו שבטים יהודיים שהביאו עמהם סוסי מלחמה. הודות לכך ניתנה ליהודים אלה עליונות צבאית והם שלטו באזורים נרחבים בצפון אפריקה. היהודים והברברים התאחדו בעמידתם מול הכובש המוסלמי, ובראש הכוחות עמדה מנהיגה יהודיה — דהיה אל־כאהינה (דהיה הכהנה). מלחמות הערבים בשבטי ההר בהנהגת דהיה נמשכו כ־25 שנה והיו קשות ביותר. לבסוף גברו המוסלמים, ובקרב המכריע התאבדה דהיה, לבל תיפול בידי האויב.

שלטון הערבים היה נוח ליהודים. פרט למס מיוחד שהוטל על לא מוסלמים לא הופלו היהודים. תמורת המס התחייבו השלטונות לשמור על חיי היהודים ורכושם ולאפשר להם לחיות לפי דתם ומנהגיהם.

במחצית ב' למאה השמינית נעשתה מרוקו ממלכה עצמאית בשלטונו של אדריס — נצר ממשפחה מיוחסת, שמרד בשלטון המוסלמי. אדריס הראשון גזר גזירות קשות על היהודים ורבים ברחו ממרוקו לטוניס וג'רבה. בעלות בנו, אדריס השני, למלוכה (793) החלה תקופת הזוהר של יהודי מרוקו.

מרוקו — מרכז יהודי

קהילות היהודים הקיימות הלכו וגדלו — וקמו גם חדשות. יהודי מרוקו קיימו קשרים הדוקים עם העולם היהודי — ובמיוחד עם גאוני בבל, ראשי היהדות בעת ההיא. שאלות ותשובות שהילכו בין צפון־אפריקה לבבל מעידות על כך. „בכל תקופת הגאונים אין אנו מוצאים ארץ ומדינה שיהודיה יעמדו במשא ומתן תמידי עם הישיבות הבבליות כיהודי צפון אפריקה" — כותב חוקרה של תקופה זו, פרופ' שמחה אסף. מרכזי לימוד התורה בצפון אפריקה בעת ההיא היו קירואן ופאס במרוקו.

פאס נבנתה כבירתו של אדריס השני. סמוך לארמון המלכות הוקמה שכונת היהודים המוקפת חומה — ה„מלאח". סמיכות זו העידה על החסות וההגנה שנתן המלך ליהודים.

העיר פאס נהיתה מרכז ליהודי מרוקו והעמידה חכמים ומלומדים חשובים. גדול חכמי פאס היה רבנו יצחק אלפאסי (הרי"ף, 1013—1103) שהקים בעיר ישיבה, הרי"ף תשובות בעניני הלכה לכל קצוי הגולה. ספרו החשוב — הלכות הרי"ף — המסכם את ההלכות התלמודיות ומקל על הלומדים, נדפס והופץ בכל פזורות ישראל. היה זה הספר הראשון מסוגו, והוא זכה לשם החיבה „התלמוד הקטן".

ממרוקו יצאו גם ראשוני חוקרי העברית החשובים: ר' יהודה בן קורייש, מייסד הבלשנות המשוה; דונש בן לברט, מדקדק ומשורר שהכניס לשירה העברית את שיטת החריזה והמשקל הערבית; ר' דוד בן אברהם, מחבר מילון ללשון העברית.

במאות השנים הבאות עלו ונפלו במרוקו שושלות מלוכה, ועמן משתנה לטוב ולרע מצב הנתינים היהודים.

בימי שושלת האלמורבידים (1061—1145) היתה מרוקו ממלכה חזקה ומצב היהודים היה טוב — פרט לתקופה האחרונה של שלטון יוסוף בן טשפין, השליט המרכזי בשושלת זו. שליט זה גזר כי על היהודים להתאסלם, ורק בקושי עלה בידי היהודים להעביר את רוע הגזירה, תמורת תשלום הון עתק לווזיר המלך.

את מקום שושלת המורבידים תפסו אלמווחדים — שושלת קנאית דתית, שהביאה הרג וחורבן על יהדות מרוקו. היהודים בערים ומחוצה להן הועמדו בפני הברירה — איסלם, גירוש או מוות. רבים ברחו לספרד ולאיטליה, רבים אחרים קיבלו את האיסלם למראית עין, ואחרים מתו על קידוש השם. קהילות ישראל חרבו, ובתי הכנסת הפכו למסגדים.

הרמב"ם מחזק ידי היהודים

לחיזוק רוח היהודים, ובעיקר אותם יהודים שנאלצו לקבל את האיסלם, כתב הרמב"ם את „איגרת השמד". הרמב"ם ישב באותו זמן בפאס, לשם בא, לברוח מהסכנה הכרוכה בכך, ללמוד תורה מפי הרב יהודה אבן־שושן. ב„איגרת השמד" מחזק הרמב"ם את ידי האנוסים. מוכיח על סמך ראיות מן המקורות כי אנשים אלה לא יצאו ממסגרת היהדות. יתר על כן, אדם כזה שעשה מצוה — „הקב"ה מכפיל שכרו. ואינו דומה שכר מי שעשה מצוה בלא פחד לשכר מי שעושה אותה והוא יודע שאם יודע בו — יאבד נפשו וכל אשר לו". הרמב"ם מיעץ למי שיכול לקום ולצאת למקום אחר. יהודים רבים, ביניהם למדנים וסופרים, יצאו ממרוקו בעת ההיא.

במשך הזמן פחתו הרדיפות והישוב היהודי במרוקו נתחזק. אך השנאה שעוררו שליטי האלמוחדים נגד היהודים לא נמחתה גם אחרי ששושלת זו עברה מן העולם.

ב־200 השנים הבאות שולטים במרוקו בני השבט מרין (1248—1465). מצב היהודים הוטב, והם מלאו תפקיד חשוב בסחר המעבר בין אירופה וצפון אפריקה. הסוחרים היהודיים היו קונים סחורות אירופיות ומשווקים אותן במרוקו ובשאר ארצות אפריקה, כמו־כן יצאו סחורה ממרוקו לארצות חוץ. היהודים, הודות לבקיאותם בשפות, אף שימשו כמקשרים בין מתיישבים נוצריים לבין השלטון המוסלמי. בסוף ימיה של שושלת זו שוב נפלו יהודים קרבן לפורעים, בעקבות עצה שהשיא למלך הוזיר היהודי הרזין, לשם חיזוק הממלכה והצבא יעץ הוזיר למלך להטיל מס על כל התושבים — גם על ראשי הדת המוסלמית וכהונה. הדבר עורר רוגז רב. ההמון מוסת הרג את הוזיר היהודי וכילה חמתו ביהודי המלאח — רבים נהרגו. אחרים התאסלמו בעל־כרחם, ורבים ברחו.

גירוש ספרד ותוצאותיו

גירוש ספרד (1492) נתגלגל בעקיפין כתוצאה מהסכם שבין מלך מרוקו לבין שליטיה הנוצרים של ספרד ופורטוגל. מלך מרוקו התחייב להפסיק מתן סיוע לממלכת גרנדה המוסלמית. תמורת זאת התחייבו הנוצרים שלא להרחיב את תחומי שלטונם במרוקו. אחר הסכם זה נפלה ממלכת גרנדה, והוצאה הפקודה לגירוש היהודים. רבים ממגורשי ספרד ופורטוגל פנו למרוקו ונתקבלו בה. כדי למשוך את ליבם ניתנו להם הטבות מיוחדות במסים המוטלים על כלל היהודים. עד מהרה עלו יהודים אלה וקיבלו תפקידים מרכזיים בתחום מדיניות החוץ וסחר החוץ של מרוקו. עם זאת, שילובם של פליטי ספרד בין יהודי מרוקו לא עבר בלא תקלות. היו הבדלי תרבות (ההשפעה הנוצרית בספרד לעומת ההשפעה המוסלמית במרוקו) והבדלי מסורת; במרכז, זכויות היתר שהוענקו ליהודי ספרד במרוקו גרמו לקנאה מצד התושבים הותיקים. עד היום מצויים במרוקו בתי־כנסת שבהם מתפללים לפי הנוסח הישן, שמלפני בוא ה„ספרדים".

בדרך כלל השפיעו יהודי ספרד לטובה על התפתחות הקהילה היהודית במרוקו. בין גדולי ישראל שבאו מספרד למרוקו: ר' אפרים אנקאווה (הגיע לפני הגירוש) ר' יעקב בירב (שעלה לצפת והיה מורו של ר' יוסף קארו, מחבר השולחן ערוך), ר' שמעון לביא (מחבר פירוש לזוהר ומחבר השיר הנודע „בר־יוחאי נמשחת אשריך") הרדב"ז (ר' דוד בן־זמרה, פרשן „משנה תורה" לרמב"ם).

מבין שליטי מרוקו בשנים שלאחר מכן בולט במיוחד מולא איסמעיל (1672—1727). הוא היה שליט אכזר, מהיר החלטה, איש צבא מוכשר ומארגן מעולה. בין העוזרים על ידו היו שני יועצים יהודיים — משה בן־עטר ויוסף מימראן. מאתיים השנים שבין מות אסמעיל לראשית החסות הצרפתית במרוקו (1912) היו שנות ירידה למדינה; נתמעט כח המלך וגדלה ההשפעה הזרה, בעיקר השפעת צרפת.

ר' חיים אבן־עטר, בגדולי חכמי מרוקו, חי בימי מולא אסמעיל ויורשיו, והוא כתב על „גלות ישמעאלים" כי היא הקשה שבגלויות ישראל — „אדם גוזל ממה שיש לו, והם תובעים ממנו מה שאין לו".

גזרות שונות נגזרו על היהודים בימי מושלים שונים מאותם הימים ועד לתקופה החדשה — הכל לפי תנאי הזמן ואופיו של השליט. בין הגזרות: חיוב ללבוש בגדים כהים כדי לציינם מן המוסלמים; איסור רכיבה על סוס; איסור נעילת נעלים מחוץ למלאח; איסור כתיבה ערבית באותיות ערביות; איסור מגורים מחוץ לגבולות המלאח, ועוד. היהודים חויבו לשוב לביתם בשכונת היהודים עם ערב, ושומרי המלך הופקדו על השערים. יהודי לא הוכר כעד במשפט, ובהתדיינות משפטית שבין יהודי למוסלמי היתה לרוב יד היהודי על התחתונה.

מקובל היה שהמלך מעוניין בשלום היהודים ושומר עליהם מפגיעה, ולכן נבנו שכונות היהודים בסמוך לארמון המלך. אך לא תמיד הועילה הגנה זו, וביחוד בשעה שהשליט עצמו היה מתנכל ליהודים. מלך אוהב ישראל זכה להערכה ולאהבה מצד היהודים. כזה היה מולא אל־חסן, שמלך לפני מאה שנה. בעת מחלתו באה משלחת של יהודים להתפלל ליד מיטתו להחלמתו.

סדרי הקהילה

יהודי מרוקו פיתחו תרבות חיים מיוחדת. הלחץ החיצוני גרם להם להסתגר ולא להפגין עושר חיצוני. אך חיי המשפחה והקהילה היו עשירי תוכן, והבראות החיצונית המדכאה של שכונת היהודים לא תמיד שיקף את חיי הרוח המגוונים הרוחשים בין הבתים הצפופים. הדאגה למשפחה, מנהגי חג ומועד, לימוד התורה — כל אלה חיפו על הסבל שבחיי גלות מעיקים.

סדרי הקהילה נטבעו סופית עם קליטת מגורשי ספרד. בראש הקהילה בעיר עמד הנגיד, ולצידו שבעה טובי העיר. הנגיד היה ממונה על קשרי הקהילה עם השלטונות. רבני הקהילה דאגו לשמור על מצבה להגן על שלימות הקהילה היהודית. הם ניהלו את בתי־הכנסת ובתי־המדרש, דרשו לפני הקהל, והפיצו תורתם בספרים רבים בכל מקצועות היהדות. רבנים נודדים היו עוברים בכפרים ודואגים לצרכי הדת של היהודים שם.

בתוך המלאח היה „השייך אל־יהודי" אחראי מטעם השלטונות על הסדר בשכונה. היה זה כמין ראש משטרה, ועל־ידו סייעה חבורת עוזרים. קנסות הוטלו על מפריעי הסדר הציבורי כגון מעשנים בשבת ומשתכרים בציבור.

בכבל קהילות היהודים בגולה היתה הצדקה לנצרכים בראש דאגותיה של הקהילה. משפחה עניה לא נעזבה לנפשה בכל השנה, וביחוד בימי חג ומועד. העניים לא היו מעטים. רק משפחות יהודיות מעטות במרוקו היו עשירות. רוב היהודים היו רוכלים, בעלי מלאכה או נתמכי סעד. משכנות המלאח היו מאוכלסים בצפיפות והתנאות היתה בוהה.

בתחום המשפטי היו היהודים רשאים להתדיין לפני רב בעניניהם שבינם לבין עצמם, וגם בעניינים שבין יהודי לגוי, בהסכמת שני הצדדים. הרב היה רשאי להטיל עונשי קנס, מאסר או מלקות. העונש הגבוה ביותר היה החרם.

לימוד התורה נפוץ בין יהודי מרוקו בכל מקומות מושביהם, בעיר הגדולה ובכפר הקטן המרוחק. במרוקו לא היה דפוס עברי, וספרים הובאו לארץ, בעיקר מאיטליה, למרות איסורי הכנסיה הנוצרית באירופה על הדפסת ספרי קודש עבריים. מקום מרכזי בחיי הרוח תפס ספר הזוהר.

גדולי תורה רבים העמידה יהדות מרוקו, בתוכם רבים שהיו לרועים רוחניים גם לקהילות שמחוץ למרוקו — באירופה, אסיה אפריקה וארץ־ישראל. בשל רמתם התרבותית הגבוהה של היהודים, השכלתם ושליטתם בלשונות רבות, הם תפסו מקום חשוב גם בחיים המדיניים ורבים שימשו יועצים למלך ושגרירים בארצות חוץ.

קשרים עם ארץ־ישראל

הקשר של יהודי מרוקו לארץ ישראל עתיק יומין הוא. שליחים מן הארץ הגיעו למרוקו בכל התקופות והתקבלו בחיבה רבה. כברכה, עלו יהודים ממרוקו לארץ־ישראל בכל הדורות. לביקור או להתיישבות קבע. לפני גירוש ספרד ישבו בירושלים כ־300 משפחות יהודיות ממרוקו, וכמספר הזה בצפת. בית־הכנסת של יהודי מרוקו בצפת ידוע כיום כבית־הכנסת של האר"י.

יהודי מרוקו היו בין ראשוני המתיישבים ביפו, במושבות הראשונות ובתל־אביב. משפחות שלוש, מויאל, אמזלג ואחרות עסקו במסחר ובצרכי ציבור ביפו ובסביבתה באמצע המאה שעברה ובראשית המאה העשרים. בשנת 1882 הגיעה ארצה חבורת „בילו". יחיאל בריל, מאנשי בילו, מספר בזכרונותיו על קיום שהציב המושל התורכי לבני החבורה, וכיצד חילץ אותם יוסף מויאל, ראש העדה המרוקאית ביפו, והעלה את כולם בשלום אל החוף.

מקום נכבד תופסים יהודי מרוקו בתולדות ירושלים. לירושלים עלו יהודים מצפון אפריקה עוד בימי הביניים: בשנת 1218 מספר ר' יהודה אלחריזי על ירושלים: „ושם מן המערביים קהילה חשובה וטובה". בשנת 1941 כותב יצחק בר מוסא, תושב ירושלים ממוצא מרוקאי, באיגרת המתארת את חיי היהודים בעיר: „ודע לך כי ישיבת שכונת היהודים בירושלים טובה בכל שכונות היהודים... ועתה הגיבי, אם תרצה לבוא — בוא, כי ארץ־ישראל לא רחוקה היא, סך הכל חודש ושבעה ימים".

קהילת ה„מערביים" בירושלים היתה גם מרכז תרבותי־יהודי חשוב. בחשובי החכמים היה החיד"א — הרב חיים יוסף דוד אזולאי, נכדו של ר' אברהם אזולאי שעלה מפאס בראשית המאה ה־17. ספרו „עבודת הקודש" הוא הספר העברי הראשון שנדפס בירושלים. ר' יעקב חאגיז, אף הוא יליד פאס, עלה לירושלים בשנת 1658 והקים בעיר את הישיבה „בית יעקב" שהוציאה רבנים חשובים. ר' חיים בן עטר, בעל פירוש „אור החיים" על התורה, עלה ממרוקו לירושלים ב־1742. קברו בהר הזיתים נערץ בין יהודי צפון אפריקה.

מחשובי המנהיגים של יהדות מרוקו בארץ היה ר' דוד בן שמעון (דב"ש), הוא עלה מראבט שבמרוקו לירושלים ב־1854 והיה מנהיג ועסקן חשוב. בהנהגתו נוסדה בירושלים השכונה היהודית העצמאית הראשונה מחוץ לחומות — „מחנה ישראל" (1868).

(סוף בעמוד 5)

هكذا من الاصل

مكذا من الاجل

משק וכלכלה

בהלת קניות מופרזת

מאת ב. אדלר

שלושת הפיחותים הקטנים בחודשים האחרונים נתקבלו בציבור בשקט וכמעט ללא תגובה. לא כן הפיחות האחרון, שעורר תסיסה ובהלת קניות למרות שיעורו הנמוך. אחרי הפיחותים הקטנים לא הסתערו הקונים על החנויות מה שאין כן עתה, שקונים חוטפים מכל הבא ביד.

„בהלת הקניות הנוכחית רחוקה מזו של הפיחות הגדול, בנובמבר אשתקד, והקונים אינם צרים על החנויות ולא ממלאים אותם בהמוניהם וקונים כל דבר. אולם, בהלה קיימת למרות שבמצרכים רבים אין כל יסוד לבהלה זו. בחנויות ה„שקם" וה„סופרמרקט" אפשר היה לראות שלשום ואתמול את המדפים של סוכר, שמן, אורז וקפה ריקים לגמרי. הנהלות החנויות השתדלו למלא את החסר ומילאו מחדש את המדפים אך הללו התרוקנו שוב. היה, לכן, צורך להגביל את הקניות ולא למכור כמויות בלתי סבירות. בסופו של דבר נרגעו הרוחות והקונים הבינו שאין טעם לאגירה מבהלת זו. ההסכם בין הממשלה להסתדרות קבע במפורש כי ישמרו מחיריהם של מצרכי היסוד המסובסדים. הממשלה, שרצתה לבטל חלק דבר אף להוסיף עליהן כי היה צורך לכסות את ההפרשים שנוצרו עקב הפיחות. למרות זאת היא איתנה של מצרכי היסוד.

הקהל חטף מצרכים

הקהל חטף מצרכים אלה בימים הראשונים של הפיחות מתוך הרגל שהכל מתייקר אחרי הפיחות והן משום שלא האמין לממשלה כי אכן לא תייקר את מצרכי היסוד. לאחר מכך נזון הציבור מהידיעות שפורסמו כאילו יש כוונה להנהיג מדיניות של ביטול הדרגתי של הסובסידיות. כלומר — התייקרות הדרגתית של מצרכי היסוד. נוסף לכך חשש הציבור מהטלת מס ערך מוסף שאף הוא ייקר את מחירי כל המצרכים.

חנויות החשמל, שסבלו בזמן האחרון מירידה דרסטית במכירות, התאוששו בעקבות הפיחות האחרון. חנויות אלה, שהקונים הדירו רגליהם מהן גם לאחר הפיחותים הקטנים, למרות שהיה ברור כי המוצרים יהיו חייבים להתייקר בעקבותיהם, התעוררו עתה לתחיה. הקונים פקדו אותם שוב כמו ב„ימים הטובים" של לפני ואחרי פיחותים. קונים מיהרו לחנויות לקנות מכשירי טלביזיה, טרנזיסטורים, מערכות סטריאו ומוצרים אחרים כל עוד שהם נמכרו במחירים הישנים. הסוחרים נזהרו מלהעלות את המחירים מחשש שהקהל לא ירצה לשלם מחירים גבוהים. הם העדיפו להפטר מהמלאי הנמצא ברשותם, שנקנה, כמובן, במחירים הישנים וממילא יכלו גם למכור אותו באותם מחירים. עם זאת נגבעו מלחות הנחות שניתנו בזמן האחרון בצורה נדיבה כדי לעודד קניות. ברוב המקרים גם דרשו הסוחרים תשלום במזומן, דבר שאף הוא בעצם כמוהו כצמצום הנחות.

תנועת הקונים

כאמור, תנועת הקונים היתה ערה אך הסתערות לא היתה. קנו רק אלה שממילא רצו לקנות אך הם הקדימו את קנייתם בכדי ליהנות מהמחיר הישן. הפעם כמעט ולא היו קניות לשמן בלבד כפי שהיה בעבר, כשהקונים קנו גם מוצרים שלא היו זקוקים להם או שלא התכוונו לקנותם, ועשו זאת רק בכדי לשמור מפני ירידת ערך הכסף. הפעם נזהר הציבור מלהפטר מהכסף בכל מחיר. זאת מכמה שרבים עשו את החשבון הקר כי ההכנסה הפנויה הצטמצמה וזו תצטמצם עוד יותר בעתיד עם הנהגת מס ערך מוסף. יש, לכן, לשמור על הכסף, ולו גם ערכו יורד, כי בעתיד ידוקו לו לדברים הכרחיים.

הממשלה נהגה בחכמה בעודדה את החסכון במגמה למנוע בריחה מהכסף. במקביל לצעדים הכלכליים החדשים הוחלט להאריך את תכנית החסכון הפופולרית „עשרת אלפים" לתקופה של חצי שנה. תוכנית זו, הנחשבת לצורת החסכון הטובה ביותר, תקפה עמד לטוב היום. למרות העול הכבד של הצמדה שהתכנית מטילה על הממשלה היא החליטה להמשיך בה ולא להכניס בה כל שינויים כמו שדובר קודם לכן. נוסף לכך מדובר עתה בתכנית חסכון חדשה שמטרתה לספוג את הכספים הרבים שיוזרמו לציבור עם הפדיון הנוכחי של אגרות מלווה חסכון.

תגובת הבורסה

הבורסה לניירות ערך הגיבה בהתאפקות על הצעדים הכלכליים החדשים. כפי שהיה צפוי עלו מחיריהן של אגרות־החוב הצמודות למדד. ברור שיהיו עליות מחירים וממילא יעלה המדד. אולם, ביום הראשון לפתיחת הבורסה, ביום ב', עלו המחירים בשיעור קטן בהרבה מכפי שציפו. שערי האג"ח עלו רק ב־3 אחוזים, וזאת בשל תנועת מכירות גדולה. רבים רצו לממש רווחים מקניות שלפני הפיחות והציעו אגרות למכירה. הדבר הביא, לכן, לעליית שערים נמוכה. עם זאת נראה כי השערים יעלו בעתיד בשיעור גבוה יותר עד שיתייצבו. לעומת זאת עלה מחירו של הדולר נתי"ד לשיא חדש. זאת משום שהציבור אינו מאמין כנראה שהצעדים שננקטו עתה הם סוף פסוק. רבים סבורים כי השקעה בניירות צמודי דולר הם עדיין השקעה טובה ביותר במדינה שבה יש פיחות כל שני וחמישי.

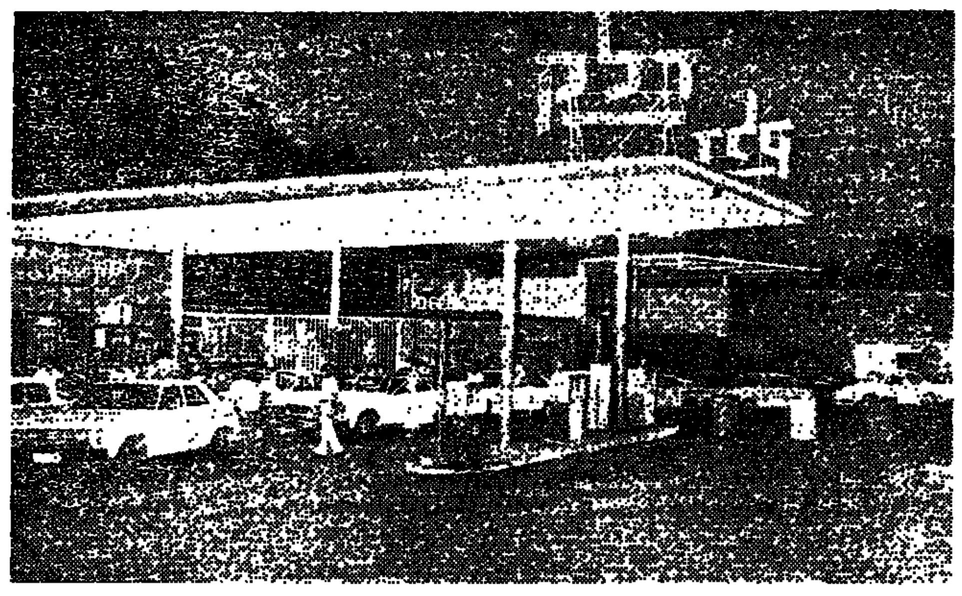

תור בתחנת הדלק במוצאי שבת לקראת הפיחות והעלאת המחירים

תגובה מתונה לפיחות

הצעדים הכלכליים החדשים, עליהם החליטה הממשלה במוצאי החג — פיחות של 10%, העלאת מס קניה ובלו על דלק וסיגריות — היו צפויים (כפי שנכתב גם במדור זה מדי שבוע בשבוע) ולא באו כהפתעה.

לכן אין להתפלא על תגובתה המתונה של הבורסה, ואין לשכוח כי עליית השערים בימים האחרונים לפני הפיחות כבר באה על חשבון הצעדים שננקטו.

השבוע בבורסה

למשל, דולר נתי"ד עלה בימים שלפני הפיחות מ־7.38 ל־7.53, ולמחרת הפיחות ל־7.61, דיא עליה של 3% בסיכום השבוע). ביום ג' עלה הנתי"ד ל־7.70 ל"י.

המלוות הצמודים למדד עלו ערב העלאת המסים ב־1%—2.5% ולמחרת ההחלטה ב־1.5%—3% נוספים בסיכום השבוע עלו, המילוות ב־3%—5%.

הסבר נוסף למתינות העליה יש למצוא בהנפקות במקום של מלוות הצמודים למדד ספטמבר (של בנק ישראל ושל הקונצרנים), אשר עד לפיחות לא היה להם ביקוש ואשר נחטפו כמובן מיד למחרת הפיחות — מאחר שמדד ספטמבר משקף עדיין את רמת המחירים שלפני ההעלאות החדשות.

חלק ניכר של הביקוש הראשוני נספג ע"י הנפקות אלו ובאותו סכום צומצם ההיצע בבורסה ואולי אף גדל ההיצע.

הציבור גם למד לקח ונמנע מהשגיאות שנעשו למחרת הפיחות הגדול בנובמבר 1974, במיוחד כאשר גם החלטות הממשלה אינן „סוף פסוק" לפי הגדרתו של נגיד בנק ישראל.

לדולר נתי"ד צפוי גם להבא ביקוש בציפיה לפיחותים נוספים (קטנים או גדולים) ולאחר שההשקעה בנתי"ד נתהבבה מאד על הציבור ע"פ הפירות שהגיבה בזמן האחרון.

גם צמודי המדד טרם לקחו בחשבון את מלוא עלית המחירים בחודשים הקרובים, לאחר העליות ביום ב' וג' מתקבלת רמת תשואות בערך כדלקמן: —

	תשואה נטו בסיס מדד אוגוסט	תשואה נטו אם המדד יעלה ב־5%
4% ל־9—10 שנים	2.4%	3 %
6.5% ל־4—5 שנים	2.0%	3.2%
קליטה לממוצע 4 שנים	2.2%	3.3%
פתוח ברירה ל־1—1.5 שנים	1.0%	5.0%
פתוח ברירה ל־2.5—3.5 שנים	1.4%	3.2%

יש גם לזכור את הביקוש הצפוי עם פדיון המלווה שז.פ. 1.10.75 ומאידך את האפשרות לרכוש הנפקות חדשות הצמודות למדד אוקטובר (אשר גם כן עוד לא ישקף במלואו את תוצאות הצעדים האחרונים).

המילוות הצמודים לדולר (ים המלח וכו) עלו בסיכום השבוע ב־5%—9% מערכן.

בשוק המניות: תגובת השערים ביומיים שאחרי הפיחות היתה מתונה מאד. מרבית המניות נסחרו ללא שינוי מהותי בשערן או בעליה של 1%—2%.

העליות הבולטות ביותר נרשמו שוב במניות הנפט (נפטא ולפידות, מו הדלק וכן למשל „כלל השקעות". תעודות קרן „כלל" עלו מ־128.2 ל־131.72% (ביום ב').

ההנפקה של קרן ההשקעות של „שחם"

בידוע תונפקנה ביום א' 5 לאוקטובר תעודות בסך 5 מליון ל"י של קרן ההשקעות החדשה „שחם" במחיר 102%. קרן זו תשקיע את נכסיה בהצמדה למטבע חוץ (לפחות 35%) ולמדד (לפחות 20%). החל מיום 6 לח.ז. תונפקנה תעודות הקרן במחירים שוטפים המחושבים לפי ערך הנכסים בבורסה.

בנק המזרחי המאוחד בע"מ, המחזקה לניירות ערך

הבולמוס, ההדלפות והאוצר

יש להתפלא על שר האוצר מר י. רבינוביץ, שהודיע ביום א' זה — פחות מ־24 שעות אחרי הפיחות החדש והטלת מס־עקיפין לא נמוכים — כי בסוף השנה יהיה צורך להכניס שינויים בסובסידיות למצרכי היסוד ושמס ערך המוסף יונהג בינואר הקרוב. כתוצאה מכך כבר ביום ב' נמשכו המכירות המוגברות ובולמוס הקניות עבר למוצרי המזון.

הפרק

האם עדיין לא למדו לקח ובעיקר אחרי ההדלפות בזמן האחרון? יש הבדל גדול בין פרופסורים, אנשי משק ועתונאים המזהירים, מסבירים ודורשים, לבין הצמרת (בעיקר האוצר) המצהירה, המודיעה בפירוש באמצעות העתונות בשם „פקיד בכיר באוצר". לכן אין פלא שדברו וכתבו על מסי עקיפין וכיו"ב רצל העיתוי: „אחרי חזרתו של שר האוצר מארה"ב" ו„מיד אחרי החגים" ובשבוע האחרון הודלף על הפיחות של 10—15 אחוז ולכן היה ביקוש גואה לדולרים „שחורים", נת"ד, ואגרות חוב צמודות.

ההדלפות, ההצהרות והציפיה המתמדת להתייקרות גורמות לנזק לציבור הרחב ומגדילות את התביעות לרווחים ולשכר. מאידך נהנים ספקולנטים, בעלי מלאי, אוגרים ומי שיש לו עודפי כסף שהיה יכול לנצל את המחירים היציבים יחסית. אווירה זו מאיצה ההעלאות ההכרחיות והאובייקטיביות וגורמת לבהלת קניות.

גם אם נכונה המדיניות הכלכלית של הממשלה ובעיקר בתחום ספיגת כספים, כגון ביטול סלקטיבי של מזון, שירותים ועוד — הרי ההפתעה והעיתוי הנכון יוזיד לסמיון ההתעשרות הקלה מוגשת על טס של כסף.

ש. מ. סיטר

עלייה נוספת במספר העובדים בשטחים

מספר העובדים המאורגנים מן השטחים, שעבדו בישראל בשבוע הנבדק ב־26.9.75, הגיע ל־52,548, לעומת 48,494 בממוצע לשבוע בחודש אוגוסט ו־46,547 בחודש יולי. חלק מן הגידול נובע מרישום פועלים בלתי מאורגנים בלשכות העבודה, כתוצאה מפעולות הבקורת של שירות התעסוקה למניעת עבודה בלתי מאורגנת.

בשלושת החודשים שעברו הוגשו יותר מ־500 תביעות לבית הדין נגד מעבידים ועובדים, שהפרו הוראות חוק בענין זיקת חובה ללשכת העבודה.

24,039 מכלל פועלי השטחים עבדו בבנין לעומת 23,157 בשבוע המקביל באוגוסט, 17,150 בתעשייה לעומת 14,930, 6,488 בשירותים (6,335) ו־4,871 בחקלאות (5,103). בירושלים עבדו 7,060 פועלים מהם 5,148 בבניין. בתל־אביב 13,416 — לעומת 12,254 באוגוסט, ובאיזור הדרום — 12,111 לעומת 9,961 באוגוסט.

מכון הייצוא הישראלי:

יש להקציב 25—40 מיליון ל"י למימון תכניות הייצוא

בדרישה לנקוט בצעדים מיידים לקידום הייצוא — נאמר בתגובת מכון הייצוא לפיחות. המכון קובע שהפיחות היה דבר בעיתו, אולם למעשה מבטל הפיחות רק את ההשפעה השלילית של תיסוף הדולר ושל ההתייקרויות הצפויות במשק, ובכך מחזיר המצב לנקודת המוצא.

כדי שמוצא זה ייהפך לזינוק וכדי למצות את הכרזתו של שר האוצר „שהצעדים נועדו להרחיב את הייצוא, שפליץ, יותר מכל גורם בודד אחר, אנו משליכים את יהבנו", מחויבת נקיטת צעדים מיידיים.

התאמת המימון לייצוא בשלוש הקרנות („משלוחים", „ייבוא לייצוא" ו„יצור לייצוא") לשער החדש, כלומר העלאתו המיידית ב־16% לעומת המצב שהיה קיים לפני הנהגת הפיחות הזוחל (שלש פעמים 2% של הזוחל + 10% של היום) ובנית מכניזם שישמור על התאמה זו עם כל שינוי שער שיבוא.

הקלה מיידית בנושא הבטחונות והערבויות, שכן תמורה באותה לייצוא, גם כאשר היא מלווה הסדרי מימון מתאימים, לא תתממש ללא שיפור בנושא הערבויות.

מאמצים להרחבת השווקים

דווקא האטה בייצוא מחייבת העמקת המאמצים להרחבת השווקים שרכשנו והחדרה לשווקים חדשים. לכן, כעת הזמן להשחיז ולשכלל את הכלים לפעולות קידום ייצוא בקנה מידה רחב, ולשם כך יש:

- להעמיד תקציב מידי של 25־40 מליון ל"י למימון התכניות האופרטיביות שגובשו בנרדעות השונות הקיימות לקידום הייצוא.
- יש לבצע לאלתר וללא כל השהייה את ההחלטה בדבר מיזוג זרועות קידום הייצוא ובראש בראשונה איחודה של החברה לתערוכות וירידים עם מכון הייצוא — לשם יותר תיאום, יעול וחסכון.
- במרכן יש להעמיק משמעותית את פעולת היחידה לחקר שווקים ודוקומנטציה לכדי היותה מרכז אינפורמציה ראוי לשמו.
- הממשלה נתבעת להעמיד לרשות היצואנים אמצעי מימון להקמת מחסנים, משרדים ומרכזי תצוגה בעולם בכלל ובשוק האירופי בפרט.
- המחסור בכח־אדם מונע את הרחבת הייצוא, ולכן נתבעת הממשלה לצמצם פעולות בשטח השירותים והמשק, שאינן תורמות במישרין להרחבת הייצור והגברת הייצוא.

הוארך משך זמן הבנייה

בשנת 1974 בגלל עיכובים שחלו בבנייה עקב המלחמה ובתקופת הגיוס שלאחריה, הוארך משך זמן הבנייה. הארכה זו מבטאת כנראה גם את הירידה בביקוש בדירות (בעיקר בבנייה הפרטית). משך זמן הבנייה הממוצע של בניית דירה בבנינים שנגמרו ב־1974 גדל מרבע לרבע והגיע ל־21.3 חודשים בממוצע שנתי (לעומת 17.8 חודשים ב־1973 ו־17.3 חודשים ב־1972). על כך מוסר השנתון הסטטיסטי החדש העומד לצאת לאור בקרוב.

ירידה בחלקן של הדירות הגדולות בהתחלות הבנייה

בשנת 1974 — נפסקה העלייה ונרשמה אף ירידה בחלקן של הדירות הגדולות בסך הכל התחלות הבנייה. חלקן של הדירות הגדולות (בנות 4 חדרים ויותר) בסך כל הדירות שבבנייתן הוחל הגיע ל־? אחוז ב־1974 לעומת 35 אחוזים ב־1973. במקביל חלה עלייה בחלקן של דירות בנות 3 חדרים שהגיע ל־54 אחוז ב־1974 לעומת 52 אחוז ב־1973 ואילו חלקן של הדירות בנות 1־2 חדרים נשאר ב־1974 ללא שינוי (כ־12 אחוז).

גידול בחלקה של הבנייה הציבורית

בשנת 1974 חלה ירידה בהתחלות (ב־7 אחוזים) ובגמר הבנייה (ב־3 אחוזים). הירידה חלה בבנייה פרטית, בעוד שבבנייה הציבורית עלייה, שהתבטאה בגידול חלקה בכל הבנייה שהגיע ב־1974 ל־... מסך כל התחלות הבנייה (והשוה ל־34 אחוזים ב־1973) ו־... אחוז מסך הכל גמר הבנייה (והשוה ל־32 אחוז ב־1973).

העמקה הסלקטיביות במתן הלוואות פיתוח

הנחיות מפורטות לביצוע המדיניות החדשה בדבר העמקת הסלקטיביות במתן הלוואות פיתוח לתכניות השקעה בתעשיה, כולל רשימת הענפים המוצרים שלא יהיו זכאים לקבלת הלוואות כאלה בעתיד — פורסמה ע"י מנכ"ל משרד המסחר והתעשיה, ד"ר משה מנדלבום.

בחוזר מיוחד שפירסם המנכ"ל לנושא זה מוסבר, כי ההחלטה על העמקת הסלקטיביות בהלוואות פיתוח לתעשיה נתקבלה ע"י שר המסחר והתעשיה נוכח הצורך להפנות משאבים לתכניות השקעה העומדות בסולם עדיפות גבוה מבחינת צרכי המשק.

בהנחיות שפורסמו ע"י מנכ"ל משרד המסחר והתעשיה נאמר, כי:

לא יינתנו הלוואות פיתוח להשקעות בפיתוח קרקע ובמבנים במרכז הארץ, למפעלים שאינם מאושרים או מוכרים — למעט מפעלים בענפים החיוניים הבאים:

מזון

מאפיות, בתי קירור, מחלבות, ממגרות ומתקני איסום (למכוני תערובת, לטחנות קמח, לגרעיני שמנים וכוספא, למאפיות).

מתקנים להעברה בתפזורת.

כימיה ומחצבים:

סינטיזות של חומרי־גלם פעילים להדברה, סינטיזות של חומרי גלם פעילים לתרופות, דשנים ותוספות מזון לבע"ח, ויטמינים, פלסטיסייזרים, חומרי ציפוי האיטום, שרפים סינטטיים, כימיקלים המשמשים כחומרי ביניים.

מתכת ואלקטרוניקה:

יציקות, טיפול תרמי, צפויים, מערכות פיקוד ובקרה, קופסות פח, חביות פח.

תעשיות קלות:

מפעלים להפרדת צבעים, משחקים וצעצועים חינוכיים, של לימוד, שלייצורם יש צורך במו פיתוח, ציוד רפואי ומדעי, בקשר עם מוסדות רפואה ומדע, המוקם ליד קריות מדע.

מבני תעשיה להשכרה

לא יינתנו הלוואות פיתוח להשקעות בהקמת מבני תעשיה להשכרה או למכירה במרכז הארץ, אלא אם כן קבל ההשקעה מעמד של מאושר. במקרה שקבלה ההשקעה מעמד כזה, יינתנו ההטבות רק אם הוכח כי לבונה יש התקשרות חייבת עם מפעל מאושר.

הלוואה פיתוח להשקעות

החל מפרסום הוראה זו ועד הודעה חדשה לא יינתנו הלוואות פיתוח לתכניות השקעה חדשות מפעלים (באזורי פיתוח ב' במרכז הארץ) במייצרים את המוצרים הבאים:

- טקסטיל: סופגי צמר, שטיחים, בדים רקומים, סריגת צנרת, קבקבי עץ, טליות, פוליריתן.
- מזון: עמילן, שימורי ..., קליית קפה, מגדניות־קונדיטוריה, חלבה וטחינה.
- כימיה: קומפאונד פ.ו.ס, חידושי צמיגים, תריסים מפלסטיק, נרות (למעט נרות דקורטיביים).
- מתכת ואלקטרוניקה: רהיטים מתכת, סוללות יבשות, מגוהצים, רשמי־קול, פטיפונים, מקלטי רדיו, רשתות וקופות ברזל, פעמונים, חוטים מכל הסוגים (מתכת ונחושה), תנורי־בישול.
- תעשיות קלות: קרטון, נייר רציף, דפוסים, אגרות, שקי נייר (למעט אוגדנים ותפזורת), נייר טואלט.

הסדר זה לא יחול על בקשות הלוואה פיתוח שהוגשו למרכז ההשקעות לפני 5.9.75 או שאושרו עקרונית על ידי מנהלת ... לפני 5.9.75.

הוראה זו באה נוסף להוראות משרד בעבר, בדבר הענפים שלא קבלו סיוע להשקעות.

דרישה בעולם ל„קטלנים"

הייצוא של קונצרן „אמקור" עומד השנה בסימן תנופה גדולה, שמקורה בעיקר בדרישה ללא־תקדים ל„קטלנים" — המכשירים האלקטרוניים לקטילת חרקים מעופפים — ולמזגנים מתוצרתה, במספר שווקים בחו"ל.

לפיכך, צפוי השנה יצוא של למעלה מ־2 מיליון דולר, לעומת 1,361,000 דולר ב־1974 ו־1,213,000 דולר ב־1973.

שוק חדש — אוסטרליה

אוסטרליה נתגלתה כשוק גדול וחדש ל„קטלנים" האלקטרוניים, בעקבות חוק חדש הקובע שיש להתקין מתקנים קוטלי חרקים במפעלי מזון ובכל החנויות לממכר מזון.

המכשירים מתוצרת „אמקור" עומדים, הן מבחינת טיבם והן מבחינת מחירם, בתחרות עם כל המכשירים הדומים המיובאים לאוסטרליה. נוסף לכך, הם גם אושרו על־ידי מכון התקנים האוסטרלי, המוכר כקפדני ביותר בדרישותיו.

הוועידה הארצית של הסתדרות המיקרוכימאים והמיקרוביולוגים תתקיים היום ומחר

היום ומחר תיערך בבית ההארחה בקיבוץ שפיים הוועידה הארצית השישית של הסתדרות הביוכימאים והמיקרוביולוגים בישראל. על כך הודיע המזכיר הכללי של ה.ב.מ.י. מגר' משה ולדמן, המשלים עתה תקופת כהונתו הראשונה בתפקיד זה.

בוועידה ישתתפו למעלה מ־300 צירים, אשר נבחרו בבחירות ב־30 לאפריל ש.ז. ומייצגים ציבור של כ־4000 ביוכימאים/מיקרוביולוגים ועובדי מעבדה מוסמכים בכל רחבי הארץ.

ציבור זה, מאייש בפועל את המעבדות במרפאות ובבתי חולים של קופת־חולים הכללית (כ־1500 עובדים); את המעבדות הממשלתיות לבריאות הציבור ובתי החולים הממשלתיים והעירוניים (כ־1500 עובדים) ואת מעבדות המחקר וההוראה במכונים ובאוניברסיטאות (כ־1000 איש). הוא מבצע עבודה רפואית רבת־חשיבות ברם עבודה מסורה ואפורה זו, מתבצעת ברובה מאחורי הקלעים ולכן אין ניכר רישומה כעבודת הרופאים למשל, ואפילו האחיות אשר באים במגע־תמידי עם קהל החולים.

משימותיה העיקריות של ה.ב.מ.י. לתקופת הקדנציה הקרובה והסעיפים כי הן תתמקדנה בנקודה שלהלן:

א) שיפור מערכת יחסי הגומלין בין ההסתדרות לבין ה.ב.מ.י. וכן בין מועצות הפועלים למחוזות ה.ב.מ.י. והסדרת העניינים הארגוניים־תקציביים והעניינים המקצועיים־פרופסיונליים, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בהסדר האוטונומיה הארגונית וההתקציבית שאושרה לה.ב.מ.י. ע"י הנהגת ההסתדרות.

ב) הגברת הזיקה הארגונית של חברי ה.ב.מ.י. וטיפוח הסולידריות שלהם עם ההסתדרות, תוך ביסוס וחיזוק האוטונומיה הארגונית־תקציבית בד בבד עם קליטת חברים נוספים, צעירים וחדשים והרחבת השורות.

ג) מאבק עקבי ושיטתי על מעמדו ויוקרתו של המקצוע ושל נושאיו בשירותי הרפואה הציבורית בארץ, תוך הבטחת חקיקה מקצועית הגנה ע"י החוק.

ד) מעורבות יתר של חברי ה.ב.מ.י. בעניני מדינה, חברה וכלכלה והגברת שיתוף הפעולה עם ארגוני האקדמאים בהסתדרות, בד בבד עם טיפוח קשרים עם ארגונים אקדמאיים בחו"ל וכן עם מוסדות וארגונים בינלאומיים.

ה) מאבק יעיל ליצירת מערכת שכר הוגנת, המביאה בחשבון את הידע, הכישורים וההתמחות המקצועית של העובד המקצועי הזאת, תוך הקפדה מירבית על הגנה ושמירה מהמדת של האינטרסים הפרופסיונליים של ציבור הביוכימאים והמיקרוביולוגים וה.מ.א. בארץ.

גבלי למשל: לא נעלה מחירים

מר בנימין גבלי, מנכ"ל „שמן" תעשיות בע"מ, הודיע אתמול למזכ"ל ההסתדרות, מר י. משל, כי הנהלת „שמן" תעשיות בע"מ החליטה להיענות לקריאת ההסתדרות שלא להעלות בינתיים את מחירי כל מוצרי „שמן" וחברות־הבנות שלה — „עץ הזית", „מגד", „יונה", „צרי־משק" ו„הנהגת־הקמח בבאר־שבע".

לפיכך יישארו בתוקפם המחירים הנוכחיים של מוצרי החברות הללו, למעט מס קניה, בהתאם להוראות הממשלה.

במכתבו אל מזכ"ל ההסתדרות מוסיף מר גבלי, כי מאחר וב־1 באוקטובר ייפתח ברשת הצרכנייה של האגודה הצרכנית דן, שהיא הגדולה בארץ, מבצע הוזלה של כל מוצרי „עץ־הזית" — שתוכנן עוד בטרם ההודעה על הצעדים הכלכליים החדשים — הסכימה הנהלת „עץ־הזית" לקיים את המבצע במחירים שהיו קיימים במועד שלפני ההודעה על הפיחות וההתייקרויות הנלוות לו.

הכנת עובדים לפרישה לגימלאות בתע"ש

הבעיות והלבטים שהפורשים לגימלאות, — לאחר שנות עבודה פעילה במפעל או במוסד, — נתקלים בהם עם יציאתם ממעגל העבודה הסדירה, וביחוד הדרך להכין את המועמדים לפרישה לקראתה ומן סבירה לפני הפרישה המעשית, — נדונו ביום עיון שערכה, לראשונה בארץ הנהלת כח אדם במפעלי התעשייה־הצבאית בשיתוף עם ועד העובדים הארצי, והמוסד לביטוח לאומי.

עשרות מועמדים לפרישה, המובטחים בקרן הפנסיה ההסתדרותית לפועלי ייצור המיועדים לקבל גם גימלה של הביטוח הלאומי ע"פ זכאותם, התכנסו למערכת הרצאות והדרכה מעשית כאחד ממפעלי תע"ש במרכז הארץ.

ד"ר שמעון ברגמן מאוניברסיטת ת"א שוחח עם המיועדים לפרישה על המעבר מחיי העבודה לצורך קיום ופרנסה אל חיי עבודת מסוג אחר, שבהם דואגת החברה כולה ברציפות דורות לקשיש ולמקבל הגימלה בזכות ולא בחסד. „תקופה זו, הציע ד"ר ברגמן, חייבת להיות תקופת שמחה ואושר, ולא תקופת משבר".

מאתיים אלף קשישים מקבלים גימלה מהביטוח הלאומי

על פעולות ייעוץ לקשיש של ... ליאו בלומנסון, מנהל המחוז ל... שים במוסד לביטוח לאומי. ... סיפר שכ־200 אלף קשישים מקבלים כיום גימלה באמצעות המוסד.

פתח הכינוס את הדיון יעקב ... העובד הסוציאלי הראשי של ... הערכה על פעולות הכנה לפרישה ... הפרישה הכמיע שאול ... ועד הארצי.

מצרים מתאוננת על העדר סיוע תעשייתי מצד ברית־המועצות

בריה"מ לא עשתה עד כה כל ... לביצוע התכניות הכלולות ... המצרי־סובייטי אשר נחתם ב... מאי בעת ביקור שר התעשייה ה... רי, איסה שאהין, במוסקבה, ה... השבת העתון „אתבאר אל יום"...

העתון מזכיר כי על פי ... הצטרכה בריה"מ להגיש סיוע ... למצרים כדי שתוכל לבצע 4 ... תעשייתיות, בעיקר בייצור ... אלומיניום וביציקה.

במשק הבולים והמטבעות

רגיעה ויציבות

מאת חיים לנגלבן

שוק בולי הזכרון הישראליים עבר בתקופה האחרונה משבר קשה ממנו טרם התאושש. הפיחותים השונים — הזוחלים והבלתי זוחלים — לא הצליחו לעורר את השוק ולהחזירו למהמכונתו הראשונה. נוספה על כך מכת ההנפקות הדירות בעלות כמויות עצומות מעבר ליכולת הקליטה של השוק המקומי, ובערכים נקובים גבוהים. זאת בזמן שהיו קיימים בשוק ערכים נקובים דומים, אשר טרם הוצאו מהמחזור. יתכן והמצב תואם דרישותיו של האוצר לספוג כספים מן הציבור. אבל הדבר מתנקם קשות גם בתחביב ובעיקר במסחר ובמתעסקים בו.

דרישת המהדורים היתה תמיד להתאים את המהדורה לצרכי השוק בלבד ולהמעיט ככל האפשר את הערכים הנקובים של הבולים המבריכים הנקפות מרובות בדכישת המלאי. בפרט כשהתשואה מן ההשקעות מקבלים בעתיד הרחוק ובשום פנים ואופן לא בהשקעות לטווח קצר.

השבוע, עם הכרזת הפיחות „הגדול" של 10 אחוזים כשהדולאר שווה 7 ל"י, הוצאו מיד מן מחסני המכירה של השירות הבולאי שני הבולים כשבאזל למכירה: בולי מועדים לבבודה העליה וכן בול מועצת הפועלות בערך נקוב של חמש ל"י. אשר בהכבירה על השירות מוכרים כיום רק בולי נוף, אשר אינם מהווים אובייקט למסחר אלא פרס לאספנים המלקטים כל בול לתוך אלבום הבולים, משמשים בולי נוף על פי רוב לצרכי תשלומי דואר שונים. שוק הבולים טרם הגיב על ההפתעות זו, אולם ללא ספק יעלו המחירים בהתאם לפיחות האחרון, אשר כאמור טרם השאיר רישומו על המחור בבולי זכרון.

בשוק מטבעות הזכרון

על אף הידהר הגיעה ביקוש מוגברת, לא הורגשה בשוק מטבעות הזכרון כל מגמה של מיבוע רווחים ההיצעים היו הלשים ובודדים בלבד.

חולשת מה מראים מטבעות הזהב האחרונים כגון שלח את עמי, ירושלים, שלום וכ"ה למדינה, אשר נקלטים על־ידי הסוחרים בהיסוס מה. חוסר ביקוש הולם, השאיר את המטבעות הללו במצב שמלפני שבוע מתוך הרגשה מיוחדת כי לא נגרמו למטבעות ירידת מחירים. מאידך, היצעים גדולים מעל הצפוי של מטבעות בן־גוריון גרם לירידה נוספת ובמקרים רבים גם לדחית הרכישה על־ידי הסוחרים הקטנים, אשר הירצו צעדם במלאי הגדול הנמצא בידיהם.

מטבעות בן־גוריון הונפקו בשנת 1974 בשתי מהדורות: האחת מטבע זהב בערך נקוב של 500 ל"י במהדורה גדולה של 53.500 יחידות והשניה — כסף רגיל בערך נקוב של 25 ל"י בכמות של 75,000 יחידות וכסף קשוט במהדורה של 75,000 מטבעות. זו הפעם הראשונה נעשה נסיון להנפיק מטבעות זהב בכמויות כה עצומות. אם כי יש לציין כי פיזור המטבעות היה מירבי בין אלפי אספנים ומשקיעים אשר הניחו את כספם על מטבעות בן־גוריון, בתקוה שישאו תשואה גבוהה למחזיקהם. בשבוע האחרון חל שינוי מה במחירי מטבעות בן־גוריון וכתוצאה ממגמת היצעים שהשתלטה על השוק נגרמה ירידת מחירים ממשית, המסתכמת בסכום של 150 ל"י. הסוחרים מוכנים כעת לשלם בעד סט שלם של מטבעות בן־גוריון 2,850 ל"י.

גובר הביקוש למדליות הזהב מול חוסר היצע

אשר למדליות זהב, הולכת וגוברת הגיאות, כשרק המדליה נשארת „בבדידות מזהירה" ללא תוספת של מחיר המציינת את מדלית הפלטינה תקופה ארוכה. מדלית הפלטינה הונפקה בשנת 1973 בכמות של 8,000 יחידות, מהן 5000 יחידות נשלחו לארצות חוץ כולל ארצות הברית ו־500 יחידות שווקו בארץ. בגלל המהדורה המופרזת קשה לצפות לתשואה הולמת, מה גם שמדליות פלטינה הוחזרו לארץ על־ידי ה...רים ונקלטו על־ידי הסוחרים במחירים נמוכים.

סוחרי מדליות הזהב מציינים את העובדה של חוסר היצע בענפי המדליות. כשהביקוש הולך וגדל ומשאר את מחירן מעבר לכל צפיון.

מחירי מטבעות זהב

להלן מחירי מטבעות והזהב הנהגים השבוע בשוק מטבעות הזכרון בסוגריים מחירי המכירה — מחיר שהסוחר משלם למוכר: הרצל 1960 6,300 ל"י (6000 ל"י); ויצמן 1962 — ענ — 8,350 ל"י (7,900 ל"י); בנק ישראל רגיל 1964 — 7,950 (7,400 ל"י); בנק ישראל קשוט 47,500 ל"י (44,500 ל"י); בצומו 1967 — 7,850 ל"י (7,450 ל"י); ירושלים 1968 — 4,050 ל"י (3,800 ל"י); שלום 1969 — 3,300 ל"י (3,100 ל"י); שלח את עמי 1971 — 4,850 ל"י (4,500 ל"י); כ"ה למדינה 1973 הסט השלם בערכים נקובים של 100, 200 ו־50 ל"י — 5,800 ל"י (5,400 ל"י); בן־גוריון 1974 זהב 2,650 ל"י (2,400 ל"י); סט שלם הכולל מטבע זהב ושני מטבעות כסף רגיל וקשוט — 3,050 ל"י (2,800 ל"י); בונדס זהב 1975 — 2,850 ל"י (2,650 ל"י); בונדס, סט הכולל מטבע זהב ושני מטבעה כסף רגיל וקשוט — 3,250 ל"י (3,050 ל"י).

אלה הם המחירים הקיימים בשוק המטבעות. הפער בין מחירי הקניה למכירה מגיע השבוע בין 5—7 אחוזים למטבעות הזהב הראשונים ועד כדי 10 אחוזים במטבעות הזהב החדשים. הכל בהתאם לכלל הכלכלה של איזון הביקוש וההיצע.

משה ברעם שר העבודה

קווים למדיניות תעסוקתית לאקדמאים עולים

אינני רואה את בעית התעסוקה של האקדמאים כיום כבעייה אקוטית, אם כי יש עדיין מובטלים בין האקדמאים, לא כל דורשי העבודה האקדמאים נרשמים בלשכות העבודה לאקדמאים, אבל אין ספק כי הרישום באמצעות לשכות העבודה הוא אינדיקטור חשוב להערכת המצב.

בהתחשב שמספר האקדמאים שהיו בטיפול לשכות העבודה הסתכם בכ־2,500 לחודש בתחילת המחצית של 1974, כאשר קצב הסידורים בעבודה היה כ־600 אקדמאים לחודש באותה תקופה, החודשים הראשונים של 1975 מלמדים אף על ירידה מתונה במספר דורשי העבודה האקדמאים הפונים אל לשכות העבודה.

אולם, עלינו לתת את הדעת לא רק למצב הקיים, אלא, גם לאור הצרכים הדינמיים של החברה והמשק בישראל, באשר כולנו מבינים כי עתיד המדינה תלוי במידה רבה בריבוי אוכלוסייתה, לרבות עלייה גדולה מן המזרח ומן המערב. אך לא זו בלבד שהעלייה מורכבת מאחוז גבוה של אקדמאים שאנו צריכים להיות ערוכים לקולטם; אלא, לבם פיתוח המשק, פיתוח הכושר התרבותי, המדעי וכוח העבודה הבחינוני תלויים במידה רבה בכח העבודה האקדמאי.

הסיסמה, שהגברת כוחנו ושמירת יתרוננו האיכותי תלויה בכושרנו המדעי וברמה המקצועית האינטלקטואלית הגבוהה של העם בישראל שנשמעה פעם כמליצה, הולכת ונעשית עובדת חיים קיומית, ועלינו לראות את הבעיות נכוחה ולנסות להתמודד אתן גם בשיטות קונבנציונאליות אבל גם בשיטות לא קונבנציונאליות, אם כי ברור שלא נוכל להתעלם מן הצורך למצוא את האיזון האופטימלי בין הצרכים לבין האפשרויות, וקום פרויקט המעסיק אקדמאים, אך אינו בריא מבחינה כלכלית, לא יפתור לנו את הבעיות. כאן, שאנו חייבים בראיית הבעיות הן: בכד הטיפול ברמה המיקרו היינו הטיפול בכל אקדמאי, ... המקרו ... ניך המוסדות האקדמיים שלנו, הן בטיפול ברמת המקרו, היינו פיתוח התשתית הכלכלית החברתית ליצירת מקורות תעסוקה לאקדמאים. בצד הטיפול האישי בקליטת כל אקדמאי לא נוכל להתעלם מן העובדה שעלייה שהיקף בעלי ההשכלה הגבוהה שבה מגיע ל־30%—40% אין בכוחו של המשק שלנו לקלוט כל אחד במקצוע שבו עבד או אותו למד בארץ מוצאו וזאת לרגל האופי השונה והצרכים השונים של המשק הישראלי. לפיכך עלינו לקבל כמובן מובן הסבה מקצועית או קליטה בעבודה קרובה ולעיתים אף בעבודה אחרת לגמרי.

העלייה מברית־המועצות

קלטנו עד היום 100,000 עולים מברית המועצות, ורק אחוז קטן מהם מהווים עדיין בעייה: עם זאת אני מודע לעובדה שיש בין 2,500 ל־3,000 אקדמאים שהקליטה שלהם איננה קליטה סבירה, והעובדה שאנו משלמים בעדם, איננה אומרת שאותם עולים באמת נקלטו.

ישנן תופעות מדאיגות. אני מודע לעובדה שלעיתים בתוך רצון כן לזרז את התהליך הקליטה הלכנו בדרך הקלה.

אביא לדוגמא את עיירות הפיתוח. עיירות הפיתוח זקוקות מאוד לכוח אדם אקדמאי. אך רק אחוז קטן מהעולים האקדמאים מופנים לשם. איננו יכולים לחייב את האנשים ללכת למקומות אלה, לא בצורת החוק ולא בשום צורה אחרת. וזוהי רק דוגמא קטנה לבעיות הגדולות הקיימות.

הקמנו מסה לטיפול בבעייה מהיבט המקרו. זוהי ועדה בדרג גבוה בה משתתפים המנהלים הכלליים של משרדי האוצר, המסחר, התעשייה, הפיתוח, הקליטה והעבודה, על מנת שיציעו הצעות מעשיות. אותה ועדה קבעה שהעידוד הראשוני ינתן לפיתוח מפעלים עתירי מדע — הכוונה היא גם לעידוד מפעלים חדשים וגם לפיתוח הקיימים. היות ורבים מהמדענים העולים מועסקים במפעלים אלה ותורמים להתפתחותם, יתרום פיתוחם גם לקליטת העולים וגם לפיתוח המשק.

אשר לטיפול ברמה של מיקרו, היינו הטיפול האישי בדורשי עבודה אקדמאים. אני חייב לציין את העובדה שאנשי משרד העבודה והסוכנות היהודית ביצעו ומבצעים סריקות מדוקדקות כדי לאתר כל מקום עבודה מתאים לכוח־אדם אקדמאי ואינני יודע אם יש איזה שהוא גורם אחר במשק שעשה עבודה כה יסודית.

הסבה מקצועית

אבל, כמובן, הבעיות אינן קלות גם בתחום הקומוניקציה. יש מעין אי־הבנה אובייקטיבית ואביא לדוגמא, שיחה אחת עם עולים אקדמאיים בירושלים. באותה שיחה אמר לי אחד העולים שאין הוא מבין את הבעייה שלנו. לדעתו יש לבנות בתי חרושת גדולים ואז תיווצר תעסוקה רבה ותימצא תעסוקה לכל כוח־האדם האקדמאי ולבעלי מקצועות אחרים. עולם המושגים שלו איננו תופס עדיין את הבעיות הספציפיות שלנו כגון, חמרי גלם, דלקי השווקים למוצרים והתחרות שבשוק הפתוח. יש כאלה שאינם מבינים, עדיין, את הקשר שבין כל הגורמים האלה — שלא היו בעיה בארץ מוצאם. בעיות פיתוח המשק שלנו אינן כה פשוטות ואנו חייבים להחדות שקליטת עלייה ש־40% ממנה הם אקדמאים מרביתם מבקשים לעסוק באותם המקצועות בהם עסקו בארץ מוצאם, איננה דבר פשוט, והוא מחייב מאמצים מיוחדים, אמצעים גדולים וגם ההבנה מעמיקה של הקיים.

הנה, למשל, עוד דוגמא של בעייה שאנו מתלבטים בה. מקובל יחס של מהנדס אחד ל־4 טכנאים הנדסאים, ואצלנו היחס הוא של 1.4 טכנאי־הנדסאי לכל מהנדס. אי אפשר, כמובן, לדרוש מהמהנדס שיהפך מטעם זה להנדסאי או לטכנאי. אבל, אם מהנדס עולה עסק, למשל, במקצוע שאיננו קיים בישראל, לדוגמא מהנדס יערות או דרכי מים שאיננו רלוונטי למשק שלנו, הסבתו לעבודה שהיא אצלנו בגדר עבודת הנדסאי, לא צריכה להראות בעינינו כחטא חו היתה. אגב, תפיסה הבסיסית של הצעירגות. אינני דורש לעשות דברים אלה בצורה מלאכותית. יש להתייחס בהערכה ובעילות לידע ולהשכלה של כל עובד אקדמאי, אך יחד עם זה לא בבוקשות חסרת הגיון.

חל שיפור חשוב

לאחרונה חל אגב שיפור חשוב, לדעתי, במדיניות מרכזי הקליטה, ששוב אינם קולטים בעלי מקצוע בתחומים שונים, אלא, דומים או קרובים וזאת משתי סיבות:

- כדי שכבר בעת שהותו של העולה במרכז הקליטה הוא יקבל את המידע הערכי על ההיצע הביקוש בשוק העבודה לגבי מקצועו;
- כדי שאנשי המקום העוסקים באותו מקצוע יוכלו לראיין את העולים ולסווג אותם לפי מקצועות מדוייקים.

אגודת האינג'ינרים והארכיטקטים הקימה מוסד מסוג זה בדימונה. מוסד המשרת את כל מרחב הנגב ויש לציין שהנסיון הוכתר בהצלחה מלאה.

נדמה לי שעלינו להתקדם עוד צעד אחד. חוק שרות התעסוקה פטר, למעשה, בעלי השכלה אקדמאית ובעלי מקצועות ספציפיים מחובת חובה לשרות התעסוקה, והטיפול באקדמאים בלשכות העבודה המיוחדות הוא, למעשה, תיווך וולונטרי. נדמה לי שעלינו לחזק את התודעה הכללית, הן של ציבור האקדמאים העולים והן של בוגרי מוסדות ההשכלה הגבוהה בארץ כי שרות התעסוקה הוא גם שרות שלהם. הדבר מחייב המציאות לא רק משום שטעמי קרה המפרידים בין הסוגים השונים של דורשי העבודה אינם עולים בקנה אחד עם המושגים שלנו, אלא, גם מפני שבמסגרת כלליות אפשרית ניידות בין מקצועית, גדולה הרבה יותר והאפשרויות הסבה נרחבה יותר, ונדמה לי כי לא אחטא בכפתי אם אומר שעלינו לראות את ההשכלה האקדמאית לא רק כבעייה מקצועית טהורה, אלא, גם כבעייה של השכלה לאומית כללית. תואר אקדמאי אינו רק קרדום לחפור בו במקצוע מסויים, אלא, כושר שיש בו להועיל גם בכל מקצוע אחר אפילו אינו אקדמאי והיות לאדם תואר אקדמאי אינו סיבה שלא יעבוד במקצוע נדרש וחיוני למשק, גם אם אינו מחייב השכלה אקדמאית ספציפית, דוקא.

אינני רוצה שתהיה אי הבנה, בקשר לסוגיה המתעוררת לעתים על קליטת העליה האקדמאית: מה עדיף, מיהון במשק וחסימת אפשרויות קליטה של עולים או התכנות עסוקה באינפלציה כדי למנוע סתימה בעסוקה לעולים. הבעייה איננה שכמדת כך העלאתה הנה מיוחרת לחסרת אחריות.

משימה לאומית עליונה

קליטת העליה היא משימה לאומית עליונה ועלינו להתמודד עמה באומץ ותוך שיקול דעת, אך בלי ליצור איזות מהנק. קליטת עלייה תוך פיתוח מקורות תעסוקה היא בעייה שעלינו להתמודד עמה יום יום, ועלינו לדון בבוא ראש בכל תוכנית. ציבור האקדמאים עצמו אינינו הגורם האחרון להת את דעתו על הענין ולהציע הצעות ממשיות. הכהורת המציאות, כשהיא לעצמה איננה משימה קשה, גם ללא אקדמאים, ואינני בטוח אם צבורנו יצא נשכר מכך.

עלינו לזכור עובדה יסוד אחת: שיעור האקדמאים בארץ וביחוד בכלכלה התעשייתית, בהוראה וגם בפקידות, הוא עדיין נמוך בהשוואה לארצות מפותחות ויש מקום לאקדמאים רבים בענפים שונים אבל אין פותרים בעיות כאלה על ידי פיטורי עובדים שאינם אקדמאים. מבחינת תהליך, אם נשכיל להעלות את הכישורים הנדרשים בעיסוקים רבים לדמה אקדמאית; אם בעלי המפעלים ישכילו להעריך את תרומה הטכנית וניהול ברמות של כושר מקצועי אקדמאי דרוש להם, הרי גם הרחבה הקיים וההחלפה מבטיחה לבו פוטנציאל תעסוקתי גדול לכוח האדם האקדמאי בשנים הבאות. נוסף לאפשרויות המגוונה בפיתוח התעשיות חדשות עתירות מדע וטכנולוגיה.

התגברנו את המשק שלנו

בסיון קליטת כוח־אדם אקדמאי בשנים האחרונות וביחוד עם הגברת העלייה מבריה"מ, מצטר בסיכום של הפעולה עד היום אנו יכולים להצביע על קליטתם על רבבות אקדמאים, יכול רק לחזק את הידע, תרף כל הקשיים, לברות האכזבות שנגרמו מה והם לאקדמאים שלא יכלו להרוב בארץ בבקצוע אותו רכשו בארץ מוצאם. לא זו בלבד שעלה בידינו לקלוט ציבור אקדמאי גדול בתוכנו, אלא, שללא ספק, כיזכנו והגיברנו את המשק שלנו, את היתרון האיכותי ע"י לבו באיזור, הזיוני למען עתידנו.

אם יש לי תביעה מציבור האקדמאים, הייתי מבקש אותם בעניין אחד: אל תהיו רק הנבעים מאחרים, אל תסמכו רק על הממשלה. חייבת לבוא יוזמה גם מתוככם. פרויקטים לא צומחים רק בעיבודי הממשלה. הם ציבוריים, אולי יותר, בתחום של האנשים אשר הידע המדעי מכשיר אותם ליוזמה ולתעשייה.

מפעלים רבים בארץ קמו מתוך יוזמה, מלמטה כביכול, ומה שאני רוצה להבטיח הוא כי אוזניה של הממשלה תהיינה קשובות לכל הצעה נבונה וכי אמצעים רבים יוקדשו על מנת להוציא אל הפועל תוכניות טובות ומועילות.

נדמה לי, שמדי לספה רוח זו של יוזמה ושל אחריות דאגה אכזיתיה לפיתוח מקורות העסוקה לבעלי השכלה גבוהה, אנו חייבים להזהיר לעצמנו גם את רגש הכבוד לכל עבודה. ישנן עבודות אותן יכולים לבצע רק אנשים שהם בעלי השכלה אקדמאית, יש עיסוקים ותפקידים רבים אותם יכולים לבצע גם אנשים בעלי הכשרה אקדמאית, והבנת ההבדל הדק הזה אני רואה מקימה בגבוה לקהילה אקדמאית בישראל, כדי שהיא תהיה חלק מן העם ולא עדה מתנשאת.

(עליה חדשה)

נזק במיליוני ל"י בדליקה בבניין משרדים בתל־אביב

האבוד בכמה מיליוני ל"י בדליקה הענק, שהשתוללה באריבה האיזורור בבניין המשרדים שברחוב אחד העם אחוזת בית בתל...

...שתיים, חיים גוי, מוסר, כי הנזק נגבע מהצפות מים, מנזק... עשן והריסת כתלים ותק... בניין לצורך פעולות הכיבוי. ...מים והכספות שבבנק "קופת עם" ובנק אפותקאי כללי, השוכנים... לא נפגעו.

...הוראת מהנדס העיר, נאסרה... לבניין עד ליום ו', כדי ש... יוכל להתקרר ואפשר יהיה... את מידת הבטיחות בו.

...ת הכבאים העלתה, כי האש... בחדר מכונות האיזורור של..., שהוא בן חמש קומות. ב... האחרונים עסקו בעבודות הל... חדר המכונות. בחדר זה פעור... דול המוביל אל תעלות ה... התעלות עצמן אינן בשי... ה זמן רב, לאחר שהמשרדים... התקינו בחדרים מזגנים פר...

...שניצים פגעו בחומר דליק... פוליויניל מוקצף, אשר כיסה... תעלות האיזורור. בעקבות זאת... להתפתח בתוך התעלות אש... עד מהרה בכל התעלות ש... בר נמצאים כ־30 חדרים בכל... יצויין, כי אחד השומרים הר... ריח מחור עוד בשעות היום... אך לא הבחין בכל דבר יו...

...בת עצמן נראו רק סמוך ל... לפנות בוקר. מיד הוזעקו... 40 כבאים ועימם 11 מכונות... וכיבוי וכן מנוף בגהים. כן... למקום כוחות משטרה, שגדרו... יזור, הרחיקו סקרנים והסיטו... לול התנועה לנהיגים אחרים. ...החשמל ניתקה את הזרם ב... חומת הסכנה. הכבאים חדרו... שהיה אפוף עשן סמיך, כי... זסים על פניהם מסכות גאז. ...באים נפגעו מהתעלפו מחמת... עשן הרעיל ונזקקו לטיפול... בבנין דוד אדום ובבית החר... ש רוקח. ...ם הוזעק מהנדס העיר. עם תכניות הבנין, כדי שיהיה קל ל... התמצא בסידורי הבניה הפנימית ר... שהכבאים יוכלו לתכנן את מלאכת הכיבוי.

מסתבר, כי לא צויינו כל התכניות של תעלות האיזורור — דבר שהקש... שה על עבודת הכבאים.

אש לא התפשטה לתוך המשרדים פנימה. רק עשן סמיך וכבד אפף את החדרים והמסדרונות.

הכבאים נאלצו להזרים מים, חו... מרים כימיים וקצף מיוחד לתוך ת... עלות האיזורור, כדי לאתור את ה... דליקה. הכבאים נאלצו להרוס תיקר... רות, ולבצע בקיעים בכתלים כדי לפתוח את נתיבי תעלות האיזורור. מחמת הפעולות הללו, הזרמת המים, התוגם והעשן נפגעו משרדים רבים.

המשרדים שנפגעו.

עיקר הנזק נגרם במשרדים של... הלן: בנק קופת עם, בנק אפותקאי כללי, משרדי עורכי דין ת. הלוי, מ. שייר, א. פקטור וקירשנר, משרד בבלי־מילר, חברת אפריקה־ישראל, סלע — חברה לביטוח, המחלקה ל־התיישבות של הסוכנות היהודית, פיק — חברה לנכסים, חברת זילמה, מרד השמאות שמגד, קרן לביטוח עצמי אגד־דן, אלדר בע"מ, חברת אפריקה־ישראל להשקעות, המחוז לתיעוד ומדע של מרכז ההסברה.

כאמור לא היו נזקי אש במשרדים, וכפי שצויין, לא נגרמו נזקים לכס־פים ולכספות של שני הבנקים.

בהיוודע דבר הדליקה מיהרו אנ־שים רבים, שלהם כספות פרטיות בבנק קופת עם, מחשש לגורל רכו־שם, אך הם נרגעו, כשהובהר להם כי לא אירע דבר לכספם.

פעולות הכיבוי בבניין שנמשכו, ב־משך רוב שעות היום, וגם אמש נשארו במקום מספר כבאים כדי "לפקוח עין", מחשש שעדיין קיימים מוקדי אש בתעלות.

ראש העיר, שלמה להט, קיבל די־וח על המתרחש משעת פרוץ הדלי־קה.

רשלנות וזלזול בהוראה הכבאים

אהרון אנקורי, המשנה למפקד ה־כבאים, אמר לכתב עתי"ם, כי המ־דובר ברשלנות ובזלזול בהוראות הכבאים. לדבריו, לו היו דואגים ל־כתים את הפתח שבחדר המכונות, לא היתה מתרחשת הדליקה.

מר אנקורי אמר, כי הציבור בתל אביב שאנן, ולדבריו עדיין ממשי־כים לבנות בניינים עם חומרים דלי־קים, בניגוד להוראות. לדברי מר אנקורי, עד שלא יתרחש אסון כבד, לא יבינו קבלנים ושוכני הבניינים עד כמה מסוכן לשכון בבניינים ב־הם נמצאים עדיין תעלות איזורור ובהם חומרים דליקים.

יום עיון על מעמד האשה בהלכה

מאת סופרנו בירושלים

מעמד האשה בהלכה זכויותיה ו־חובותיה ומכלול הבעיות המתעור־רות מפעם לפעם בשטח דיני הא־שות יידונו ביום עיון שיתקיים היום במדרשה הגבוהה להוראה שבירוש־לים — על כך נמסר מטעם האגף לתרבות תורנית בעיריית ירושלים, המארגן את יום העיון.

יפתח את יום העיון הרב שאר־ישוב כהן, רבה הראשי של חיפה, בהרצאתו על זכויות וחובות האשה היהודית. במשך היום יישמעו הר־צאותיהם, של הרב הראשי ליש־ראל, הגרש"ג גורן, על חרם דרבנו גרשום ומשמעותו לאשה היהודית; ח"כ זרח ורהפטיג, יו"ר ועדת ה־חוקה חוק ומשפט, על כפיה לגט ב־בתי הדין הרבניים; ד"ר נחום רקו־בר, יועץ למשפט העברי במשרד ה־משפטים, על יחסי ממון בין בני ה־זוג, והרב ד"ר א. ג. אלינסון, מרצה באוניברסיטה "בר־אילן", על הנו־שא: "לשבת יצרה". את יום העיון ינעל י. גולדשמידט, סגן ראש ה־עיר.

עובדי משרד השיכון ישביתו את רכבם

לא יסעו עמו לאתרי בנייה לאחר ולא נתקבלה דרישתם לגילום הוצאות

...משרד השיכון בכל הארץ... אתמול כי מ־5 לאוקטובר... כל אנשי הפקידות, הנדרשים... כם, ולא יסעו עמו לאתרי...

...ם אריליך, יו"ר ועד עובדי... השיכון, מסר לכתב עתים,... פנה הועד להנהלה בנדי... את הוצאות הרכב, המשמש... עבודה, אולם ללא הועיל. ...ועד ביקשו להצמיד להסדר... עובדים הוקלאיים. ...אינו, כי לא רק שהוצאות ה... גבוהות אלא שרכבם נהרס... ארוכות ברחבי הארץ וב... מיוחד המובילות לאתרי בנייה.

מנכ"ל המשרד ביקש בזמנו לדחות את הסנקציות, בטענה להגיע להסדר בנושא עם יו"ר ועדת הרכב הממשל־תית, אך התשובה היתה שלילית. עתה, עם העלאת מחיר הדלק הוחלט, כי לא ימתינו עוד.

פורסמו תקנות בדבר ניכוי מהכנסה הוצאות לרכישת קופות רושמות

שר האוצר חתם על תקנות, לפיהן מי שרכש בשנת המס 1975 או ל־אחריה קופה רושמת תקנית יהיה זכאי לנכות מהכנסתו סכום כולל שלא יעלה על 10,000 ל"י בשנת המס הראשונה לשימוש בה, וניכוי של 25 אחוז מיתרת המחיר המ־קורי בכל אחת מארבע שנות המס שלאחריה. אם לא עלה המחיר ה־מקורי של הקופה הרושמת על 10,000 ל"י, יותר בניכוי מלוא ה־מחיר המקורי בשנה הראשונה.

תקנה זו פורסמה במסגרת המרי־צי האוצר להרחיב את מעגל מנהלי ספרי חשבונות המשתמשים בקופות רושמות.

כזכור, היום נכנסים לתוקפם צוו־י מס הכנסה, המחייבים חובת ני־הול ספרי חשבונות על למעלה מ־ששים אלף עצמאים.

נעצרו חשודים בשוד מטבעות

הלשכה לתפקידים מיוחדים של משטרת ירושלים עצרה שני צעי־רים, החשודים בשותפות בשוד ה־מטבעות בערך של מיליון הלירות, שנתפסו באחרונה בעיר. ברשות ה־שניים, שהם בעלי עבר פלילי, נמצאה סחורה גנובה בערך של כמה עשרות אלפי ל"י.

לכתב עתיים נודע, כי מעצרים של השניים בא לאחר מידע שמסר אחד מארבעת החשודים, שנעצרו עם ה־מטבעות.

שופט שלום בירושלים האריך את מעצרו של אחד מהם, אליהו פינו, לחמישה ימים.

...שלחת הכנסיה ...ונית בישראל ...זמנה לבריה"מ

מאת סופרנו בירושלים

...ת משלחת הכנסיה האורתו־...ונית בישראל הוזמנה ע"י ...ד של מוסקבה פימן, לבוא ...של שבועיים בבריה"מ. ...ת בראשות הארכיבישוף ...שכיזק ...צד לפני זמן מה ...ריארך היווני, תצא בסוף ...למוסקבה, תסייר בערים ...יפגש עם אישי דת ושם ...למגעות.

...ים בירושלים רואים בהזמנה ...נוסף לנסיונות השלטונות ...ם לחזק את הקשר בין הכ... ...וסית לבין הרשויות הדתיות...

...ביקרה בארץ משלחת ה־...רוסית במוסקבה. בראשותו ...פוליט ואף נפגשה עם שר ...ר יצחק רפאל ופקידי...

...שנתקבלה לפני מספר ימים ...נמסר כי משלחת נוספת ...נסיה הרוסית מתכוונת לה־...ל לביקור צליינות בראשית

יהדות של כיסופים

(סוף מעמוד 3)

...ה החדשה

...נם האזורי של היהודים במרוקו באמצע העשרים השתפר, אמנם, לעומת מעמדם בעבר, אך עדיין היה נחות. לא היתה להם בחירה לרשויות המקומיות; יהודי ונוכרי ...להתדיין לפני שופט מוסלמי לפי חוקי ...אם; חברי מועצת הקהילה היהודית נתמנו ...שלטונות.

...ר מלחמת העולם השניה חלה בקרב אפ־...התעוררות ציונית גדולה. בערי מרוקו הוקמו ...של הפדרציה הציונית, נפתחו מועדונים ...עברית והוקמו חוות הכשרה לצעירים ...העליה ארצה. שליחים מן הארץ הגיעו ...ועשו לביסוס התנועה הציונית שם.

...הקמת המדינה נתעוררו יהודי מרוקו ...המונית ארצה. בעת ובעונה אחת נפגעו ...ע"י קנאים לאומניים, שרצחו ופצעו ...בערים שונות במרוקו. בדרכי העפלת ...עלו יהודים ממרוקו והצטרפו לישוב ול־...להלחמים במלחמת העצמאות. מספר העו־...צפון אפריקה בשנים 1948—1951 היה —

...ות ביהודים במרוקו נערכו גם ב־1954; יהודי נבחן ובמיניסטר של "כל ישראל" ...הועלו באש. כתוצאה מהפרעות גברה ...לישראל. ב־1956 נעשתה מרוקו עצמאית ...ים נעשו לאזרחים שוי זכויות. היהודים שבו ...עבודת השובות במערכת השלטון והמשפט. ...ת, נאסרה עליה לישראל (מאי 1956), ...הועמדו לדין בנסותם להבריח רכוש ...ב־1959 נאסרה כל פעילות ציונית ...ובהוצאת קזבלנקה ורבאט צוררו צלבי... ...כתוצאה ממצב זה, ולמרות ההגבלות, עלו יהודים ממרוקו לישראל בין 1956—1960. הבלתי חוקית היתה רבת קשיים. ב־1961 ...אניה קטנה ובה 43 עולים ממרוקו. ...לעצבם קובעים יהודי הרי האטלס שב־...רוקו. ב־1954 יצא יהודה גרינקר מן הארץ — והוא שגילה את היהודים הללו, ה־...בעבודת אדמה בהרים הגבוהים והגיד־...י הכפרים נרשמו לעליה. לארץ, 42 ...עקרו ועלו ארצה, ובהם 800 משפחות ...זבו רובם באזור הנגב, לכיש והגליל. ...רי מלחמת ששת הימים גברה העליה מ־...ממרוקו. בין הבאים עתה היו גם בעלי רכוש והשכלה, ששוב לא האמינו באפשרות של חיים בטוחים במרוקו.

חבלי קליטה

העליה ממרוקו נתקלה בחבלי קליטה קשים ושונים בישראל. העולים הביאו עימם אורחות חיים ומחשבה שלא היו מובנים לרבים מתושבי ישראל, במיוחד ליוצאי אירופה. בין הסיבות לקשיי הקליטה ניתן למנות: הילודה הגבוהה בין יהודי מרוקו; השכלה נמוכה, עוני וחוסר מקצוע אצל חלק ניכר מהעולים; מזג מיוחד, העלול לגרום להתנגשויות עם שכנים בני תרבות שונה ובעלי מזג שונה.

מזג "מרוקאי" מיוחד זה מתגלה גם במעשים חיוביים רבים. אחד השיאים בגילויי ההקרבה הספונטאניים היה מעשהו של החייל נתן אלבז. בראשית שנת 1954 קרה הדבר: החייל נתן אלבז עסק בפירוק רימון, ובמקרה השתחררה הניצרה, נתן זינק מהאהל, התרחק מחבריו. והפיל עצמו על הרימון. בהקריבו את חייו למען לא יפגעו חבריו. "אין זה מקרה ראשון" כתב אז יגאל אלון, "שבני גלות צפון־אפריקה מוכיח את עוז רוחו".

המשורר נתן אלתרמן הנציח גבורתו של נתן בשירו על חייל זה, "שורש אפריקה, בן מרוקו". מאז בואו ארצה ועד היום הוכיחו בני צפון אפריקה את עוז רוחם בכל המלחמות שפקדו את ישראל.

פער התרבויות וטענות האפליה הולידו גם את תנועת ה"פנתרים השחורים" על כל גוניה. מטרת התנועה — קידום מצבם החברתי, התר־בותי והכלכלי של יהודי צפון אפריקה בישראל, ומלחמה בגילויי האפליה.

מיום הקמת המדינה ועד סוף 1974 עלו מ־מרוקו 280,000 יהודים. עשרות מושבים ועיירות פיתוח הקימו יוצאי מרוקו באזורים קשים ל־התיישבות, ביניהם אופקים. צלצ... מרוקו מצאו ייצוג בכנסת, בראשויות העירוניות והמועצות הב־קומיות, בוועד הפועל של ההסתדרות ועוד. ברית יוצאי מרוקו חידשה את מסורת חג המימונה, ד־מבחזת סטודנטים בקרן מילגות כיהודית. כן עוסקת הברית באיסוף חומר היעודי על היהודים זו.

יהודי מרוקו הוסיפו נופך השוב לחייה של מדינת ישראל. יש להניח שתרומתם הבולטת בכל שטחי החיים — בכלכלה בהתיישבות ובתרבות — תלך ותגבר, על אף הקשיים הקיימים עדיין בכור ההיתוך של גלויות ישראל במדינת ישראל.

ממשלת ישראל מוכנה

(סוף מעמוד 3)

של עמי האיזור — אשר אוכלוסיה חלקים גדולים ממנו היא מן הדלות שבעולם — מופנים למימון כלי נשק קטלניים אלה.

ישראל חייבת לקחת חלק בהתחרות חסרת־טעם זו, כיוון שבנסיבות ה־נתונות באיזור, היתה מוכרחה תוקי־פנות מידית גבוה לולא עשתה כן. אך ישראל מוכנה, בכל שעה, אף בטרם ייחתם הסכם שלום, לדון עם שכנותיה אודות אמצעים להגבלת מירוץ החימוש, על כל התוצאות ה־מסוכנות שנובעות ממנו, מבלי ל־השפיע באורח ממשי על כושר ה־התגוננות היחסית של אף אחד מן הצדדים השותפים להתייעצות.

ישראל תומכת בהצעה להקים ב־מזרח התיכון איזור חפשי מנשק גרעיני והיתה מוכנה להיכנס למו"מ עם כל המדינות הנוגעות בדבר כדי להשיג מטרה זו. כשאנו מדברים על מו"מ אנו מתכוונים להתייעצות בינממשל־תית דומה לזו שקדמה לקבלת הסכם טלאטלוקו ומסגרות בינלאומיות בע־לות אופי דומה. איננו סבורים כי ענין חמור כל כך יכול להסתדר על ידי חליפת מכתבים באמצעות המז־כיר הכללי.

דטאנט

ישראל מקדמת בברכה את תהי־מת המסמך הסופי בוועידה הלסינקי, אשר נתן ביטוי רשמי לרוח הדיטאנט.

רק העתיד יגלה אם מכשיר זה ידריך את התנהגות העמים בשנים הבאות, או אם יישאר בגדר מיקבץ תקוות חסודות כמו החלטות בינ־לאומיות כה רבות שהתקבלו מאז מלחמת העולם השניה. בהקשר זה שמנו לב כמו כן לפיסקה הבאה בנאומו של שה"ח הסובייטי בפני עצרת זו ב־23.9.75: "מתוך הערכה רבה לתוצ־אות הועידה מאמינה ברה"מ כי ה־יעד העיקרי עתה הוא לתרגם את ההבנה שהושגה ללשון המעשים". עד כמה שהדבר נוגע לישראל, אנו ...פוס את המסמך על פי שתי אבות ...בידה: האחת: שהדטאנט יחול על המזרח התיכון לא פחות מאשר על אירופה ועל חלקים אחרים של העו־לם.

עד כאן לא ראינו הוכחות לכך.

השניה: שהסדרים ההומניטריים בהסכם הלסינקי יופעלו בקפדנות. ראש ממשלת בריטניה, מר הארולד וילסון, נתן בטוי בהיר לתביעה זו בנאומו לפני הכנס בהלסינקי במילים הבאות:

"עבודתנו כאן תישפט לא רק לפי הרוח של "היה זהו להחזית ש־...הקיזה זו מאצלות אלא היא הרש־...פט על פי הדרך בה יהיה זו בהתקבלת בהייתן של משפחות רגילות לפי נראיאם כבר אשר משפחה...

אני מקווה שאת אשר החבשנו לו היינו בתוך אירופה יוכל להחל גם על על אלה שהן ארצותיהם ה־רוצים לצאת ולהכנס בהיותם תוש־שים ההיין לאירופה אם במוהוה ואם במקום אחר".

אף אחד מן הצעדים הנעלים הל־לו בהסכם הלסינקי לא הופעל עדיין לגבי הציבור הלאומי היהודי בברית המועצות. לנוכחו הסכם הלסינקי עודנו פיסת נייר והדטאנט נמצא הרחק מעבר לאופק. אני מקווה כי בריה"מ תתבלה ותפעל לפי רוחו של הסכם היסטורי זה. ותאפשר ליהודים הרוצים בכך להתחבר עם אחיהם במולדתם העתיקה ללא הפ־רעות. לגבינו זוהי אבן הבוחן.

ציונות

בדברי על העצרת הכללית אינני יכול להתעלם מהתפתחות חמורה ה־נוגעת ליהודים באשר הם. כוונתי להתקפה הבוזה על הציונות, באמ־צעות הסכבתה לתפיסות פוליטיות מגונות. עלי להצהיר קטגורית כי אנטי־ציונות היא רק שם נרדף ל־אנטישמיות. הסתפוות להחלטה ה־מגנה את הציונות פרושה הסרמפות לאנטישמיות ומהן הכשר לתוקפנות נגד ישראל. הרשו לי לומר, באותה מידה של הדגשה שבימים אלה, בהם מלאו שלושים שנה לשחרורם של ניצולי תאי הגאזים ומחנות ההריגה הנאציים, לא ישלים העם היהודי עם החיותו של סרטן האנטישמיות. אין להתחמק כאן מן ההכשבה הטרא־גית. כמה יהודים מתוך ששת מיל־יוני קורבנות הנאצים היו עדיין ב־חיים היום, אילו ניתן היה לתנועה הציונית לכונן את מדינת ישראל לפני השואה.

מכאיב לראות כיצד קבוצת עמים, שרבים מהם שהשתחררו זה עתה מ־שלטון קולוניאלי, נותנת יד לנסיון להשפיל את אחת מתנועות השחרור האצילות ביותר במאה העשרים. תנועה אשר לא זו בלבד שנתנה דוגמא של עידוד והתלהבות לעמים הנאבקים על עצמאותם אלא אף עז־רה באורח פעיל לרבים מהם ויהיוקה שקדמה להשגת עצמאותם או מיד לאחריה.

מה היא מהות ציונות?

ציונות היא הבטוי המודרני של המורשת היהודית העתיקה.

ציונות היא תנועת השחרור הלאו־מית של העם אשר הוגלה ממולדתו ההיסטורית ונפוזר בין אומות העולם.

ציונות היא החייאתם של לשון ותרבות עתיקה, שהוון השילים ה־אוניברסלי כהווה בה ערך מרכזי.

ציונות היא יצירה חברה ובונה לקימש ככל שהיא עדיין בלתי מושל־מת את מיטב האידיאולוגיה של הדמוקרטיות הפוליטית. החברתית התרבותית לכל תושבי ישראל ללא הפליה של דת. אמונה. גזע או מין.

בקצרה, ציונות היא מאמץ בתמיד להגשים את חזונם הלאומי והאוני־ברסלי של נביאי ישראל.

הסוחרים דורשים לבטל את היטל המלאי על הקמעונאים

מתחייבים למכור המלאי במחירים שלפני הפיחות

התאחדות הסוחרים הכללית פנתה בדחיפות למשרדי האוצר ומסחר ו־תעשיה, בדרישה לבטל את ההיטל על המלאי, שהוטל גם על המסחר הקמעונאי בעקבות הפיחות, ותמורת זאת, יתחייב כל בעל חנות למכור את המלאי הקיים במחיר שלפני ה־פיחות, על כך מסר לנו משה פרלוק, מנכ"ל ההתאחדות. בעל החנות יתחייב גם להציג שלט מתאים בחלון הראווה ובתוך עסקו, בו יודיע ב־רבים על התחייבותו זאת.

מר פרלוק הוסיף, כי במקרה ש־ההצעה תידחה, יתקל המעם באוצר בקשיים מרובים בגביית ההיטל ה־חדש, מה גם שגביות ההיטל על המלאי מהפיחות הקודם טרם נסתיימה.

המסחר נתון בתהליך של האטה מתמדת, נאמר בהמשך הפניה, וממצאת הקשיים בהם נתונים בעלי העסקים, יצליח האוצר לגבות את ההיטל ה־חדש ע"י הורמת סחורות, וזאת ב־נוסף לקשיים הסיבוכים האדמיניס־טרטיביים, הצפויים לשלטונות המכס בעת ביצוע צו ההיטל. נושא זה הוע־לה גם בפניות להוצדות בכנסת.

גיל הקטינים יועלה מהיום

לפי צו שניתן ע"י שר הס־עד, על פי חוק הנוער "שפי־טה וענישה ודרכי טיפול" תשל"א — 1971, ייחשבו ה־חל מהיום צעירים מגיל 16 עד מלאת להם 17 שנים, ל־קטינים, מבחינת ההתייחסות של המערכות המשטרתית, ה־משפטית, וטיפול שירות ה־מבחן לנוער.

מאיר חובב, מנהל שירות המבחן לנוער במשרד הסעד, שמסר על כך, הוסיף, כי מזה מספר שנים שוקד משרד הסעד על העלאת גיל הקטי־נים.

מר חובב מסר עוד, כי עד כה, היה נחשב צעיר בגיל 16 עד 17, אשר ביצע עבירה, כבוגר לכל דבר מבחינת דרכי השפיטה, הענישה ו־דרכי הטיפול בו. מעתה, בהתאם לצו החדש, יהיה הטיפול בצעיר זה על ידי יחידות הנוער של המשטרה, בתי המשפט לנוער, ושירות המבחן לנוער של משרד הסעד.

מנהל שירות המבחן מסר עוד, כי הצו מוציא את הפשעים החמורים אשר העונש המירבי עליהם עולה על עשר שנות מאסר, מכלל המטו־פלים כקטינים בכל שלוש המערכות.

עוד מסר הדובר, כי שירות המב־חן לנוער במשרד הסעד נערך ל־קליטת גילאים אלו על ידי איסוף מידע מוקדם. על קבוצת גיל זו ובעיותיה הייחודיות, וקיום ימי הש־תלמות ולימוד לקציני המבחן. השי־רות יקיים מעקב מיוחד לגבי מטו־פלים חדשים אלה, מבחינת בעיותיהם האישיות, סוגי העבירות והרקע להם, ודרכי הטיפול המשפט המתאימים לשנתון זה.

מוזיאון ת"א יהיה פתוח בשבתות חינם

מוזיאון תל־אביב יהיה פתוח מהחודש (חודש אוקטובר) בכל שבת. הכניסה תהיה חינם אין כסף. עד כה היה המוזיאון פתוח רק שבת אחת בכל חודש.

מ"מ ראש העיר, י. ארזי, ש־מסר על כך, הסביר כי הדבר נעשה נוכח הביקוש הרב מצד הקהל שנהר למוזיאון מאז נפ־תחו שעריו בשבת.

מפעלים הודיעו כי יימנעו מהעלאות מחירים

מאת כתבנו בתל־אביב

מפעלי תעשיה המשיכו אתמול לשגר לוועד הפועל של ההסתדרות הודעות והצהרות כי ימנעו מלהעלות את המחירים של מוצריהם.

כן נתקבל בוועד הפועל מכתבו של ז. בירגר, המשנה למנהל הכללי של ה־ממונה על המחירים, המודיע כי לבד מההחלטה שלא להעלות את מחירי מצרכי המזון הבסיסיים, לא יינתן היתר להעלאת מחירי מוצרי התעשיה. מיד עם פרסום הודעת הממשלה הוצאו חוליות מוגברות לביקורת מחירים בחנויות ובשווקים כדי למ־נוע ניצול לרעה של המצב. המיוחד בשעות הראשונות שלאחר הפיחות — ציין מר בירגר.

הועלה שיעור המימון למשלוחי יצוא

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

בעקבות שינוי שער החליפין של הלירה הועלה שיעור המימון בקרן למימון משלוחי יצוא ל־ד ל"י לכל דולר יצוא. שעור זה נכנס לתקפו ביום הפיחות. על כך מסר מנהל מחלקת האשראי בבנק ישראל, י. שריג, בחוזר לבנקים.

נגנבו רובים ממחסן של המשמר האזרחי

שלושה רובים בדגם "קא־ראבין" נגנבו אור ליום את־מול בפריצה למחסן הנשק של המשמר האזרחי בת"א.

המשטרה חוששת, שכלי־הנשק האלה יגיעו לידי אנשי העולם התח־תון, ולכן ננקטו פעולות מיוחדות לאיתור הגנבים.

יצויין, כי באחרונה ארעו מספר גניבות של נשק ותחמושת מהמחס־ני המשמר האזרחי.

פעוט שנחטף על ידי אביו — הוחזר לאמו

הפעוט, בן השנתיים וחצי ניר פוראי, שנחטף מאמו על ידי אביו, בניגוד לצו בית משפט, הוחזר אור ליום אתמול לאמו.

כזכור, ביזוה שופט, כי האב, פטר פוראי, ייאסר, עד שיואיל להחזיר את התינוק, או שיגלה את מקום מסתורו. בעקבות הצו הוחזר התינוק לאמו על ידי פרקליטו של הבעל, עו"ד גדעון מרגלית.

לאחר שהפעוט הוחזר, שוחרר האב אתמול בבית משפט השלום בתל־אביב. סגן המשטרה, פקד יגאל אנקורי, ביקש מן השופט צמוס זכיר, לצוות על איסור יציאת האב למשך חצי שנה מן הארץ. השופט נעתר לבקשה והורה לשחרר את האב ב־ערבות של 3000 לירות.

בית סוקולוב

ביום חמישי, 2.10.75

בשעה 11 לפנה"צ

סדנא לעתונאים בעניני הלשון

(פגישה רביעית)

השתתפות — ע"פ הרשמה מוקדמת בלבד.

לוח הצופה

● פיליפ הקונה רהיטים אנטיקות, פריז'ידרים טלויזיות וירושות — 804938 בערב 876852.

● דרושה פקידה — מזכירה בעלת ידע בהדפסה בעברית ובאנגלית. לפנות טלפונית 03—782161, למר גלבלום.

במפלגה ובתנועה

הסתדרות הפועל המזרחי

תא עובדי הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית בירושלים

הערב ב־8.00 תתקיים אסיפת עו־בדי ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית בסניף הפועל המזרחי רח' מונביץ 1.

בסדר היום: 1. מסירת דו"ח. 2. לקראת הבחירות לוועד העובדים. 3. בחירת מוסדות.

תל־אביב

בבית הכנסת "עבודת ישראל" (רח' שדרות 45 פינת וייצמן) הערב ב־8 מתחדש שיעורו הקבוע במסכת פסחים ע"י הרב מיכאל אר־ליך.

זכו בהגרלת הלוטו

בהגרלת לוטו מס' 39/75, שהת־קיימה אתמול הועלו בגורל המספ־רים הבאים 03, 14, 24, 26, 36, 39, והמספר הנוסף: 35.

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב: "פרנקל", רח' המלך ג'ורג' 28, טל' — 223721; "אנצי" יהודה הלוי 67, טל' — 612474; "רמת־אביב" ברודצקי 15, שיכון רמת־אביב, טל' — 413353.

ירושלים: "מאיר", יפו 46, טל' 233592; "בית חנינא", רח' ראשי בית־חנינא, טל' — 854680.

רמת־גן: "אסותא", ז'בוטינסקי 41.

פתח־תקוה: "אסותא", ברון הירש 21.

בת־ים: "הוסמן", דניאל 4, טל' 864668.

באר־שבע: יונה, שמעון ב', רח' ביאליק 5.

נתניה: הדסה, הרצל 24, טל' 22243.

הרצליה והסביבה: כפר שמר־יהו, מרכז מסחרי, טל' 930244.

חולון: נאות רחל, אילת 36 (קר־מה ב') טל' 851751.

חברת "אל על" מתרה באיגוד צוותי האוויר

"ההשמצות נגד החברה — הפרת הוראות חוזה העבודה הקיבוצי"

טענה, כי הפרסומים שהופיעו בעתונות היומית ובעלון המוצא מטעם ועד איגוד צוותי אויר (פייטים) הם בבחינת "התביה ה־מכילות השמצות על "אל על" ו־אותן פעילותיה", כלומר "דברים המהווים הפרתם של הוראות ה־כלולות בחוזה העבודה הקיבוצי המיוחד של הטייסים" — כלולה במכתב של עורך הדין של חברת "אל על", עו"ד דוד הרמן, לקבר־ניט גדעון ארבל, יו"ר ועד איגוד צוותי אויר.

במכתבו מציין עו"ד הרמן, כי ה־פרסומים נוגעים לבעיות של כשירות מטוסים ובטיחות הטיסה ב"אל על", פעילותם המקצועית של עובדים אחרים ב"אל על", נוהלים מסחריים, לרבות נהלים הנוגעים ליחסיה הבינ־לאומיים של "אל על" — הכל בצורה הפוגעת בשמה הטוב ובאינטרס של "אל על". עו"ד הרמן מציין, כי ב־חוזה העבודה הקיבוצי המיוחד של הטייסים נאמר בין היתר, ש"כל איש צוות אויר חייב לשמור בסודיות מוחלטת על כל ענייניה הסודיים של החברה ופעולותיה ולהימנע מהפצת שמועות ומסירת ידיעות לציבור ול־עתונות, העלולות לגרום נזק לחברה".

פרקליט החברה מוסיף, כי חברת "אל על" דורשת הפסקה מיידית של מסירת מידע כלשהו הנוגע לחברה ע"י ועד איגוד צוותי אויר וכן הפ־סקת פרסום ידיעות בעלון של ה־איגוד, כלומר כל פרסום דיהווה הפרה של ההוראות המוטלות על איגוד צוותי אויר בהתאם לחוזה הקי־בוצי. הוא הזהיר שאם ישנה יקרה כזה, תנקוט "אל על" בצעדים משמע־תיים ומשפטיים נגדם.

המכתב מתייחס למספר פרסומים, שהופיעו בעלון של איגוד צוותי ה־אוויר. בין היתר כתב הקברניט גדעון ארבל מכתב, בו הוא מדבר על "האנשים ש"אל על" חפצה ביקרם ו־המחיר היקר שמשלמת המדינה" לדבריו, מאות נוסעים, שרכשו כר־טיסים במחלקת תיירים, ב"אל על", טסו במחלקה ראשונה. הקברניט הע־ביר מכתב זה לשרי האוצר, התח־בורה ולמבקר המדינה, בהוסיפו כי בידיו "רשימה כוללת של אנשי צי־בור ואחרים, פרוטקציונרים למיניהם שידעו מראש כי בקנותם כרטיס ב־מחלקת התיירים, יישבו במחלקה ה־ראשונה".

רק בי"ס אחד הושבת בגלל אי־תשלום ההפרשים למורים

בית הספר היסודי "אלמוג" באילת, היה אתמול בית הספר היחיד בארץ שהושבת, כיוון שאחדים ממורי ה־מוסד לא קיבלו עדיין את הפרשי משכורותיהם. השביתה שעמדה להת־קיים בעוד שש בתי־ספר בוטלה, לאחר שהובטח טיפול מיידי בהפרשי המורים שלא קיבלו את התלושים. יתר בתי הספר קיבלו את ההפרשים כמובטח.

ממשרד החינוך נמסר, כי במנה־לות המחוזיות הוחל בתכנון להד־רמנים של מבצע הבירורים שיחול ב־12 באוקטובר. במסגרת המבצע יבקרו בבתי־הספר גזברי המשרד ו־יעסקו אישית בבירורי המשכורות.

יחד עם זאת הוחל במשרד החינוך התהרבות בהכנות מעשיות לקראת הכנת משכורות המורים בעבודה ידנית, וזאת עד לשלב שבו יהיו המשכורות המוכנות ע"י המחשב — אמינות ומשלמות.

אותר התלמיד שגילה מטען חבלה בפ"ת

משטרת פתח־תקוה איתרה את־מול ילד שגילה יום לפני כן מטען חבלה ליד בניין מגורים ברחוב הר חי בעיר.

שלשום בבוקר התרוצץ תלמיד בית ספר בבהלה ברחוב הר חי בפתח־תקווה, וכאשר מצא שוטר סיפר לו, כי גילה שקית ניילון ובה מטען חבלה. השוטר רץ עמו למקום, ו־התלמיד הלך לבית הספר. מיד הוזעק חבלן, שמצא, כי זהו מטען חבלה מחובר לשעון השהיה, שעלול היה להתפוצץ בכל רגע. המטען פורק.

המשטרה ערכה מעצרים בקרב בני "השטחים" שעבדו בסביבה, שבינ־תיים שוחררו לאחר חקירה.

אולם הילד שגילה את המטען לא נמצא. אתמול פנתה המשטרה לכל בתי הספר היסודיים בעיר ורק אז נמצא הילד. היה זה התלמיד אורי משה, בן 11, מבית הספר היסודי "קרולי". הוא סיפר למפקד משטרת פתח־תקוה, רב פקד אליהו נגר: "אני למדתי להיות זהיר ועירני ב־ענין של חבילות חשודות. הורי לימדו אותי וגם המורים בבית ה־ספר". עוד סיפר הילד: "לא חשבתי שעשיתי מעשה מיוחד, ולכן בשהז־עקתי את השוטר, עשיתי דרכי לבית הספר כדי להספיק להיכנס לכיתה".

הילד הזהיר סיפר עוד, כי הוא מצא את שקית הניילון ליד הבניין. הוא התקרב אליה בלי לנגוע בה. הוא הבחין, כי חוטי חשמל בולטים ממנה. מיד פתח בריצה כדי למצוא שוטר בסביבה. "הייתי בטוח, שזה מטען חבלה", סיפר.

ראש עיריית פתח־תקוה, ישראל פיינברג, ומפקד משטרת פתח־תקוה, רב פקד אליהו נגר, יערכו לילד קבלת פנים מיוחדת, בה יגישו לו מתנה בשם תושבי העיר על האזרחות למופת שגילה.

נרשמו לנשואין

הרבנות הראשית והמועצה הדתית — חיפה

רוזנצוויג אביבה בן יהושע (רוק) ירו־שלים; צוהרן גלורה בת מאיר (רוקה) מרוקו—חיפה.

זיאק שלמה בן מאיר (רוק) חיפה־ק.אתא; הוניר של בת אברהם (רוקה) חיפה

רש שמואל בן יהושע (רוק) "

גבעוני אירית הניה בת אליעזר (רוקה) "

הולצר גלעד בן משה (רוק) "

שטראוס דנים פני בת יוליוס (רוקה) קולומביה—חיפה.

זילברמן דוב שמואל בן אברהם (רוק) חיפה; ליפר פנינה בת מרצל (רוקה) רומניה—חיפה.

רחנגל (לובוש) מישל מיכאל בן שאול (רוק) הולנד—אפגדה; שולבאום רחל בת שרגא (רוקה) חיפה.

קלאוזנר אהרן בן בנימין (רוק) חיפה

שושנה מירית בת אברהם (רוקה) "

דגן משה בן אשר (רוק) "

צוקר צביה בת חנוך (רוקה) "

בן סימון אהרון בן מקס (רוק) מרוקו

לוי סילביה בת יעקב (רוקה) "

גלובינסקי מיכאל בן יצחק (רוק) "

גולדמן רבקה דיסל בת אברהם (רוקה) "

אלון אלברט אברהם בן מלחמון שלמה (רוק) מרוקו—חיפה; כוהזי אסתר בת אברהם (רוקה) חיפה.

סיבוני אברהם אלברט בן שלמה (רוק) מרוקו—חיפה־צבא; קסטין שלילה אביבה בת יוסף אלכסנדר (רוקה) חיפה—צבא.

סוחנצקי אשר (אליעזר) בן ישראל (רוק) חיפה; לוי כזילדה בת ליאון (רוקה) יוגוסלביה—נהריה.

צייזלר משה בן שלום (רוק) אישלי—חיפה; אזולאי רחל בת חנניה (רוקה) ק.אתא

זדובלין אריה בן שלמה (רוק) אוסטריה—חיפה־צבא; בסקינד דפנה בת אבנר (רוקה) חיפה—צבא.

הורשובסקי אריה לייב בן משה (רוק) חיפה

אבקרזין ענה בת רחוי יהודה (גרושה) "

באוגרג אליעזר בן אהרן (רוק) "

דרפי רינה בת מאיר (רוקה) רחובות

מירוביץ קוסטנטין בן יפים (פנוי) רוסיה—צבא; רדוטיסולסקי פאינה בת משה (פנויה) רוסיה—ק.ביאליק.

מרקיאנו אברהם בן אהרן (רוק) חיפה

זכאי מרים בת אליהו (רוקה) "

מאיסטרו זיאק יעקב בן דוד (רוק) צרפת; פרקש לילה בת פרנצי נסים (גרושה) מרוקו—חיפה.

קלוין שמואל בן קלמן (רוק) פ.חנה־חיפה; לייב יהודית בת ברנרד (רוקה) רומניה—ברבנה.

גרינפלד אברהם בן יוסף (רוק) חיפה

אסיף יונה בת משה (רוקה) ת"א־ראשל"צ

קוהרן מיכאל בן יעקב (רוק) יוסף־חיפה

בקר לריסה בת איזיק (רוקה) "

בן סימון ציון בן אברהם (רוק) "

בן שטרית דינה בת יוסף (רוקה) "

סמרוק לרנס לייבל בן שרגא אפרים (רוק) סקוטלנד; שפיגל חנה בת עמנואל מנחם (רוקה) חיפה.

בן שבעון רוברט בן שלמה (גרוש) מרוקו—חיפה; זוקבין רינה בת ליברמן יוסף (גרושה) חיפה.

פבנק פנחס שלמה בן חיים (רוק) חיפה

שטייגברג אילנה בת יוסף (רוקה) "

בן זאב אריה בן יצחק (רוק) "

פינגרהוט צפורה בת משה (רוקה) "

שפירא גלעד בן אליעזר (רוק) ירושלים־חיפה; דק חגה אהובה בת משה (רוקה) חיפה—צבא.

חייכוביץ נתן בן הרמן (רוק) רומניה—רחובות; דרוביץ שרה בת בנימין (רוקה) צ'כיה—עכו.

מרקוביצקי יעקב צבי בן יוסף (רוק) חיפה; בארי גילה בת זר (רוקה) צרפת—באר־שבע.

לשכת הרבנות רחובות

מאיר בן יוסף פרינסיה (רוק) מרוקו־עכו; זהבה בת סלומון כלכה (רוקה) ת"א־רחובות

ישראל בן אברהם קפון (רוק) יפו־מושב־גאליה; אהובה לרנה בת משה מקיטוו (גרושה) רחובות.

יגאל בן חיים ששון (גרוש) ישראל—גבעת־ברנר; שושנה בת רצון פינוואני (רוקה) תל־אביב.

עזריאל בן יוסף מרחי (רוק) רחובות

יונה בת יוזה סעיד (רוקה) "

אהרי בן אלברט רוזנצוויג (רוק) הונג־ריה־דגניה ב'; גנה בת יעקב קרופקין (רוקה) טבריה—רחובות.

גדעון בן חיים שלום חסדי (רוק) באר־יעקב—רחובות; אסתר בת יפת זכריה (רוקה) רחובות.

נתן בן נפתלי שטל (רוק) גבעת־ברנר; קריסטינה בת מרק קובלסקה (רוקה) פולין—חולון.

משה בן עזרא נגר (גרוש) עיראק־רמת־גן; יהודית בת אריה גרבובסקי (רוקה) רחובות

יוסף אריה בן יעקב כלר (רוק) רחובות; אהה בת דדוו כולסי (רוקה) הונגריה—ראשל"צ.

יחיאל יהודה תגלת בן משה קולקשטין (רוק) סטניסלב—ירושלים; גיצה בת מיכאל שרמן (רוקה) חדרה—רמת־גן.

ברוך בן ישראל אברהמי (רוק) בהרים־קריית־ביאליק; מיכלה בת אברהם ביקובין (רוקה) בריה"מ—רחובות.

דוד משה בן סחרי הרץ (רוק) אוסטריה־רחובות; ברכה בת יהושע בירקובין (רוקה) ישראל—מושב־תפרח.

שלום בן יעיש חיים (רוק) ישראל—רחובות; שמחה בת מבטח בוני (רוקה) תימן—רחובות.

לשכת הרבנות אור־יהודה

זיגל זיגבור בן נוטלב (רוק) פולין־הרצליה; הדסה (הגי) עליזה בת מסוס (רוקה) טקיה—אור־יהודה.

רובין כלמו בן חיים (רוק) ישראל—אור־יהודה; כהן אסתר בת אליהו (רוקה) ישראל—אור־יהודה.

שרון יחזקאל בן מצגוק (רוק) זוהרה—אור־יהודה; דוריש פוכה בת צבר (רוקה) ישראל—אור־יהודה.

לשכת הרבנות קריה־מלאכי

יוסף סוסן בן אברהם (רוק) מרוקו—מושב־עוזיקם; רות חזן בת יעקב (רוקה) מרוקו—אשקלון.

מרדכי מלכה בן סלומון (רוק) מרוקו—מושב־תירוש; שושנה אזולאי בת מסעוד (רוקה) מרוקו—קריה־מלאכי.

איתן בצר בן אריה (רוק) ישראל—באר־טוביה; נורית עפר בת מאיר (רוקה) ישראל—באר־טוביה.

שלום שריקי בן חיים (רוק) מרוקו—בית־עזרא; סליה לחיאני בת מאיר (רוקה) ישראל—קרית־מלאכי

יהודה יעקובוביץ בן בנימין (רוק) ברה"מ־ק.מלאכי; צפורה נתנגה בת יצחק (רוקה) בריה"מ—קרית־גת

דניאל בר־ששון בן משה (רוק) מרוקו־ק.מלאכי; כוכבה בן שטרית בת דוד (רוקה) מרוקו—אשדוד.

דוד גלב בן יהודה (רוק) שחת־עתית; רינה אברהם בת ראובן (רוקה) ישראל—קרית־מלאכי.

אריאל אביב בן יוסף (רוק) רוסיה—ק.מלאכי; בדעה ניאזוב בת גבריאל (רוקה) רוסיה—קרית־מלאכי.

אשר קלוין בן יצחק (רוק) ישראל—מושב ניר־ישראל; צביה ויגמן בת נסים (רוקה) מרוקו—קריה־מלאכי.

הרבנות הראשית והמועצה הדתית — חולון

צדוק אבנר בן יחיא (רוק) ישראל־חולון

עוזי אידית בת משה (רוקה) " רמת־גן

צביה מרדכי בן אברהם (רוק) " בת־ים

ספרפי עליזה בת חביב (רוקה) " חולון

לוי ראובן בן אליעזר (רוק) "

שורני רחל בת דב (רוקה) הונגריה "

צחר אהרן בן סלוב (רוק) ישראל "

אנקר יהודית בת אהרן (רוקה) " בת־ים

גרוה גבור בן גוה (רוק) רומניה־אשקלון

שטרנשריבר דבורה בת מאיר (רוקה) — ארגנטינה—חולון.

זולף יצחק בן נפתלי (רוק) ישראל־חולון; אלקיים מרים בת שלום (רוקה) מרוקו—מעלות.

מרדכי מאיר בן נעים (רוק) ישראל־חולון; סרפי דרוריה בת חיים (רוקה) "

פרחדיאן ציון בן חביב (רוק) פרס—ראשל"צ; כהנים שושנה בת ציון (רוקה) פרס—חולון.

גוז שלמה בן דוד (רוק) הודו—חולון; אמלי זמין אליס בת שרלי (גרושה) — אלג'יר—אשדוד.

איסת כהאת בן חביב (רוק) מרוקו—בית־שמש; קאמי מזל בת מנשה (רוקה) ישראל—חולון.

משורר יהודה בן ראובן (גרוש) ישראל־חולון; הגיאג ביטה בת אליהו (רוקה) ישראל—חולון.

רצשפר בריגורי בן בוריס (רוק) בריה"מ רמלה; גולדברג אנה בת דוד (רוקה) בריה"מ—חולון.

פוסיק שלמה בן יוסף (רוק) ארגנטינה—חולון; לוי גיליה בת יצחק (רוקה) חולון

כהן יהושע בן אבא (רוק) ישראל־רחובות; גרינפלד יולאנה בת ארמין (רוקה) צ'כיה־נס־ציונה.

פרנטס אברהם בן סלבטור (רוק) ישראל רמת־גן; זבלובוביץ אפי בת חגן (רוקה) ישראל—חולון.

זילברשטיין מרטין בן אברהם (רוק) ארגנטינה—ירושלים; מילרים גורית בת ליאון (רוקה) ארגנטינה—הוד־השרון.

יצחק נסים בן יחזקאל (רוק) עיראק—חולון; טיטו נעמי בת סלמן (רוקה) ישראל—חיפה.

היבצקי מרדכי בן ראובן (רוק) ישראל—גבעתיים; זילבינר לאה בת שלמה (רוקה) ישראל—חולון.

אלוני מאיר מכה בן יעקב (רוק) ישראל חולון; קורדובה רבינה בת אברהם (רוקה) ישראל—טבריה.

יגודייב זלמן בן אברהם (גרוש) רוסיה־חולון; ללציק מרים בת בריגורי (רוקה) רוסיה—חולון.

ברונשטיין יוסף בן סנדר (אלמן) פולין־חולון; רוזנפל בנוה בת משה (אלמנה) פולין—חולון.

סולוכון נתן בן לאופולד (רוק) רומניה־רעננה; הרפז מרים בת יוסף (רוקה) ישראל—חולון.

פלקוביץ לייבה בן איצנג (רוק) רוסיה—חיפה; כהן יהודית בת יוסף (רוקה) בריה"מ—חולון

בוניסטי מאיר בן נעים (גרוש) מרוקו—בת־ים; לוינשטיין ליאורה בת שמואל (גרושה) רומניה—אזור.

דיסרמן אברהם ברוך בן הרש (רוק) פולין—חולון; סופל חיה שרה בת יחיאל (רוקה) ישראל—חולון.

פולקוס נתן בן אברהם (גרוש) פולין—ברלין; רבין אמה בת בוריס (גרושה) בריה"מ—חולון.

חדד שכסון בן אריאל (רוק) ישראל—חולון; גנון בראשית בת ישאן (רוקה) מרוקו—נס־ציונה.

מאירוב אהרון חגרי בן מישל (רוק) בולגריה—חולון; זקל חנה בת אפרים (רוקה) רומניה—בת־ים.

ליסמן דורי בן קרלוס (רוק) רומניה—אשדוד; שיינבויג רחל בת שמואל (גרושה) ישראל—חולון.

ריבוי שלמה יהודה בן זולטן (רוק) ישראל—חולון; זילברברג אהובה בת אב־רהם (רוקה) ישראל—קרית־אונו.

סיבאי משה בן בניהו (רוק) פרס־חולון; עמי גחריה בת נאים (רוקה) ישראל "

יבר אמנון בן רדניקה (רוק) ישראל—בת־ים; השברע יהבבר לאה בת נתן (רוקה) ישראל—חולון.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 4227/75

בענין: הצוואה של בלה בת יהוק־אל מזרחי ז"ל.

המבקשת: שמחה כהן (ת. ז. מס' 442719), מרחוב הגבור האלמוני מס' 26, תל־אביב. מיוצגת ע"י ב"כ עו"ד בן־ציון אלגים, אשר כתובתו למסי־רת כתבי בי־דין היא רחוב דגנה מס' 11, יפו.

הזמנה

להוי ידוע כי המבקשת הגי־שה בקשה לבית המשפט לקיום ה־צוואה של המנוחה הנ"ל שנפטרה ביום 16.12.74 (ב' טבת תשל"ה).

הריני מזמין בזה כל אדם להתי־צב בבית המשפט תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו ולהגיש כתב הת־נגדות מנומק, אם יש לו נימוק כל־שהוא, מדוע לא יינתן צו לקיום ה־צוואה של המנוחה הנ"ל, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 4228/75

בענין: עזבון המנוח פנחס מזרחי ז"ל, מרחוב ותיק מס' 11 ת"א.

המבקשת: טובה מזרחי (ת. ז. מס' 469922), מרחוב ותיק מס' 11, תל־אביב, מיוצגת ע"י ב"כ עו"ד בן־ציון אלגים, אשר כתובתו למסירת כתבי בי־דין היא רחוב דגנה מס' 11, יפו.

הזמנה

להוי ידוע כי המבקשת הגישה בקשה לבית המשפט למתן צו ירושה על עזבון המנוח פנחס מזרחי ז"ל, אשר נפטר ביום 30.8.74 (ב' אלול תשל"ד)

הריני מזמין בזה כל אדם להתייצב בבית המשפט תוך 15 יום מיום פר־סום הזמנה זו ולהגיש כתב התנגדות מנומק, אם יש לו נימוק כלשהו, מדוע לא ינתן צו ירושה על עזבון המנוח הנ"ל, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

ת. עז. 4319/75

בענין: עזבון המנוח מרקו מאיסיס (ת. ז. 6492969).

המבקשת: סוזנה אשכנזי (ת. ז 4601952) מרח' גורדון 33, תל־אביב ע"י ב"כ עו"ד י' דלומי, מרח' פנקס 4 תל־אביב.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית מש־פט זה בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוח הנ"ל, הנני מזמין בזה כל אדם שהטוען כי יש לו טובת הנאה בעזבון המנוח ורוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, התנגדות להכרזה המבוקשת שאם לא כן — יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

רשם בית המשפט המחוזי

בית הדין הרבני האזורי תל אביב — יפו

תיק מס. 636/ל"ד

גבי ברזל אסתר ת.ז. 4270396 מבקשת מכבי ביה"ד הרבני האזורי לתל־אביב־יפו לאשר את גרושיה ממר ברזל אביב רוברט שהתקיימו בקנדה ארה"ב, א' סיון תשל"ה.

המזכירות

בית הדין הרבני האזורי תל־אביב—יפו

תיק מס. 599/ל"ו

גבי פולק קינגסטון, הדסן בריטי מס' 211071 מבקש מכבי בית הדין הרבני האזורי לתל־אביב־יפו לאשר את גרושיה ממר ישראל יהודה ש־התקיימו בלונדון אנגליה בכ"ו מנ־חם אב תשל"ט.

המזכירות

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק אמוץ 33/75

אל: גבי בן־חיים מרים.

להוי ידוע לך כי בית משפט זה עומד לתת צו לאימוץ ילדך שנולד ב־27.7.74 על ידי מי שבית המשפט ימצא לנכון.

צו האימוץ, אם יינתן, יפסיק את החובות והזכויות שבין הילד לבין הוריו ושאר קרוביו והסמכויות ה־נתונות להם ביחס אליו, אלא אם יורה בית המשפט הוראה אחרת בצו האמוץ.

אם את מתנגדת לאימוץ הילד את מוזמנת בזה להגיש כתב התנגדות למזכירות בית המשפט תוך 30 יום מיום פרסום ההודעה זו.

אם לא תעשי כן יהיה בית המשפט רשאי ליתן צו אימוץ כטוב בעיניו.

אם תגישי התנגדות תוך המועד האמור תוזמני לבית המשפט ליתן טעם מדוע לא יינתן צו אימוץ כאמור.

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק אמוץ 33/75

אל: מר אדיר ראובן ז'בוטינסקי 23/רמת־גן.

להוי ידוע לך כי בית משפט זה עומד לתת צו לאימוץ ילדך שנולד ב־27.7.74 על ידי מי שבית המשפט ימצא לנכון.

צו האימוץ, אם יינתן, יפסיק את החובות והזכויות שבין הילד לבין הוריו ושאר קרוביו והסמכויות הנתו־נות להם ביחס אליו, אלא אם יורה בית המשפט הוראה אחרת בצו ה־אמוץ.

אם אתה מתנגד לאימוץ הילד אתה מוזמן בזה להגיש כתב התנגדות ל־מזכירות בית המשפט תוך 30 יום מיום פרסום ההודעה זו.

אם לא תעשה כן יהיה בית המשפט רשאי ליתן צו אמוץ כטוב בעיניו.

אם תגיש התנגדות תוך המועד האמור תוזמן לבית המשפט ליתן טעם מדוע לא יינתן צו אימוץ כאמור.

בית הדין הרבני האזורי תל־אביב—יפו

תיק מס. 625/ל"ו

גבי ארזגב מזל ת"ז 1679296 מבקשת מכבי ביה"ד הרבני האזורי לתל־אביב—יפו לאשר את גירושיה ממר אירזנף רחבים שהתקיימו בעיר דושנבי, בריה"מ, ד' אדר תשל"ד.

המזכירות

היום

יום רביעי כ"ו תשרי תשל"ו, 1.10.75

פרשת בראשית

הפרק: יהושע ד"ח; המשנה: נדה א', ד"ה; הדף: שבת ל"ח; ההלכה: א"ח תר"ט, ד"י"ה.

שידורי ישראל

חדשות בעברית — בגלים א', ב', צ' — כל שעה.

09.55 (א) חדשות באנגלית
10.55 (א) חדשות בצרפתית
17.55 (א) חדשות באנגלית
18.50 (א) חדשות בצרפתית

שידורי הבניות לעולים (ג) עברית — 19.00; יידיש — 19.30; לאדינו — 20.00; מוגרבית — 20.15; רומנית 20.30; רוסית — 20.45.

רשת א'

08.10 "מבזקים בוקר". 10.05 "מאחור הסגריך" — סקירה על כמי החדש. 10.15 שידורים לתלמידים בביה"ס היסודיים: סיפור הצליל — תכנית לגנ תווה ולכתות א'. 10.35 "דודי" — מרכת כוכבי הלכת. 11.00 עברית לעם. 11.15 שידורים לתל־מידים בביה"ס התיכוניים: ידעתי ספר — לכתות הגינוניות. 11.35 "זהות מוסיקליות". 12.05 "רסיטל". 13.05 "קונצרט צהריים" — "קלאסי וקל". 13.55 "זה בבוטיקה". 14.10 לאם ולילד — א) לפעוטות — "קוקי הבקרה"; ב) "הורת החרפה"; ג) "ספורי אמת". 15.05 לקט פתגובות "כאן בבית". 15.35 סעוד בתלמוד — מפי ד"ר אברהם ארזי. 15.55 צזוריה אלון מסטר על נוף הארץ. 16.10 תכנית מיוחדת לכבוד יום המוסיקה הבינ"ל לאומי. 18.07 "כורדון שנון הזהב". 18.55 לחקלאי. 19.50 פרקי היום בתנ"ך: יהושע, פרק ט', קריאה מפי שלמה ברסונוב וביזוה באת בדיצין לורקא. 20.05 "בטיון חיים" — צזה פרשי. 21.05 רגע של עברית. 21.06 פרקי חזנות "בכקטרי". 21.45 לקט מבירוצפון פהות. 22.05—14.00 קונצרט הציי ליום המוסיקה הבינלאומי.

רשת ב'

06.00 "מה עובר הויר של יום". 06.10 התעמלות בוקר. 06.20 "שנון מיכילק". 06.59 רגע של עברית. 07.35 "זמר וזמר לדי". 07.55 "אור ירוק". 06.10 "בוקר טוב". 10.05 "כאן בבית". 11.45 "כמה דקות צב...". 12.05 "בהבוב יוצר". 12.30 בשיר ובחיל. 13.05 "בתוי ירוקי". 14.10 "לי ולך — שיר וברכה". 15.05 "חוש כול ישר". 15.55 "על רגל אחת". 16.10 "חדש, חרש ומחודש". 18.05 "יאור ה' וכרונות". 18.45 היום בספורט. 21.05 רגע של עברית. 21.06 "מנגה הבדולה של קונר פרנטים". 22.05 "בגמתח לארץ שום מקום". 23.05 "גדנה בשניים".

גלי צה"ל

05.58 ברכת השחר. 06.00—07.55 צלילי בוקר. 06.55 פינת כוכבי. 07.55 מה נשמע. 08.05 יומן הבוקר. 09.05 קו פתוח 12.05—12.53. 10.05 איזה יום יפה. 822291 כוכב עם שלוש פינות. 12.15 ביום לחייל. 12.40 אהלן וסהלן — הסיבה לפרבית בזוברת. 12.55 שם צה. 13.05 מורכוגים בצהרים. 14.05 בצהרי יום. 16.05 קלסי קל. 17.05 יומן הערב. 18.25 מה נשמע. 18.30 הגבל שלפה. 19.05 מצעד הפזמו־נים הלועזיים. 21.30 מדור ענה. 22.05 שעה כוזר. 23.05 מצוה בארץ. 23.45 יומן חצות. 00.05 צלילי לילה. 02.00 מבזק ידיעות (גם בשעות 03.05, 04.00). 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 (05.00). חמש וחמש.

טלוויזיה כללית

17.30 קרקס. 17.40 עולמו של וולט דיסני. 18.30 קיצור החדשות. 19.01 "ליל הגורלי". 19.20 תדנן יומי לתרע רבואץ. 19.27 סקירת הבניות. 19.30 חדשות. 20.00 כלירבו סק. 20.30 מבט לחדשות. 21.00 פרש קולבות — "הגורילה דורשת ב' שלובכים". 22.30 מבזקי של יום. ■ חדשות.

טלוויזיה לימודית

16.00 ועוד כשיגורי קפת הגגל. 16.15 אולפן 3. 16.40 בבחון שני עם איזי וליזי. 17.00 סיר פרנסיס דרייק — קובבי הים.

● שר האוצר, יהושע רבינוביץ, היה בין התורמים הראשונים בחתר־מת יער לזכרו של פנחס ספיר ז"ל — ידיעה על כך נתקבלה אתמול ממשרדי המגבית המאוחדת בישראל.

האופרה הישראלית
מיסודה ומנהלה: א. דה־פיליפ
תל־אביב
SHOW BOAT
ספינת השעשועים
מחזמר מאת קרן המרשטיין
30.9 ,27.9 ,23.9 ,20.9
פתיחת העונה ה־29 1975/6 עם הבגת הבראה ...
LAKME לאקמה
מבנת בכורה ישראלית:
תל־אביב: 17.9
ירושלים: 22.9 "בניני האומה"
מדם בטרפליי
21.9.1975
כרטיסים: אלנבי 1, ת"א טל. 57222

הבימה
1.10.75 הערב
הבימה
בני ערובה: אולם קטן
על קלות דעת
הקאמרי
קישורים של מעויות
תיאטרון עירוני חיפה
אכזר מבל המלך
בצ'קר: ת"א "בת־דור"

הצופה
עתון יומי
HATZOFE
DAILY
המו"ל: הצופה בע"מ, העורך: ש. דוניביץ, מערכת ומנהלה: תל־אביב, רח' המסגר 66, טל. 35421. ת"ד: 2045. חשבון בנק הדואר 41144 ✱ סניף ירושלים: רח' בן־יהודה 3, ת"ד 1148, טל. 234910, בערב טל. 528341 33609 ✱ סניף חיפה רח' ארלוזורוב 1, טל. 663628 דפוס העשור בע"מ ת"א. רח' המסגר 66. טל. 821554.
●
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות והמנשרות

هكذا من الاصل

مكتوم من الأصل

תצהיר תשובה של שר האוצר בבית המשפט העליון:

הענקת הלוואות למפלגות תהיה תחת פיקוח מבקר המדינה

הענקת הלוואות וערבויות ממ־שלתיות למפלגות היא בסמכות שר האוצר, יש בה עניין לכלל הציבור, והיא תיעשה בהתאם ל־קריטריונים קבועים ותחת פיקוח משרד מבקר המדינה — כך נא־מר בתצהיר תשובה מטעם שר האוצר, שהוגש אתמול לבית ה־משפט העליון בירושלים.

התצהיר הוגש בתשובה לשלוש עתירות של מפלגות „המרכז החופ־שי", „שינוי" ושל עו"ד יהודה רס־לר והח"כ יצחק בודרש.

כזכור, השיגו כל העותרים בבג"צ, לפני כחצי שנה, שלושה צווים על תנאי נגד שרי האוצר, שהורו לו לנמק מדוע לא יימנעו מלהעניק מלוות למפלגות מכספי האוצר, וכן מדוע לא יימנע מלהעניק למפלגות ערבויות בנין מלוות שיבקשו ב־מוסדות פיננסים שונים. כן הוצאו צו שלושה צווי ביניים, שאסרו על שר האוצר לפנות לוועדת הכספים של הכנסת, כדי שתדון בעניין, וזאת עד למתן החלטה סופית בעתירות בבית המשפט.

בתצהיר התשובה, שחובר ע"י סגן החשב הכללי במשרד האוצר, ביורא גוית, והוגש ע"י פרקלים המדינה, גבריאל בך, נאמר כי שר האוצר מוסמך, בהתאם להוראת חוק ער־בויות מטעם המדינה תשי"ח 1958, להעניק את הערבויות למילוות, אם לדעתו יש בכך כדי לסייע לפיתוח ועידוד ענף משקי מסוים, או ל־סייע לכל תכלית אחרת, שיש בה עניין לכלל.

לדעת שר האוצר — ממשיך ה־תצהיר — ערבות להלוואה, הניתנת לשם קונסולידציה של חובות המפ־לגות, מטרתה לסלק מכשלה בפני הפעלתו התקינה של המפלגות. היא נמצאת במסגרת הסמכות הנתונה בידו על פי חוק הערבויות. כאשר יש בה כדי „לסייע לתכלית, שיש בה עניין לכלל". על כך גם מעידה, לדברי מר גוית, החלטת הכנסת מ־יום 18.3.75, לפיה אין מניעה לכך, ששר האוצר יפנה לוועדת הכספים של הכנסת כדי שתאשר את מתן ה־ערבויות.

קריטריונים לדיון

להלן נאמר בתצהיר, כי שר ה־אוצר קבע לעצמו קריטריונים, שלי־פיהם ידון בבקשת למתן ערבויות להלוואות שיוענקו למפלגות. ואלה הקריטריונים:

1) תיקבע תקרה גג ביחס לסכום הכולל של הערבויות.

2) המפלגות יצטרכו לפרט את בקשותיהן ולהמציא הוכחות, שהמ־דובר בחובות שמקורם בפעילות פו־ליטית או תברותית בעבר, שקודמה להכנסו לתוקפו של חוק מימון ה־מפלגות (1973).

3) לא יובאו בחשבון חובות הנו־בעים מרכישת נכסים, שאינם משמ־שים לפעילות פוליטית או חברתית.

4) החלטה חיובית תינתן רק אם יוכח, שיש בהחלטה משום הכבדה חמורה על יכולת המפלגה לתפקד ואין לה פתרון סביר אחר.

5) המפלגה תצטרך להוכיח בבק־שתה, מהם נכסיה שאינם משמשים אותה בפעולותיה ושניתן למכשם ל־כיסוי החובות.

6) המפלגה תידרש להמציא אי־שור מאת רואה חשבון בדבר קיום החובות, מקור היווצרותם והיקפם, תנאי החובות וזהות המלווים. בתור עזובות לערבויות האמורות יידרשו שיעבוד נכסים או בטחונות אחרים, להנחה דעתה של ועדת הכספים.

8) סכום הערבויות ייקבע בהתאם לגודלן היחסי של המפלגות עפ"י ייצוגן בכנסת.

9) הערבויות תינתנה במידה ר־יוכח, שתנאי ההלוואה הינם סבי־רים.

10) המפלגות תידרשנה לשלם ל־משרד האוצר עמלה בשיעור 0,2 אח' לשנה מסכום הערבות.

ביקורת מבקר המדינה

בתצהיר נאמר עוד, כי מבקר ה־מדינה הודיע לפרקליט המדינה, כי על פי הסמכות הנתונה לו, בדעתו להפעיל את הביקורת של משרדו ב־יחס להלוואות למפלגות, אם וכאשר יינתנו. וזאת כדי לבדוק את השי־מוש שייעשה בכספי ההלוואות, היה תואם את המטרה למענה הוענקו ה־ערבויות מטעם המדינה. אשר לתנאי הערבויות, מודגש בתצהיר התשו־בה, כי שר האוצר מתכוון לשקול הענקת ערבויות של שמונה הלוו־אות למפלגות, בלבד, ואין הוא מת־כוון לאשר ביטוח הצמדה לאותן הלוואות.

כזכור, הגישו כבר לפני מספר חו־דשים שלוש המפלגות הגדולות, ה־מערך, חרות והמפד"ל תצהירי ת־קובה משלהן לעתירות, והן מבק־שות מבג"צ לדחות אותן.

טרם נקבע מועד לדיון בעתירות ובתשובות להן.

רה"מ מבטיח עזרתו להגברת קצב הבינוי של הרובע היהודי

מאת סופרנו בירושלים

ראש הממשלה, יצחק רבין, ערך אתמול סיור מקיף ברובע היהודי בעיר העתיקה בירו־שלים, ועמד מקרוב על קצב הבניה ואיכלוס הרובע.

במהלך הסיור הביע ראש הממש־לה את התרשמותו מהעבודה הרבה הנעשית למען שקומו ובינויו של הרובע היהודי הבטיח את עזרתו להגברת קצב הבינוי והאיכלוס.

שר השיכון, אברהם עופר, שגל־וה אל ראש הממשלה בסיורו, סיפר כי כיום מתגוררות ברובע כ־175 משפחות. בחודש נובמבר הקרוב יוצעו למכירה עוד שישים דירות, למועמדים הזכאים שאושרו ע"י ה־חברה. עוד עופר מסר, כי המגמה היא להגיע בסוף שנת 1979 לארבע מאות משפחות שיתגוררו ברובע ה־יהודי.

שר השיכון מסר עוד כי תקציב החברה לשיקום ולפיתוח הרובע ה־יהודי בעיר העתיקה לשנה 1975/6 הגיע ל־35 מיליון ל"י, מזה השתת־פות הממשלה 18 מיליון ל"י והי־תר מהכנסות. בחודשים הבאים הוגדל התקציב ל־55 מיליון ל"י, ב־רובע.

מגמה לזרז ולקדם את העבודות הערכה לישיבת „פורת יוסף"

סיורו של ראש הממשלה הסתיים בביקור בקרית ישיבת „פורת יוסף" הגדולה ההולכת ונבניה אל מול ה־כותל המערבי. הוא נתקבל ע"י ה־ראשון לציון, הרב הראשי לישראל, הגר"ע יוסף, שהוא גם נשיא ה־ישיבה.

הרב אברהם שרם מנהל ישת ישי־בות „פורת יוסף", סקר בפני ראש הממשלה את תולדות הישיבה ואת מעמדה המיוחד כמרכז לימוד תורה לבני עדות המזרח. הוא ספר כי רובם הגדול של הרבנים הספרדיים המשרתים בקודש בישראל: בתפוצות הם בוגרי הישיבה.

ראש הממשלה גילה התעניינות והערכה רבה בפעילותה התורנית של הישיבה בקרב בני עדות המזרח. הוא הביע הקוותו שמלאכת הבניה תסתיים במלאת עשור לאיחוד ה־עיר העתיקה.

40 ימי לימוד התקיימו ב„בר בי רב דחד יומא"

קהל רב השתתף אתמול, במחזור השני של מפעל „בר בי רב דחד יומא", יום שבועי מוקדש ללימוד תורה, ביוזמת של האדמו"ר מקאליב, שהתקיים בבית הכנסת הגדול בפתח־תקוה.

במסיבת עתונאים שקיים האדמו"ר בתום היום אמר, כי בשלוש רשנים בהן קיים המפעל התקיימו במסגרתו 40 ימי לימוד במקומות שונים בארץ בהשתתפות עשרות אלפי שומעים. הוסיף, כי התכנית היא לארגן מפ־עלים כאלה בכל עיר ומקום יישוב בארץ.

במשך היום שמעו המשתתפים שי־ריב מפי הרבנים שלמה מילר שלמה בירמן, יצחק זילברשטיין, יוסף אב־רהם וולף. כן שמעו שיעור ביום ה־יומי ולמדו בצוותא, עם יבני הציר וחברי הכוללים.

בסעודת צהרים חגיגית בהשתת־פות האדמו"ר בירכו נציגי העיריה המועצה הדתית והודו לאדמו"ר ב־כאליב על עבודתו הגדולה בקיום המפעל. את הישיבה המברכים בעל האדמו"ר מקאליב, שאמר דברי הת־עוררות.

רבין דן עם מקס פישר במועמדותו של אלמוגי ליו"ר הנהלת הסוכנות

מאת סופר „המודיע" בירושלים

ראש הממשלה, יצחק רבין, נפגש עם מקס פישר, יו"ר הנ־הלת הסוכנות ויו"ר הנ־ מגבית בארה"ב, ודן עמו על מועמדותו של יוסף אלמוגי ליו"ר הנהלת הסוכנות.

כפי שנודע, השיב פישר כי קודם על הועד הפועל הציוני להחליט אם לבחור באלמוגי או במועמד אחר ליו"ר הנהלה הציונית. אם המועמד שייבחר יהיה מתאים גם לתפקיד יו"ר הנהלת הסוכנות, יש להניח שהוא ייבחר גם לתפקיד זה. אך אם המועמד לא יהיה מתאים, לדעת ראשי המגבית, הרי יש בידם הכוח לבחור במועמד ברצונם. הועד ה־פועל הציוני יתכנס למושבו בינואר ואילו עצרת הסוכנות היהודית תכו־נס רק ביוני, ועד אז תהיה בידי ה־חברים האפשרות להיוועץ בשאלת המועמד לתפקיד היו"ר.

נודע שהועלתה אפשרות נוספת, שהמערך יציע את אבא אבן כנשיא ההסתדרות הציונית, ואף ל. דולצין כיו"ר ההנהלה. אולם ראש הממשלה יצחק רבין אינו תומך בהצעה זו.

הערב תיערך עצרת לזכרו של פנחס ספיר ז"ל

עצרת לזכרו של פינחס ספיר ז"ל תיערך הערב ויגאם בה נשיא ה־מדינה, פרופ' אפרים קציר. יו"ר בפועל של הנהלת הסוכנות היהו־דית, אריה דולצין, יו"ר חבר הנא־מנים של הסוכנות, מאקס פישר, ר' נשיא הקונגרס היהודי העולמי, ד"ר נחום גולדמן.

בעצרת ישתתפו ראש הממשלה, יצחק רבין, הגב' גולדה מאיר, שרי ממשלה חברי ההנהלה הציונית ה־סוכנות היהודית, חברי חבר הנא־מנים של הסוכנות היהודית, ראשי המגביות השוהים בארץ ומוקירי זכ־רו של המנוח.

העצרת תיפתח ב־8 בערב בתיאט־רון ירושלים בפרקי קריאה ונגינה. לקראת העצרת הוכנה חוברת לזכרו של פינחס ספיר ז"ל בעברית וב־אנגלית.

שבורים ורצוצים אנו מהלכים באבדן עטרת ראשנו

ר' צבי דב רוזיאל (פוקשיבקה) ז"ל

הלוויה תצא היום כ"ו תשרי תשל"ו, בשעה 11.00 מבית החולים זיו רחוב הנביאים, — לחר הכנהות

המתאבלים עליו:
אשתו
בניו, כלותיו
ונכדותיו

הננו משתתפים באבלו הכבד של חברנו

מאיר פרנד

על פטירתה ללא־עת של רעייתו

אסתר פרנד ז"ל

בית רסקו

ביגון רב ובצער עמוק אנו מודיעים על פטירתה ללא עת של בתי, כלתי, אשתי, אמנו ואחותנו היקרה והאהובה

אסתר פרנד
ז"ל

ההלויה תצא מבית ההלוויות בבית החולים תל־השומר אל בית הקברות בנחלת־יצחק, היום, יום ד' כ"ו תשרי תשל"ו (1.10.75) בשעה 11.00 בדיוק.

המתאבלים: אביה — הרה"ר איסר יהודה אונטרמן
חמותה — פסל פרנד
בעלה — מאיר פרנד
ילדיה — ישראל ורחל
אחיה בארץ ובחוץ־לארץ.

בעלה וילדיה יושבי שבעה בביתם ברמת־חן, רח' אלוף דוד 4.
אביה הרה"ר אונטרמן יושב שבעה בביתו בירושלים.

תעריפי התקשורת הבינ"ל הועלו ב־16 אחוז

ועדת הכספים אישרה אתמול את העלאת תעריפי התקשורת הבינ"ל (טלפון, טלקס טלגרף) בעקבות פי־חות הל"י בשיעור עשרה אחוזים, וזאת, נוסף על העליה בשיעור ששה אחוזים, בעקבות הפיחותים הזחלים, שאושרה לפני ימים אחדים. העליה האחרונה בתעריפי התקשורת מסת־כמת איפוא, ב־16.6 אחוז.

כן אישרה הועדה העלאה התערי־פי הדואר הבינ"ל, בהתאם לכך, ב־16.6 אחוז.

אושרו תעריפים מוזלים לשיחות בין־לאומיות בחיוג ישיר

ועדת הכספים אישרה אתמול תע־ריפים מוזלים לשיחות בין־לאומיות בחיוג ישיר להולנד, בלגיה, צרפת ובריטניה, בסך 12.40 ל"י לדקה, בחיוג מנויים ישיר, בימים ב' עד ו' משעה הערב עד הבוקר למחרתו בכל יום, ומיום שישי בערב עד יום שני בבוקר ברציפות.

התעריף לשיחה באמצעות המר־כזה נשאר ללא שינוי — 16.60 ל"י לדקה.

ההסתדרות תדרוש פיצוי לשכירים אם המחירים יעלו ביותר מ־5 אחוזים

מאת סופרנו בתל־אביב

מליאת הוועד הפועל של ה־הסתדרות החליטה אתמול ברוב קולות חברי „המערך" לדרוש פי־צוי הולם לשכירים, אם המדד, בעקבות הבניתה הכלכלית החד־שה של הממשלה, יעלה של ה־מישה אחוזים ברמת המחירים.

בתום ישיבה סוערת, בה השתתפו שרי האוצר והתחבורה, אישר הוועד הפועל ברוב של 77 נגד 31 קולות, את החלטת הוועדה המרכזת של ה־הסתדרות, הכוללות בין השאר את התביעה לקביעת מס אמת, במיוחד מבעלי ההון ולא רק מציבור השכי־רים, וכן לעשות הכל כדי להימנע מהעלאת מחירי מצרכי היסוד.

את התביעה לפיצוי הולם לשכי־רים יקבעו תוך חודש ימים, לאחר שהוועדה המשותפת לממשלה ולהס־תדרות תעקוב אחר תנודות המחי־רים במשק, ובהתאם לכך יקבעו את עמדתה ותביעותיה של ההסתדרות. נציגי עובדים השתתפו בישיבה היסיבה, כאמור, היתה סוערת וה־

סערה התחוללה כבר בפתיחתה, כי שנציגי האופוזיציה מ„הליכוד", „ה־פנתרים השחורים", „ביקור" ורק"ח תבעו לאפשר לנציגי ועד העובדים, שהפגינו מעבר לגדר בניין הועד ה־פועל, להופיע בישיבה ולהציג את עמדת הפועלים. אך מזכ"ל הסתד־רות, י. משל, שניהל את הישיבה, התנגד לכך, בציינו כי נציגי ועדי העובדים הוזמנו לפגישות עם רא־שי ההסתדרות שיתקיימו בימים ה־קרובים במועצה הפועלים. לכד מ־כך, טען משל, ועדי עובדים מתנג־דים ל„הופעה פרטיזניה של ועדי עובדים אחרים בוועד הפועל". ב־עקבות הסערה הועלה הצעה להצ־בעה נגד הזמנת ועדי העובדים הצ־ביעו 52 מחברי המערך. וכנגד הזמנת ועדי העובדים — 32. נציגי מפ"ם העלו הצעת פשרה, שיפנו אל המפ־גינים ויבקשו מהם להרכיב משלחה קטנה וזו תופיע בוועד הפועל. ר' אמנם ברוב קולות נתקבלה הצעה זו. ונציגי העובדים הופיעו והשתתפו בדיון. בציגם, י. כהן, מוועד עובדי נמל חיפה, טען כי גם לפועלים יש מה לומר במסגרת הדיון וכי שכרם ירוד ו„מזמן עברו את הקו האדום".

המשבר הכלכלי העולמי המכביד ב־מיוחד „בעקיפין גם עלינו. שר ה־אוצר חזר ומסר כי אין בדעת ה־ממשלה לבטל את הסובסידיות ב־מצרכי היסוד.

שר התחבורה, גד יעקבי, עמד במיוחד על דאגתה של הממשלה לבל ייפגע ציבור השכירים, פעולה הבאה לידי ביטוי בהימנעות מכוונת מה־עלאת המחירים של מצרכי היסוד. דברי שר התחבורה הופרעו, והוא נאלץ פעמיים לשוב אל מקומו ולה־פסיק את נאומו.

י. משל, מזכיר ההסתדרות, ש־פתח את הדיון, אמר כי לתכנית ה־כלכלית החדשה „יש פנים לכאן ולכאן". מכל מקום, הוא העריך את הגישה של שיתוף ההסתדרות בהת־ייעצויות המוקדמות ותקף אגב כך את אחד השרים שהתבטא כאילו א־סור היה להיוועץ עם ראשי ההס־תדרות בטרם נתקבלה ההחלטה ב־נדון. אם היו מפתיעים אותנו ה־פעם היתה תגובתנו נמרצת וחריפה, הסעים.

רבינוביץ: הסובסידיות לא יבוטלו

שר האוצר, יהושע רבינוביץ, ש־דבריו לוו בצעקות והפרעות, אמר כי כל הזמן תובעים מאתנו להציג תכנית כלכלית חדשה ונועזת, ר' אמנם הממשלה גיבשה הבנית כל־כלית ויעדים ומטרות, „ואנו תות־רים למסמס, ובין השאר באמצעות התכנית האכורית". השר עמד על מהותה ומגמתה של התכנית החד־שה, ואמר כי לא רק תקציב הבט־חון של ישראל מחייב את העמידה בעומס הכלכלי הכבד כי אם גם נו־שאי העליה והקליטה. התיישבות ר־עוד. ואל כל אלה צריכים לצרף את

גשמי היורה ירדו במרכז הארץ

מאת סופרנו בתל־אביב

גשמי היורה ירדו אתמול. בשעות הצהרים בכמה מחלקי הארץ, ובמ־יוחד בצפון ובמרכז הארץ. בתל־אביב ובגוש דן היו הגשמים מלווים בסערה רעמים וברקים.

הגשמים שירדו בצהרים במשך בשעה קלה גרמו להפרעות מפעות בתנועת המכוניות במקומות סוא־נים.

בתל־אביב נערכו מיד עם רדת הגשמים צוותי מחלקת התנועה של העיריה לחשיפה. פתחי מערכות ה־ביוב.

שר האוצר:

הצעד הבא להבראת המשק — בתחום יחסי העבודה

שר האוצר, יהושע רבינו־ביץ, אמר אמש, כי הצעד ה־בא להבראת המשק צריך להי־יות בתחומי יחסי העבודה, ניידות העובדים, השירותים והייצור. צעד זה, הוסיף, יש לבצע בשעת פתיחת הסכמי העבודה בראשית השנה ה־קרובה.

מר רבינוביץ דיבר בישיבת מז־כירות הועדה הכלכלית של המערך בתל־אביב. ציין, כי השנה היפעלו על ידי הממשלה וההסתדרות מע־גלים הטובים להבראת המשק ה־מופר הציבורי. „אולם אם רוצים אנו להגיע למפנים מבריצים, על הממשלה וההסתדרות לשנות דב־רים מיסודם בתחום יחסי העבודה. צריך להיות לנו האומץ „לבצע שי־נויים אלה" — אמר.

מר רבינוביץ מסר, כי בפגישה עם ראש הממשלה ומזכיר ההסתד־רות, סוכם על הקמת ועדה משותפת, שתבהן את מכלול הבעיות הקשו־רות בחידוש הסכמי העבודה, והיא צריכה לתת את המכניזם המתאים, כדי לבצע את הניתוח בתחומים חיוניים אלה. ניתוח שהוא קשה, אולם הכרחי. הוא הוסיף, כי הממ־שלה לבדה בלי ההסתדרות לא תרים את הנטל הזה.

עוד מסר השר, כי בשנים 1970־74 נוספו למעגל התעסוקה 125 אלף איש. מהם בייצור 47 אלף. בשירו־תים 78 אלף, כלומר גדל הייצור ב־10 אחוז, ואילו השירותים ב־16 אחוז. כיום חסרים 12 אלף עובדים לייצור לשם יצוא.

תכניות „10,000" — עד סוף מרץ 1976

ועדת הכספים של הכנסת אישרה אתמול את המשכת תכנית „10,000" הנוכחית עד ל־31 במארס 1976.

במענק החד־פעמי הניתן לחוסכים (בשיעור עשרה אחוזים) ישא ה־אוצר בשיעור של 6.6 אחוזים (ל־עומת 9 אחוזים קודם לכן) ואילו הבנקים בשיעור של 3.3 אחוזים (לעומת 1 אחוז קודם).

למרות פניית משרד הדתות נמשכות החפירות הארכיאולוגיות בבית הקברות הקדום בהר־ציון

למרות הסיכום בין שר הד־ת הפנים והמשפטים והחינוך ד־תיים בירושלים על הפסקת החפירות הארכיאולוגיות כי בית הקברות הקדום מתקופת הבית הראשון שנתגלה במור־דר הר ציון, התברר שעיריית ירושלים, בתיאום עם אגף הע־תיקות, ממשיכה בעבודות שוטות במקום, דבר שעורר זעם רב בקרב חוגים דתיים.

חוגים אלה אף הציגו אתמול בפני רבני ירושלים עצמות צדם שנמצאו אגב העבודות במקום. נודע, כי משרד הדתות פנה אל אגף העתיקות וביקש הפסקת החפירות, אולם אגף העתיקות השיב כי העיריה היא העובדת באתר לצורך הרחבת ה־כביש ועיצוב הסביבה. נציגי ה־סיעות הדתיות בעיריית ירושלים יפ־לו נושא זה לדיון עם ראש העיר ויתרשו הפסקת העבודה לאלתר.

„ישיבת חברון כנסת ישראל" תחוג היום את חנוכת הבית של הקריה החדשה שהוקמה בשכונת גבעת מרדכי. בטקס שיתקיים בשעה 3.50 אחרי הצהריים, — ישתתפו ראשי ישיבות, רבנים ואישי ציבור. בתמונה: הבניינים החדשים, שבשלב ראשון יאכלסו 400 תלמידים. עם השלמת הבניין השני של המכינה תאכלס הישיבה 800 תלמידים.

אישים ומוסדות

— נשיא המדינה, פרופ' אפרים קציר, קיבל אתמול את ד"ר בצלאל (סילי) גוטליב, הרופא היהודי מ־דרום אפריקה, שהשיב קורא לנפג־עים בעת התקפה של חד פרוטר על הקתדרלה הכללית של ישראל ביוהנסבורג, תוך חירוף נפש וגילוי אומץ לב אישי בייר.

ד"ר גוטליב התקבל אתמול גם על־ידי יו"ר הכנסת, ישראל ישעיהו.

— שר המשפטים חיים צדוק, קיבל אתמול את שגריר קנדה, אוורי גר־האם לי.

— ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, יצא אתמול ללונדון, בדרכו לקופנ־האגן, שם ישתתף בחנוכת „בית־קריאלי", שהוחל בהקמתה לפני כ־שמונה שנים.

מסיבה לרב נחמיה ברמן רבה של אורוגוואי

הקהילה היהודית באורוגוואי הו־ציאה לאור בספרדית, את ספרו של הסופר מאיר אדרין, „המורה לדור־ותי של תולדות הרמב"ם — תודיע אתמול הרב נחמיה ברמן, הרב ה־ראשי לאורוגוואי, במסיבה שנערכה לכבודו על ידי המרכז העולמי של המזרחי הפועל־המזרחי בבית מאיר בירו־שלים.

המסיבה נפתחה על ידי צ. עשהאל ובה נאמו הרב א. ציפרשטיין, הרב מ. קירשבלום, ש. קרונה, ד"ר מ. שחם, שמשמש שגריר באורוגוואי, הרב הגבר מארגנטינה ועוד. הנו־אמים ציינו כי רבה של אורוגוואי הוא רב צעיר, יליד דרום אמריקה, שהתחנך גם אצל גדולי הרבנים ב־ישראל וקיבל מהם סמיכה. הרב ברמן ענה למברכיו, בהדגישו את הצורך בסיוע רוחני ומעשי מן ה־ארץ בעבודת הרבנות בגולה וכן את הסיוע במגישה הלישכה לשי־רותים רוחניים לקהילות בסוכנות היהודית.

תעלומת היעלמו של נהג יהודי ב־1947 עשויה למצוא את פתרונה

מאת אריה מאיר ומאיר שושני כתבי עתים

תעלומת היעלמו של הנהג הי־הודי יוסף סולימאן, שנרצח שעה שניסה להגיע לירושלים הנצורה עם משאית התפוזים, ואשר על פי המידע שבידי המשפחה נקבר ב־קרבי בבית העלמין המוסלמי ב־רמלה — עשויה למצוא את פתרונה בעקבות מידע חדש, ש־הגיע לבתו של סולימאן מתושב ירושלים, שהיה באותם שנים איש השוטר.

כתבי עתים, אריה מאיר ומאיר שושני, שחקרו את הפרשה, העלו בזמנו כי יוסף סולימאן יצא בשלהי דצמבר 1947, כשהוא מופעש לערבי. עם משאית לשפלה כדי לקנות תפו־זים.

בדרך חזרה לירושלים הותקפה המשאית, שמספרה היה מ.ב־721, בידי פורעים ערבים, שכנראה רצחו את סולימאן ופצעו את עוזרו. מאלם מאום, שהגיע חזרה לירושלים הנצו־רה, אולם מאז נעלמו עקבותיו.

אברהם סולימאן, אחיו של הנרצח, העובד בעיריית חיפה, הוזמן זמן קצר לאחר מכן לתל־אביב, כדי לז־הות תצלום של הגופה. באותו מעמד נמסר לו כי אחיו נקבר בבית העלמין המוסלמי ברמלה, אך על פי חוקי המנדט לא ניתן להוציא את הגופה אלא רק אחרי שנה. בינתיים פרצו הקרבות ולאחר שחרור רמלה יצאה המשפחה לבתי העלמין המוסלמים ברמלה, אולם עד עצם היום הזה לא עלה בידה לגלות את הקבר.

לפני מספר ימים הגיע לבתו של סולימאן מכתב בשמואל רוביד, תושב ירושלים, שהוא היום פנסיונר של משטרת ישראל. רוביו עבד באותם ימים כאיש הש"י בבולשת הבריטית, ובמסגרת עבודתו נהג להאזין לשי־חות הקצונה הבריטית. את המידע שקלט נהג להעביר למחלקה הבהוד־עין של ה„הגנה" והלח"י.

לדבריו של מר רוביו, אירע בתקו־פה בה מדובר מבצע גיעו של אחד מארגוני המחתרת, כתגמול על יצי־חת יהודים על ידי פורעים ערבים.

משאית, שלכראיה עין היתה עמו־סה בתפוזים, הצליחה לעבור מספר מחסומים ברמלה ליפו, וזאת על אף הבדיקה הקפדנית של אנשי הכנופ־יות. הנהג ועוזרו, שהיו מחופשים כערבים, התנו את המשאית בין שני בניינים גדולים, שאחד מהם שימש את המפקדה העליונה של הכנופיה. הבניין השני היה סניף של בנק ערבי.

מספר דקות לאחר שהנהג ועוזרו עזבו את המקום אירעה התפוצצות אדירה, שהרעידה את כל הסביבה. שני הבניינים נהרסו ורבים מהערבים שהיו בהם נהרגו. רוביו מספר עוד, כי בעת ההתפוצצות היה בעבודה בבניין הנמצא לא הרחק ממנה. מיד לאחר מכן החלו להתנהל שיחות טלפוניות כמעט בכל הקוים שהיו במעקב על ידו. תוך כדי האזנה, עלה בידי של רוביו לקלוט, כי צעיר יהודי, שהיה מחופש כערבי, נלכד על ידי ההמון, שהעבירו לאחת ה־מפקדות האזוריות של הלוחמים הער־בים. הללו חזיקוהו בעצור באחד מחדרי מלון „קונטיננטל". שלימים בזמנו את הלוחמים הערבים. לדברי כותב המכתב, הוא מסר אז גם ל־„הגנה" וגם ללח"י את כל הפרטים שקלט וכן את שמו של המפקד הער־בי שחקר את הצעיר. ברם, מה שעלה בגורלו אין הוא יודע.

בני המשפחה של סולימאן, המחפ־שים אחר קברו זה קרוב ל־28 שנה, מבקשים מהלוחמים, שהיו קשורים לאותה פרשה, שיתקשרו עמם. שכן ייתכן, כי הנהג הצעיר שנתפס אז, אכן היה יוסף סולימאן. אולי באמצ־עותם יעלה בידם לגלות סוף סוף את קברו, כדי להביאו לקבר ישראל.

תקנות המעסיקים ברפואה 1947

הודעה

בדבר תעודת היתר זמנית שאבדה

בהתאם להוראות תקנה 11 מתקנות המתעסקים ברפואה 1947, נמסרת בזה הודעה שתעודת ההיתר הזמנית לעסוק ברפואה בישראל. מספר 7275 ד"ר, מיום ה־25.10.72 אשר מנהל הכללי של משרד הבריאות העניקה לאבני עמיים מיחי ליב־יפה 40, הרצליה, עודה ע"י בעליה שאבדה ממנה.

כל מי שתעודת היתר הזמנית באה לידיו והוא איננה בעליה חייב להחזירה מיד למנהל הכללי של משרד הבריאות בירושלים.

אם תוך 3 חודשים מיום פרסום הודעה זו לא תימצא התעודה ע"י בעליה, אז לא תוחזר לידי המנהל הכללי של משרד הבריאות, יראו את תעודת ההיתר הזמנית כמבוטלת.

30.9.75

חשודים במתן שוחד לעובדי מדינה

שני חשודים במתן שוחד לעובדי מדינה, שוחררו אתמול בערבות ב־בית משפט השלום בתל־אביב.

נציג המשטרה טען, כי משה קורן מרמת־גן, נתן את השוחד לפקידים, שעימם היה קשור בתוקף תפקידו כ־מנהל חברת הובלה „ארגון נתגי רעננה".

לדברי החוקר, מפקח שלמה אושר, נתן קורן 5000 ל"י לפקיד משרד ה־בטחון אליהו כהן, ללא ריבית למשך חמישה חודשים. כן נתן 500 ל"י לפקיד בשם יעקב ישראל במתנה לרגל יום הולדת בכור. לדברי נציג המשטרה, תיווך החשוד השני משה ניר מרעננה, בין הפקיד כהן לבין החשוד משה קורן.

השופט עמוס זמיר ציווה לשחרר את השניים בערבות 6000 ל"י.

● קנס בסך 550 ל"י, או שבו־עיים מאסר, הוטלו ע"י בית־המשפט העירוני על אברהם גולדפלד, מרחוב עין גדי 12 בגבעתיים, על שתקף פקח עירוני בתל־אביב. כן הטיל בית המשפט על הנאשם התחייבות ע"ס 2,000 ל"י, לתקופה של שנ־תיים.

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף הביצוע

מכרז מס' 75/1828

החברה מזמינה בזה הצעות לביצוע יתושי צנרת לחץ גבוהה להרכבת תחנת הכח אשכול באשדוד.

פרטים ומסמכי המכרז אפשר לקבל תמורת תשלום של 150.— ל"י. במשרדי אגף הבצוע, רחוב מקוה ישראל 5, תל־אביב, בין השעות 09.00—12.00, עד יום ששי 18.10.75.

הצעות תתקבלנה עד יום רביעי 22.10.75 שעה 12.00

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

השתמש בחשמל בתבונה

למכובדנו

מר צבי קניג ורעיתו שתחי'

חבר הנהלת המועצה הדתית
וסגן ראש המועצה המקומית

מזל טוב ושפע ברכות
להולדת הבת

המועצה הדתית רעננה
מ. ורמן — יו"ר

מחר
חצי מליון ל"י
פרס ראשון בהגרלת
מפעל הפיס

מפקדת איזור רצועת עזה מכרז

מפקדת איזור רצועת עזה מזמינה בזה

הצעות לקניית עגבניות

בשטח של כ־131 דונם (דמן) בדהניה (איזור פיתחת רפיח).

העגבניות הינן ללא הדליה ומזן אורית שנשתלו בין התאריכים 5 אוגוסט 1975 ל־15 אוגוסט 1975 התחלה משוערת של הקטיף — מחצית חודש אוקטובר 1975 השטח מושקה בשיטת הטפטוף.

● פרטים נוספים ניתן יהיה לקבל בשעת הסיור שייערך בשטח ביום 5 לאוקטובר 1975. מפגש ויציאה ממשרד החקלאות בעזה ביום הנ"ל בשעה 09.00 וכן בטלפון במס' טל' 051—4143 בשעות העבודה הרגילות.

● תנאים מפורטים להשתתפות במכרז ימסרו לכל המעוניין בעת הסיור הנ"ל.

על ההצעות להגיע לתיבת המכרזים שבבנין המושל האזרחי בעזה לא יאוחר מיום 9 אוקטובר 1975 שעה 10.00.

אין מפקדת האיזור מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה אחרת כל שהיא. מפקדת האיזור שומרת לעצמה את הזכות לשמור לזכוה במכרז זה רק חלק מתוך השטח של 131 דונם. מפקדת האיזור שומרת לעצמה את הזכות לבטל מכרז זה עד ליום 4.10.75

ועדת המכרזים של מפקדת האיזור

ישיבת כרם ביבנה

מודיעה על מספרי טלפון חדשים

055-31192 055-31193

מספר הטלפון הציבורי החדש של התלמידים:

055-21109

המועצה המקומית פרדס חנה — כרכור

מכרז פומבי 26/75

מוזמנות בזה הצעות מקבלנים לבנית 2 מקלטים עליים בשטח משי 552/75 של קבוצי השומר הצעיר.

א. מקלט בגוש 10072 חלקה 210 — שכון צבאי מבוקש

ב. מקלט בגוש 10107 חלקה 196 — שכון נוה אשר פרדס חנה.

המעוניינים להגיש הצעותיהם לעבודות אלו מתבקשים לרכוש את החומר במחלקה הטכנית במועצה, בשעות העבודה הרגילות. תמורת תשלום של 250.— ל"י (לכל מערכת) שלא יוחזר.

סיור קבלני יתקיים ביום רביעי 8.10.75 בשעה 10.00 לפנות בוקר ויצא מחדר מהנדס המועצה.

את ההצעות בצירוף ערבות בנקאית או צ'ק בנקאי בשיעור 10% מערך ההצעה יש להכניס לארגז המכרזים שבחדר מזכיר המועצה, לא יאוחר משעה 12.00 (שתים עשרה) בצהריים ביום שלישי ט' חשון תשל"ו — 14.10.75, או לשלוח בדואר רשום למשרדי המועצה באופן שתגיע לא יאוחר מיום 14.10.75, ולציין על המעטפה „מכרז פומבי מס' 26/75".

הערות:

1. הצעה שלא תצורף אליה ערבות לא תובא לדיון.
2. אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
3. המועצה שומרת לעצמה את הזכות למסור את העבודה לקבלן אחד, או לחלקה בין כמה קבלנים
4. רשאים להשתתף במכרז אך ורק קבלנים רשומים בפנקס המכרז.

יצחק פלק ראש המועצה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 מרחב תכנון מקומי בת־ים

הודעה

בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

1. בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה — 1965, ניתנת בזה הודעה בדבר הפקדת במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה בת־ים, של תכנית הנקראת: תכנית מס' 219 שינוי לתכנית מפורטת מס' 106 רובע ה' רמת הנשיא. (להלן התכניה).
2. מקומם של השטחים אשר התכנית מתייחסת אליהם: —
(1) גושים וחלקות: חלק מגוש 7124
(2) שם השכונה: רמת הנשיא.
3. עיקרי מטרת שינוי התכנית: היא לאחד את השטחים המפור־טים בסעיף 7 בתקנות ולחלקם מחדש בהסכמת הבעלים ע"י:
א. קביעת איזור מגורים ג' (בתים 4 קומות על קומת עמודים מפולשת) מגרש מגורים מיוחד (בתים 7 קומות מעל קומת עמודים מפולשת). קביעת אופן הבינוי ומספר יחידות לכל בנין במפורט בתשריט.
ב. קביעה מגרש לבנין ציבורי, קביעת שטח ציבורי פתוח ושביל להולכי רגל. הכל כאמור בתכנית המופקדת.
4. כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע ע"י התכנית, וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ד. רזניק
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז תל־אביב

כ"ה תשרי תשל"ו — 10.9.75

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תיק עזבונות 540/75

בענין צוואת המנוחה אשה גורל ת. ז. 0/020833 מרחוב יזרעאל ירושלים, שנפטרה ביום כ"ז בתמוז תשל"ה (24.6.1975).

המבקשת: מיכל גורל, ע"י ב"כ א. פרנקו, מרחוב ז'בוטינסקי 6, ירושלים.

להווי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה לקיום הצוואה של המנוחה.

כל המתנגד לבקשה הנ"ל יגיש, תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו, את טעמי התנגדותו. באם לא כן יתן ביה המשפט צו כמבוקש.

מזכירת בית המשפט
אפריים לוי, מזכיר